LUMEA

18 (496)

26 aprilie 1973

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

1 Mai 1973. Vasile Crișu 2

Bagdad. Dezvoltarea legăturilor româno-irakiene. Crăciun Ionescu 4

Roma. Pauză parlamentară, dar nu și vacanță politică. Radu Bogdan 5

Situația din Indochina. Liana Enescu 6

O.N.U. Rezoluția franco-britanică asupra Orientului Apropiat. Dumitru Constantin 6

Jubileul „orașelor înfrățite" 7

Solidaritate cu mișcările de eliberare de pe continentul african. Constantin Stănescu 13

Etapă complexă în relațiile S.U.A.-C.E.E. George Serafin 14

America Latină. Acțiuni unitare ale oamenilor muncii. Eugen Pop 18

Convorbiri interplanetare. Epsilon cheamă Terra. Sandro Ottolenghi 22

Nimic nou la Dallas ? (V). Mircea Grigorescu 24

INTERVIUL NOSTRU

Antonio Carrillo Flores, secretar general adjunct al O.N.U. 8

Charles David Ganao, ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Congo 9

PE URMELE ISTORIEI

Revoluția românilor de la 1848 în conștiința internațională a vremii. Conf. univ. dr. Nicolae Ciachir 10

REPORTAJ PE GLOB

Sakura. Florea Țuiu 16

1000 + 1 20–21

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Le Nouvel Observateur, Hsinhua, Rude Pravo, Taniug, France Presse 26–29

PROFIL

Fahri Korutürk, președintele Republicii Turcia 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

CABINETUL DE PARTID SIBIU

1 MAI s-a înscris în calendarul revoluționar ca o dată cu dimensiuni istorice. Simbol al unității și solidarității oamenilor muncii de pretutindeni, ziua de 1 Mai este sărbătorită astăzi în lume într-un moment în care, pe plan internațional, se manifestă uriașe forțe sociale și politice, interesate în progresul societății umane, în lichidarea politicii de dictat și dominație, în instaurarea unor relații noi de prietenie și colaborare între toate națiunile. Editorialul nostru la pag. 2

PATRIOTISMUL revoluționarilor români de acum 125 de ani s-a manifestat din plin în promovarea pe plan internațional a aspirațiilor superioare ale poporului nostru. Despre „Anul 1848 în conștiința internațională a vremii" — un studiu la pag 10

DIN ACTUALITATEA politică a săptămînii : despre relațiile româno-irakiene — o corespondență prilejuită de vizita ministrului de externe George Macovescu la Bagdad (pag. 4). De la Roma — o corespondență tratînd despre diplomația italiană în context occidental, pe marginea călătoriilor întreprinse de premierul Andreotti în S.U.A. și Japonia (pag. 5). Moment dificil în procesul de restabilire a păcii în Vietnam, evoluția luptelor din Laos și Cambodgia reflectă complexitatea situației din peninsula Indochina (pag. 6). O trecere în revistă a diferitelor poziții pe tema Orientului Apropiat, după dezbaterile Consiliului de Securitate al O.N.U. și adoptarea rezoluției franco-britanice (pag. 7)

LA RUBRICA „Interviul nostru" : despre ecuația demografie-dezvoltare : o convorbire cu Antonio Carrillo Flores, secretar general adjunct al O.N.U. (pag. 8) ; despre relațiile dintre România și R. P. Congo — un interviu cu ministrul de externe Charles David Ganao (pag. 9). Cu prilejul Adunării sindicale mondiale de la Santiago de Chile — o convorbire cu trei lideri sindicali din Europa și America Latină : Jorge Godoy, Pierre Gensous și Henry Molina (pag. 18)

SENSUL dialogului S.U.A. — Europa occidentală : aspecte militare, politice și economice (pag. 14)

„MESAJE" ale unor ființe extraterestre adresate pămîntenilor sau „Epsilon cheamă Terra" : doi experți verifică o ipoteză (pag. 22)

1 MAI 1973

De peste opt decenii, ziua de 1 Mai asociază simbolic în conștiința oamenilor optimismul și vitalitatea anotimpului înnoitor al primăverii cu nobilul și însuflețitorul țel de înnoire istorică, de realizare a idealurilor de dreptate socială, demnitate umană, libertate și progres – înscrise pe steagul de luptă al proletariatului. Sărbătoare a forțelor creatoare ale umanității, 1 Mai s-a înscris în calendarul revoluționar ca una din datele cele mai importante, cu dimensiuni de universalitate, semnificînd, deopotrivă, perenitatea înaltului comandament al unității și solidarității celor ce muncesc, încrederea în viitor, hotărîrea oamenilor muncii de pretutindeni, a tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste de a acționa cu energie mereu sporită pentru asigurarea unui sens pozitiv societății omenești.

Încă de la apariția sa, proletariatul s-a afirmat ca un factor social profund revoluționar, ca forță înnoitoare, lui revenindu-i în mod obiectiv misiunea istorică de a transforma din temelii vechile rînduieli, de a elibera definitiv omul de orice formă de asuprire și exploatare, instituind o nouă orînduire – societatea socialistă. Istoria modernă, succesiunea proceselor acesteia demonstrează elocvent capacitatea clasei muncitoare de a-și înfăptui misiunea, de a influența într-o măsură crescîndă, alături de forțe sociale mereu mai ample și mai cutezătoare, direcția de dezvoltare social-politică a omenirii, cursul vieții internaționale. Grație luptei îndîrjite și jertfelor clasei muncitoare, conștient organizate și situate în fruntea altor pături sociale progresiste, socialismul a învins definitiv în 14 țări din Europa, Asia și America Latină, și-a cucerit, prin marile realizări obținute de fiecare țară socialistă în parte, poziții puternice, afirmîndu-se ca perspectivă certă a societății umane. Definitorii pentru vremurile pe care le trăim sînt afirmarea tot mai multiplă și plenară a valențelor noii orînduiri – forța sa de atracție și influențare exercitîndu-se cu o putere fără precedent –, întărirea, pe trepte superioare, a unității și solidarității oamenilor muncii din întreaga lume, dinamizarea și amplificarea mișcărilor progresiste, lărgirea și intensificarea frontului antiimperialist. Ca urmare, se dimensionează tot mai puternic și hotărît lupta pentru pace, democrație și progres social, pentru lichidarea totală și definitivă a colonialismului, pentru apărarea independenței naționale și a suveranității, opoziția popoarelor față de politica imperialistă de asuprire, de forță și dictat.

În schimbările înnoitoare ce se petrec în lumea contemporană, determinate de modificarea netă a raportului de forțe în favoarea socialismului, progresului și păcii, sînt evidente sporirea rolului clasei muncitoare, afirmarea acesteia ca un factor tot mai activ și influent pe plan intern și extern. Acțiunile clasei muncitoare din țările capitaliste, ale căror caracteristici actuale le constituie gradul de cuprindere și conținutul revendicărilor, calitativ superior mai ales din punct de vedere al scopului politic propus, au avut drept rezultat producerea unor mutații sociale semnificative, extinzînd considerabil paleta forțelor sociale angajate în lupta antiimperialistă. Ele au evidențiat, totodată, pe lîngă trăsăturile fundamentale comune, o serie de particularități, proprii uriașei diversități de condiții, în ceea ce privește obiectivele, formele și modul de desfășurare, sistemul alianțelor politice și sociale, strategia și tactica. A apărut o mare varietate de forme și metode concrete de luptă, a sporit gradul de organizare, a fost diversificat și radicalizat conținutul revendicărilor, alături de cele „clasice" (îmbunătățirea condițiilor de muncă și de trai, asigurarea drepturilor și libertăților democratice etc), apărînd altele noi : îmbunătățirea sistemului de asigurări sociale, încheierea unor contracte avantajoase de muncă, participarea la decizii în cadrul producției, lichidarea focarelor de tensiune și a bazelor militare de pe teritorii străine, asigurarea păcii și securității internaționale – fiecare din acțiunile întreprinse în aceste scopuri avînd puternice reverberații pe plan internațional.

Amplitudinea acțiunilor clasei muncitoare, forța lor de mobilizare sînt ilustrate cu pregnanță de torentul conflictelor sociale ce inundă în prezent țările capitaliste. Este semnificativ că, numai în primele trei luni ale acestui an, la greve și alte acțiuni de luptă împotriva capitalului au participat 25 de milioane de oameni ai muncii, cifră ce depășește considerabil pe cea oferită de statisticile trimestriale anterioare. Calma Danemarcă străbate o criză socială apreciată de presă ca fiind cea mai serioasă produsă în această țară din 1936 ; pe lîngă numeroasele greve semnalate în Anglia, pentru prima dată în istoria țării s-a înregistrat o grevă a înalților funcționari de stat considerați a avea un statut social privilegiat ; în Italia au avut loc, în ianuarie și februarie, două greve generale de cîte 24 de ore ; în R.F.G., 600 000 de muncitori angajați în industria chimică presează patronatul în vederea negocierii unor noi tarife. Lista conflictelor sociale din țările capitaliste este însă mult mai amplă, cu perspective de noi și noi adăugiri. Ele își au rădăcina în însăși esența orînduirii, neputînd fi niciodată radical rezolvate în cadrul relațiilor de producție capitaliste.

Sărbătorim acest 1 Mai cu mîndria legitimă pe care ne-o conferă bilanțul memorabil prilejuit recent de aniversarea a 80 de ani de la făurirea, pentru prima dată în istoria țării, a partidului politic al clasei noastre muncitoare. Cu mîndrie și, deopotrivă, cu hotărîrea neabătută de a continua, strîns uniți în jurul partidului comunist, al secretarului său general, Nicolae Ceaușescu, glorioasele tradiții revoluționare, democratice ale mișcării noastre muncitorești, ale poporului român.

Crearea, în urmă cu opt decenii, a Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România se înscrie ca o pagină de lumină în istoria patriei, constituind un moment de răscruce pentru dezvoltarea mișcării revoluționare din țara noastră, pentru evoluția națiunii noastre, pentru afirmarea independentă a României.

Apa vie ce alimentează astăzi cu generozitate progresul în toate domeniile de activitate, multiplele transformări pe plan material și spiritual, își are izvorul și în bogata istorie a mișcării noastre muncitorești, în tradițiile ei revoluționare, în abnegația luptei și jertfele clasei muncitoare din România, condusă de partidul comunist, pentru împlinirea idealurilor în numele cărora s-au ridicat cu 80 de ani în urmă socialiștii români.

În prezent, România se înfățișează ca o țară în plin progres, cu o industrie puternică în continuă dezvoltare, cu o agricultură aflată într-un permanent proces de modernizare, economia sa dinamică asigurînd o creștere neîntreruptă a bunăstării tuturor oamenilor muncii. Congresul al X-lea și Conferința Națională a Partidului Comunist Român din anul trecut au elaborat programul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate – etapă nouă în dezvoltarea națiunii noastre. Însuflețită de perspectivele pe care le deschide țării acest program măreț, clasa noastră muncitoare, întregul popor nu își drămuiesc inteligența și energia pentru a-i da viață. Realizările obținute în primii doi ani ai cincinalului și în primul trimestru al acestui an confirmă pe deplin realismul programului, imensa capacitate creatoare a națiunii, marea forță organizatorică și politică a partidului care catalizează într-un puternic și unit torent energiile poporului în vederea accelerării progresului uman și social al patriei, pentru înflorirea continuă a României socialiste. În centrul tuturor preocupărilor partidului nostru comunist se află OMUL MUNCII, scopul nobil al întregii activități promovate, la dimensiuni fără precedent, constituindu-l ridicarea pe trepte tot mai înalte a gradului de bunăstare și civilizație al întregii națiuni. „Partidul Comunist Român – sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu – mai puternic și mai unit astăzi ca oricînd, avînd o îndelungată și vastă experiență revoluționară, înarmat cu teoria științifică despre lume și viață a proletariatului, cu un program și cu o linie politică clară, urmat cu încredere și dragoste nețărmurită de întreaga națiune socialistă, exponent fidel al intereselor supreme ale celor ce muncesc, trup din trupul poporului, este pe deplin capabil să asigure conducerea fermă a țării pe calea progresului și civilizației, edificarea pe pămîntul României a societății socialiste multilateral dezvoltate, întruchiparea în viață a visului de aur al omenirii – zidirea orînduirii comuniste".

Obiectivul fundamental al politicii externe promovate de partidul și statul român îl constituie lupta activă pentru realizarea aspirațiilor nobile ale popoarelor de a trăi și a se dezvolta libere și suverane, într-un climat de pace și conlucrare. În acest cadru, dezvoltarea continuă a relațiilor de prietenie, a solidarității și colaborării cu toate țările socialiste, pe baza respectului și stimei reciproce, a egalității și întrajutorării tovărășești, ocupă un loc primordial. De asemenea, România socialistă intensifică și lărgește permanent solidaritatea și colaborarea multilaterală cu tinerele state independente, cu țările în curs de dezvoltare, precum și cu toate celelalte state, indiferent de orînduirea socială, în interesul cauzei păcii și progresului în lume. Țara noastră așează la baza tuturor relațiilor sale internaționale principiile respectului independenței și suveranității naționale, al egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, al dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, al renunțării la forță, la amenințarea cu forța și la orice forme de intimidare sau presiune față de un stat sau altul.

Acționînd consecvent pentru promovarea tendințelor pozitive, de statornicire a unui climat de destindere, încredere și colaborare pașnică între națiuni, România, ca stat european, acordă o atenție deosebită și își aduce o contribuție activă la eforturile de edificare a unui sistem trainic de securitate și cooperare pe continent, care să ofere garanția fiecărui popor, fiecărei națiuni că se poate dezvolta liber, conform propriei voințe, la adăpost de orice agresiune și imixtiune din afară. Convins că un sistem de securitate trainic nu poate fi conceput în Europa în afara unor măsuri concrete de dezangajare militară și de dezarmare, țara noastră militează pentru întreprinderea unor pași reali în această direcție, exprimîndu-și hotărîrea de a participa activ, împreună cu celelalte state, la dezbate-

rea și soluționarea unei probleme atît de vitale pentru întreaga omenire — înfăptuirea dezarmării generale și totale, și, în primul rînd, a celei nucleare. Cum este și firesc, rezolvarea durabilă și echitabilă a principalelor probleme ce stau în fața omenirii este posibilă numai în condițiile participării pe baze egale a tuturor statelor, indiferent de mărime și potențial, la viața internațională. În opinia țării noastre, transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și colaborării, lipsită de arme nucleare, ar fi de natură să exercite o influență binefăcătoare asupra atmosferei din Balcani și de pe continent, asupra destinderii în lumea întreagă. România socialistă este ferm hotărîtă să contribuie activ și în viitor, alături de celelalte țări socialiste, de forțele înaintate și progresiste de pretutindeni, de toate popoarele lumii la promovarea proceselor pozitive spre destindere și largă colaborare în interesul dezvoltării tuturor națiunilor, al păcii în lume.

Pe arena internațională se manifestă astăzi uriașe forțe sociale și politice interesate în progresul societății umane, în lichidarea politicii imperialiste de dominație și dictat, în instaurarea unor relații noi de prietenie și colaborare între toate națiunile lumii. Clasa muncitoare, care reprezintă un uriaș potențial al omenirii, se situează, prin interesele pe care le exprimă, prin spiritul său revoluționar și caracterul organizat al activității sale, în avangarda acestor forțe, în fruntea bătăliilor de clasă împotriva exploatării și asupririi, a marilor monopoluri, în lupta pentru pace și colaborare. Încă de la crearea sa, partidul clasei noastre muncitoare a fost animat de un puternic spirit internaționalist, de solidaritate cu proletarii, cu masele muncitoare din întreaga lume, istoria întregii noastre mișcări muncitorești demonstrînd cu prisosință acest lucru. Revoluționarii români și-au vărsat sîngele pe baricadele Comunei din Paris, comuniștii și patrioții români au luptat cu arma în mînă pentru victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și apărarea tînărului stat sovietic, au participat în Spania la luptele împotriva fascismului, în mișcarea de rezistență din Franța, Belgia, Iugoslavia, au luat parte, cu toate forțele națiunii noastre, alături de U.R.S.S., de celelalte puteri ale coaliției antifasciste, de forțele progresiste și revoluționare din Europa, la bătălia istorică pentru zdrobirea Germaniei hitleriste. Partidul nostru a acordat permanent un sprijin neprecupețit luptei revoluționare a clasei muncitoare de pretutindeni, a acționat și acționează pentru dezvoltarea colaborării și solidarității cu toate partidele comuniste și muncitorești, pentru amplificarea relațiilor cu mișcările de eliberare națională, cu partidele socialiste și social-democrate, cu mișcările sindicale, organizațiile progresiste și democratice de pretutindeni.

Îndeplinindu-și îndatoririle supreme față de propriul popor, conducînd construirea cu succes a socialismului în țară, Partidul Comunist Român se achită, totodată, de îndatoririle sale internaționaliste, aducîndu-și contribuția la sporirea în lume a influenței și prestigiului socialismului, la victoria frontului antiimperialist, la instaurarea unei păci trainice în lume și dezvoltarea liberă și independentă a fiecărei națiuni. El este hotărît să contribuie activ și în viitor la realizarea unei unități noi, mai trainice în mișcarea comunistă și muncitorească, ce impune fundamentarea relațiilor dintre partide și principiile egalității depline în drepturi, neamestecului în treburile interne, pe stimă și încredere reciprocă, pe marxism-leninism, toate acestea însemnînd întrajutorare și internaționalism proletar, întărirea unității de luptă a tuturor forțelor socialiste, muncitorești, democratice și progresiste din lume, la afirmarea plenară a idealurilor atît de scumpe astăzi oamenilor muncii de pretutindeni.

Vasile Crișu

MIȘCĂRI REVENDICATIVE

Danemarca — zeci de mii de muncitori demonstrează pentru îmbunătățirea contractelor colective de muncă pe viitorii doi ani

Franța — greve și manifestații la uzinele „Renault"

În Japonia — tradiționala „ofensivă de primăvară" a mobilizat, în cadrul unor mari mitinguri și demonstrații de stradă, cîteva milioane de muncitori și funcționari reprezentînd toate centralele sindicale nipone

BAGDAD

Dezvoltarea legăturilor româno-irakiene

Corespondență de la Crăciun Ionescu

Relațiile româno-irakiene cunosc o dezvoltare multilaterală, continuă.

După cum s-a anunțat, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a adresat președintelui Republicii Irak, Ahmed Hassan Al-Bakr, invitația de a face o vizită oficială în România. Invitația a fost acceptată cu plăcere, data vizitei urmînd a fi stabilită pe cale diplomatică.

În ultima săptămînă, în relațiile dintre cele două țări, trebuie consemnată vizita oficială efectuată în Irak, între 20—23 aprilie, de ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, George Macovescu, la invitația ministrului afacerilor externe al Irakului, Murtadha Said Abdul Raqi.

Ministrul afacerilor externe al României a fost primit de președintele Republicii Irak, Ahmed Hassan Al-Bakr, căruia i-a transmis un mesaj din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România.

În timpul vizitei la Bagdad, ministrul afacerilor externe al României a avut convorbiri cu omologul său irakian privind relațiile bilaterale și unele probleme internaționale de interes general și s-a întîlnit cu alți membri ai guvernului irakian. Cu acest prilej, tovarășul George Macovescu l-a invitat pe Murtadha Said Abdul Baqi, ministrul afacerilor externe al Irakului, să efectueze o vizită oficială în țara noastră.

În cursul șederii sale în Irak, ministrul afacerilor externe al României, George Macovescu a vizitat orașul Bagdad, vestigiile arheologice de la Babilon, muzeul irakian (de istorie și arheologie) din capitala țării și uzinele mecanice din Iskanderia care produc, printre altele, tractoare și mașini pentru agricultura irakiană. Pretutindeni, oaspetele român a fost întîmpinat cu manifestări de prietenie la adresa țării și poporului nostru.

Vizita în Irak a ministrului afacerilor externe al României a prilejuit exprimarea voinței reciproce de a dezvolta legăturile multilaterale dintre cele două țări. Cu acest prilej s-a evidențiat încă o dată interesul țărilor mici și mijlocii de a conlucra în diverse domenii, de a colabora strîns pe tărîm economic, găsind noi și variate forme de cooperare corespunzătoare posibilităților și necesităților reciproce. Un rol important în această direcție îl au acordurile economice de lungă durată, ele dînd posibilitatea deschiderii unor perspective mai cuprinzătoare și mai eficiente.

România a urmărit întotdeauna cu multă simpatie eforturile popoarelor arabe pentru a-și consolida independența națională și suveranitatea, valorificîndu-și bogățiile naționale în interes propriu și dezvoltîndu-și multilateral economia țărilor respective. Poporul irakian a obținut succese importante în ultimul timp în diverse sectoare și dubla sărbătoare din luna iulie a acestui an — 15 ani de la proclamarea republicii și 5 ani de la preluarea puterii de către partidul socialist arab Baas — constituie un important prilej de a face bilanțul realizărilor.

După cum se știe, Irakul este una dintre țările mari producătoare de petrol. Un interes deosebit a fost manifestat față de experiența românească în domeniul petrolului, recunoscîndu-se capacitatea tehnică a țării noastre în ceea ce privește extracția și prelucrarea „aurului negru". Acest interes este cu atît mai semnificativ cu cît Irakul nu dispune în prezent de instalații necesare pentru rafinarea marii cantități de petrol extras și o conlucrare în domeniul respectiv cu România ar fi în interesul ambelor țări.

După cum se arată în comunicatul comun dat publicității la încheierea vizitei, în timpul convorbirilor, desfășurate într-o atmosferă de sinceritate și prietenie, cei doi miniștri de externe au efectuat un schimb de vederi asupra relațiilor bilaterale dintre cele două țări prietene, asupra perspectivelor dezvoltării lor în continuare și a unor probleme internaționale de interes comun.

Este, de asemenea, de relevat faptul că miniștrii de externe au exprimat hotărîrea guvernelor lor de a dezvolta în continuare relațiile de prietenie și colaborare dintre poporul român și poporul irakian, fiind convinși că extinderea continuă a cooperării economice, culturale, tehnice și științifice dintre România și Irak corespunde intereselor celor două popoare și nobilei cauze a păcii și colaborării internaționale. Ambele părți au convenit să negocieze un acord de cooperare economică și tehnică pe termen lung și să adopte măsuri pentru dezvoltarea comerțului, conform interesului lor reciproc și pentru promovarea schimburilor în alte domenii.

În exclusivitate pentru „Lumea"

Murtadha Said Abdul Baqi

ministrul afacerilor externe al Republicii Irak

„Convorbirile pe care le-am avut cu dl ministru al afacerilor externe, George Macovescu, au fost fructuoase și folositoare pentru ambele părți. Am făcut un schimb de păreri util în unele probleme internaționale. Am discutat probleme ale relațiilor bilaterale, analizînd posibilitățile de dezvoltare.

S-a hotărît efectuarea schimbului de ambasadori rezidenți la București și Bagdad, fiind în interesul celor două părți să dezvolte relațiile diplomatice, economice, tehnico-științifice, culturale.

Considerăm că vizita domnului ministru George Macovescu a deschis noi orizonturi cooperării între cele două țări, în spiritul construirii de relații bune în interesul ambelor popoare, a mișcării de eliberare, împotriva imperialismului internațional și a reacțiunii".

România și Irakul, țări care își dezvoltă economia, au reafirmat cu acest prilej — remarcă comunicatul comun — importanța respectării stricte a dreptului suveran al fiecărui stat de a folosi bogățiile sale naturale conform propriilor interese. De asemenea, ele au subliniat dreptul tuturor țărilor în curs de dezvoltare de a-și asigura progresul economic și social, a promova creșterea nivelului de trai al popoarelor lor, a reduce și elimina decalajele care le despart de țările dezvoltate din punct de vedere economic. Este, de asemenea, necesar să se asigure condițiile pentru ca aceste țări să participe pe bază de egalitate cu alte țări la examinarea și rezolvarea problemelor economice internaționale.

Abordînd unele probleme internaționale și, în cadrul lor, situația actuală din Orientul Apropiat, ambele părți și-au exprimat adînca îngrijorare față de agravarea situației din această regiune, față de menținerea ocupării de teritorii arabe de către trupele israeliene și atacurile și incursiunile efectuate de către aceste trupe împotriva unor teritorii arabe, ceea ce periclitează pacea și securitatea internațională. În consecință, ele au arătat că pacea și justiția nu se vor realiza în regiune dacă trupele israeliene nu sînt retrase din teritoriile arabe ocupate și dacă nu se rezolvă problemele poporului palestinian în conformitate cu interesele sale naționale, cu dreptul său la autodeterminare. Părțile și-au exprimat sprijinul față de lupta poporului palestinian pentru realizarea acestor țeluri.

Vizita ministrului afacerilor externe al Republicii Socialiste România, George Macovescu, în Irak, înscriindu-se pe coordonatele relațiilor de colaborare dintre cele două țări și popoare, constituie o contribuție importantă la dezvoltarea pe mai departe a legăturilor româno-irakiene pe baza respectării independenței naționale și suveranității, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și ajutorului reciproc, în interesul României și Irakului.

ROMA

Pauză parlamentară, dar nu și vacanță politică

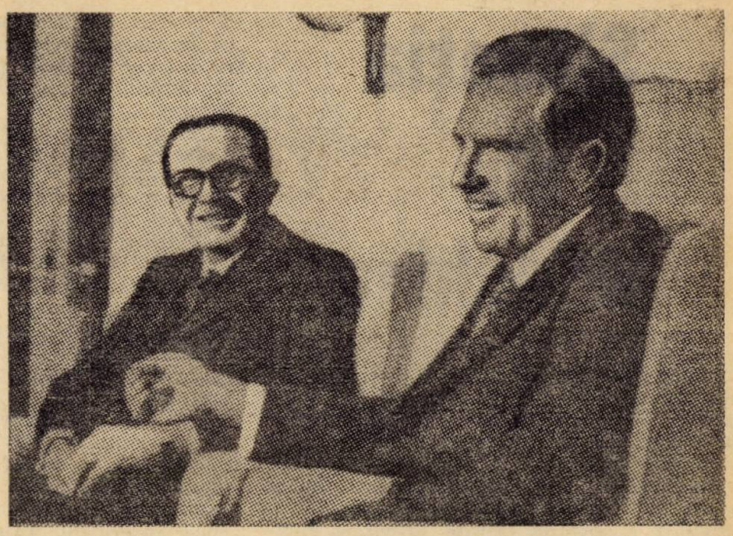

Washington. Premierul Giulio Andreotti și președintele Nixon. Raporturile S.U.A. — Europa occidentală au figurat printre primele puncte ale ordinii de zi; aspectele economice au interesat în mod special

Corespondență de la Radu Bogdan

Deputații și senatorii își continuă obișnuita vacanță prilejuită de sărbătorile de primăvară, vacanță care, în acest an se va prelungi pînă în primele zile ale lunii mai, timp în care primul ministru Giulio Andreotti, însoțit de ministrul de externe, Medici, își realizează programul celor două vizite oficiale, în Statele Unite și Japonia.

Absența unui comunicat oficial americano-italian a dat o greutate specială declarațiilor făcute public de premierul Andreotti. Astfel, presa a reținut cu interes aprecierile sale făcute la New York cu prilejul întîlnirii pe care a avut-o cu reprezentanții principalelor cercuri de afaceri. Recunoscînd că între Statele Unite și Italia există divergențe în aprecierea mediului de rezolvare a crizei monetare — dar că acestea nu sînt substanțiale — Giulio Andreotti a subliniat că „expansiunea economică nu poate să facă abstracție de o substanțială liberalizare a schimburilor internaționale", că soluțiile care urmează a fi căutate trebuie să ducă la salvgardarea unității relațiilor economice internaționale, evitîndu-se formarea de blocuri comerciale contrapuse". De aceea — a arătat premierul italian — „este necesar ca toate țările, mari și mici, să participe la procesul de ajustare a dezechilibrurilor, prevenindu-le sau eliminîndu-le, într-un cadru de substanțială simetrie a obligațiilor și drepturilor".

Alături de problemele economice și comerciale, situate pe primul plan, dialogul la nivel înalt italo-american a abordat și alte chestiuni internaționale cum ar fi: conferința privind securitatea și colaborarea în Europa, în curs de pregătire la Helsinki, relațiile Est-Vest, situația din Orientul Apropiat și din bazinul Mării Mediterane. În legătură cu această din urmă problemă (abordată și cu ocazia întrevederii avute de premierul italian cu secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim), observatorii reținfaptul că președintele american a privit cu interes proiectele și inițiativele italiene menite să contribuie la un efort diplomatic de natură să pună capăt conflictului din Orientul Apropiat. Încadrînd aceste inițiative — ale căror amănunte nu au fost încă date publicității de cercurile oficiale — în ceea ce aici a început să se numească un proces de „oarecare dinamizare" a diplomației italiene, unele ziare, între care „Il Popolo", subliniază că în acest mod „Italia înțelege să-și aducă contribuția sa originală prin diferite «idei specifice» în legătură cu situația din Mediterana și Orientul Apropiat". Același ziar scrie că așa-numita „eră a negocierilor nu poate să fie decît rezultatul unei acțiuni coordonate și echilibrate la care fiecare stat — în cadrul responsabilităților sale specifice — trebuie să-și aducă propriul său aport original".

Vizita în Japonia — prima pe care un președinte de consiliu italian o efectuează în această țară — care urmează să se încheie la 27 aprilie va fi dedicată atît examinării raporturilor italo-japoneze (despre care agenția „Ansa" spune că sînt excelente și nu ridică nici un fel de probleme deosebite), cît și unui aprofundat schimb de idei asupra principalelolr aspecte ale situației internaționale.

Premierul Andreotti este așteptat la Roma la 28 aprilie, cîteva zile mai tîrziu ambele Camere ale Parlamentului urmînd să-și reia activitatea. Între timp, în țară singurele rămase în activitate sînt conducerile partidelor politice ale căror întîlniri și dezbateri continuă să se desfășoare aproape fără întrerupere. În centrul lor, tema devenită dominantă de mai multe luni în viața politică italiană: încercarea de relansare a centrului-stînga și de refacere a coaliției cvadripartite (cu participarea socialiștilor) înlocuită după alegerile din mai, anul trecut, cu actuala formație tripartită.

Evocarea din ce în ce mai frecventă a centrului-stînga a început, îndeosebi, pe la sfîrșitul anului trecut și debutul acestui an, cînd între partenerii actualei coaliții s-au manifestat primele dezacorduri mai vizibile. La început timid, dar apoi tot mai clar, diferiți lideri de frunte ai Partidului democrat-creștin, cum ar fi președintele Senatului, Amintore Fanfani, și ex-premierul și ministrul de externe, Aldo Moro, au început să evoce necesitatea reluării dialogului cu socialiștii și a revenirii acestora la guvern. Anticipînd într-un fel reuniunea conducerii PSDI — partid care face parte din actuala majoritate — vicepremierul și ministrul apărării, Mario Tanassi, a mers mai departe, propunînd, într-un interviu acordat la 23 martie revistei „Panorama", începerea directă de consultări bilaterale între partidele actualei majorități și Partidul socialist, cu scopul de a verifica în concret posibilitățile de refacere a coaliției de centru-stînga. Aprobînd inițiativa liderului său, Direcțiunea PSDI a subliniat că revenirea la vechea formulă de guvernare ar permite guvernului să găsească un răspuns adecvat dificultăților cărora trebuie să le facă față în prezent Italia și ar garanta, în același timp, o mai mare stabilitate politică.

Reacția cea mai așteptată a fost, așa cum era și firesc, cea a socialiștilor. Amînat timp de o săptămînă, răspunsul Partidului socialist a survenit cu puțin înainte de vacanța parlamentară, la capătul a două zile de susținute dezbateri organizate în cadrul Direcțiunii PSI. În substanță, socialiștii și-au manifestat aderiunea față de propunerea social-democraților, arătînd însă că o atare acțiune nu trebuie să limiteze propria autonomie a partidului, inițiativele sale îndreptate spre alte partide, cum ar fi cel democrat-creștin și republican. Făcînd o amplă analiză a situației politice din țară, comunicatul PSI a scos în evidență disponibilitatea socialiștilor de a susține direct sau indirect un guvern dispus să acționeze pentru o clară răsturnare de tendință, pentru un deschis angajament antifascist, pentru un program organic adecvat exigențelor de dezvoltare a țării și intereselor clasei muncitoare. Este vorba astfel, cum se exprima în „Avanti" liderul socialist Gaetano Arse, nu de o reîntoarcere mecanică la trecut, ci de indicarea concretă a pozițiilor și opiniilor PSI pentru depășirea actualei situații din țară.

Deși poziția oficială a creștin-democraților față de propunerea PSDI nu va fi cunoscută decît, probabil, în primele zile ale lunii mai, o dată cu reluarea activității parlamentare și revenirea primului ministru Andreotti din voiajul transoceanic, încă de acum se apreciază că aceasta diferă, după cum este vorba, de curentele majoritare din partid sau de cele îndreptate spre stînga. Astfel, în timp ce primii se opun sau manifestă oarecare rezerve, cei din a doua categorie o sprijină deschis. Condiția ca democrat-creștinii, în totalitatea lor, să nu respingă acest dialog rezidă — după cum remarcă cotidianul „Corriere della Sera" — în îndepărtarea perspectivelor unei crize de guvern. În acest sens, nu puțini sînt acei creștin-democrați care susțin că participarea la acest dialog ar fi mult mai indicată după Congresul PDC, prevăzut să aibă loc în iunie, la Roma.

Consultările menite să verifice în concret posibilitățile de refacere a coaliției de centru-stînga sînt în curs. Indiferent de rezultatele la care aceste convorbiri vor duce, este clar că guvernul la care se va ajunge va trebui să țină seama — după cum arăta într-un recent comunicat Biroul Politic al PCI — de necesitatea stabilirii unor condiții normale și de securitate în viața democratică, va trebui să facă cunoscut un ferm angajament antifascist și, în același timp, va trebui să acționeze în favoarea unui curs de dezvoltare care să țină seama de interesele majore ale țării și ale păturilor de oameni ai muncii.

Situația din Indochina

Amînările și încălcările pe care le-a cunoscut, în vremea din urmă, procesul de aplicare a Acordului de pace cu privire la Vietnam, reluarea bombardamentelor americane în Laos și continuarea lor, pe o scară lărgită, în Cambodgia, sînt fapte ce atestă că procesul restabilirii depline a păcii în Indochina rămîne dificil și complex.

Oprirea în jurul datei de 19 aprilie, a operațiunilor de deminare a cursurilor de apă și a apelor teritoriale ale R.D. Vietnam, suspendarea unilaterală, în aceeași zi, a lucrărilor comisiei economice mixte americano—nord-vietnameze, de la Paris, și reluarea, la 20 aprilie, a zborurilor de recunoaștere deasupra R.D. Vietnam, decizii justificate la Washington prin aceea că „cealaltă parte nu și-a îndeplinit angajamentele asumate prin acordul de pace", a afectat cursul pozitiv imprimat evenimentelor, cu o lună în urmă, de încheierea schimbului de prizonieri și a retragerii trupelor americane din Vietnam.

Într-o declarație publicată de guvernul R.D. Vietnam se subliniază că ansamblul acestor fapte „ilustrează decizia S.U.A. de a nu renunța încă la angajamentul militar în Indochina". La rîndul său, la 17 aprilie ieșind de la cea de-a șaptea ședință a convorbirilor dintre cele două părți sud-vietnameze care au loc la La Celle Saint-Cloud în Franța, delegația G.R.P. a anunțat că Guvernul Revoluționar Provizoriu a înmînat celor 12 state semnatare ale documentelor Conferinței internaționale de la Paris cu privire la Vietnam și, de asemenea, secretarului general al O.N.U., un memorandum de protest față de atitudinea Statelor Unite și Saigonului în ceea ce privește aplicarea acordului de pace.

Atmosfera existentă a făcut ca lucrările organismelor create de prevederile Acordului de pace să nu cunoască o desfășurare mulțumitoare. Convorbirile dintre cele două părți sud-vietnameze n-au dat nici un rezultat pînă în prezent și refuzul administrației saigoneze de a discuta în mod serios problema deținuților civili a imobilizat evoluția lucrărilor Comisiei militare mixte bipartite și a redus simțitor activitatea celei internaționale cvadripartite.

Caracterizînd situația actuală a aplicării Acordului de la Paris, Nguyen Huu Tho, președintele Prezidiului C.C. al Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de Sud, sublinia : „Obiectivul neschimbat al luptei populației sud-vietnameze este construirea unui Vietnam de Sud pașnic, independent, democratic, neutru și prosper, și pregătirea pentru reunificarea pașnică a patriei... Declar, încă o dată, că primim cu căldură și sîntem pregătiți să cooperăm cu toate organizațiile și personalitățile, independent de orientarea politică sau religioasă și de trecutul lor, inclusiv cu aceia care astăzi lucrează în cadrul administrației și armatei de la Saigon, pentru a lupta împreună pentru îndeplinirea Acordului de la Paris și punerea autentică în practică a dreptului la autodeterminare al populației Vietnamului de Sud."

În afara evenimentelor din Vietnam, trebuie subliniat și fondul tensionar indochinez în genere, dat fiind bombardamentele desfășurate trei zile la rînd (15—18 aprilie) în Laos, dar, mai ales, criza militară și politică din Cambodgia. Dar, în vreme ce, în Laos, aspectului militar i-a luat curînd locul dialogul politic și, la sfîrșitul săptămînii trecute, Phoun Sipaseuth, șeful delegației Frontului Patriotic Laoțian, și Ngon Sananikone, șeful delegației administrației de la Vientiane, au reluat discuțiile asupra unor probleme militare și politice, menite să ducă la semnarea unui protocol privind aplicarea Acordului de restabilire a păcii și înțelegere națională în Laos, în Cambodgia luptele continuă.

În linii mari, în Cambodgia observatorii disting două zone „fierbinți" : regiunea Pnom Penhului și cea a frontierei cu Vietnamul de Sud. În cea de-a doua, intervenția, cu o săptămînă în urmă, a trupelor saigoneze a sporit încordarea existentă. După cum este cunoscut, ofensiva forțelor patriotice, care dețin controlul asupra a 90 la sută din teritoriul național, s-a generalizat. „Au loc lupte — scria corespondentul cotidianului francez «Combat» — în chiar interiorul rețelei provinciale Takeo și Trom Khmar (sub administrație lonnolistă — n.n.), la cîțiva km de Pnom Penh. Capitala, unde se înghesuie peste 1 milion de refugiați, e lipsită de aprovizionare și prețurile nu încetează să crească, ceea ce întreține nemulțumirea populației". Și în vreme ce forțele populare cîștigă noi victorii, Lon Nol caută o ieșire din criza politică actuală. Demisia cabinetului Hang Thun Hak, în care unii observatori au crezut că pot desluși un rezultat al presiunilor americane asupra administrației lon-noliste în vederea unei „adaptări" la realitate, a dus la formarea unui „Comitet Executiv", în cadrul căruia Lon Nol împarte „conducerea" cu fostul său premier Sirik Matak, cu In Tam, președintele Adunării Constituante în momentul loviturii de stat din 1970, și Cheng Hang. Se încearcă, astfel, să se creeze impresia unei lărgiri a ariei sale de sprijin politic. „Prăbușirea progresivă a regimului mareșalului Lon Nol în Cambodgia constituie și cel mai grav în consecințe dintre ultimele evenimente din Indochina", aprecia, zilele trecute, cotidianul londonez „Financial Times". Cit privește bombardamentele aviației americane și podul aerian organizat de aceasta pentru aprovizionarea cu carburanți a Pnom Penhului, ziarul londonez le caracterizează astfel : „Este foarte puțin probabil ca puterea aeriană americană să-l poată salva pe șeful administrației de la Pnom Penh". Subliniind credința în victorie a forțelor populare khmere, prințul Norodom Sianuk declara de curînd : „Nu vom înceta să ne luptăm pînă cînd nu-i vom îndepărta complet pe Lon Nol și clica sa".

Comentînd evenimentele la care ne-am referit mai sus, „New York Times" scrie : „Efectul cel mai tulburător al continuării bombardamentelor în Cambodgia și reluarea spasmodică a celor din Laos constituie prezumția Administrației S.U.A. că ea are puterea și autoritatea să impună prin forță pacea în Indochina, fără să țină cont de voința locuitorilor din această regiune, de fenomenul constituțional din Statele Unite și de opinia publică mondială. Aceasta a fost eroarea fundamentală a administrațiilor precedente, atunci cînd au intervenit pentru prima dată, în conflictul indochinez".

Liana Enescu

O. N. U.

Rezoluția franco — britanică asupra Orientului Apropiat

Dezbaterile Consiliului de Securitate începute la 13 aprilie, pentru a examina plîngerea guvernului libanez referitoare la acțiunile comandourilor israeliene de la Beirut și Saida, au continuat în tot cursul săptămînii trecute. Elementul nou intervenit l-a constituit proiectul de rezoluție prezentat în comun de Anglia și Franța, asupra căruia mai mulți vorbitori și-au spus cuvîntul. Vineri, 21 aprilie, textul revizuit al rezoluției franco-britanice a fost adoptat cu unsprezece voturi pentru, nici unul contra și patru abțineri — Statele Unite, Uniunea Sovietică, R.P. Chineză și Guineea. În textul noii rezoluții se arată în esență : „Consi-

Regimul lui Lon Nol a înrolat copii în vîrstă de 12 și 13 ani

liul de Securitate își exprimă profunda sa preocupare în fața tuturor actelor de violență care pun în pericol sau costă vieți nevinovate și condamnă asemenea acte ; condamnă atacurile militare repetate ale Israelului împotriva Libanului și violarea de către Israel a integrității teritoriale și suveranității Libanului, care sînt contrare Cartei Organizației Națiunilor Unite, Convenției de armistițiu general între Israel și Liban (din 23 martie 1949 — n.n.), rezoluțiilor Consiliului de Securitate (233, 234 din 1967—n.n.) ; cere Israelului să renunțe imediat la orice atac militar împotriva Libanului".

După adoptarea acestei rezoluții, reprezentantul S.U.A. în Consiliul de Securitate, John Scali, care, la votarea proiectului franco-britanic s-a abținut de la vot, a declarat că este totuși gata să considere această rezoluție drept punct de plecare pentru noi eforturi în căutarea unei noi ere de pace și stabilitate în Orientul Apropiat. De asemenea, John Scali a mai arătat că guvernul american nu este dispus să înceteze asistența militară pe care o acordă Israelului, dar că, totuși, este gata să participe la negocieri privind limitarea furnizării de arme statelor din această regiune. În ceea ce privește abținerea de la votul de vineri a reprezentanților Uniunii Sovietice și R. P. Chineze, aceștia au motivat, fiecare, că apreciază rezoluția ca o condamnare insuficientă a Israelului. La rîndul său, Guineea nu a găsit acceptabil textul.

Tot vineri, Egiptul a prezentat în Consiliul de Securitate o rezoluție prin care se cere secretarului general să supună cît mai curînd posibil un raport detaliat asupra eforturilor O.N.U., începînd din iunie 1967, privind reglementarea situației din Orientul Apropiat și care să prevadă apoi întrunirea consiliului, cu participarea lui Gunnar Jarring, pentru examinarea situației din regiune. În urma adoptării rezoluției egiptene, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, i-a cerut reprezentantului său pentru Orientul Apropiat, Gunnar Jarring, să revină rapid la New York (actualmente el ocupă postul de ambasador al Suediei la Moscova) pentru a pregăti un raport care va servi ca bază viitoarelor dezbateri ale Consiliului de Securitate. După cum se estimează la Națiunile Unite, aceste dezbateri ar urma să aibă loc peste trei sau patru săptămîni, lor acordîndu-li-se o atenție deosebită. Astfel, expunînd punctul de vedere al guvernului său, El Zayyat, șeful diplomației egiptene, a declarat la New York că țara sa „încearcă prin toate mijloacele și deschizînd toate porțile" să găsească o soluție lungului conflict pe care-l are cu Israelul. „Noi dorim — a spus Zayyat — ca, în dezbaterile sale, Consiliul de Securitate să discute cît mai profund posibil mijloacele care ne vor permite ieșirea din această situație".

C Dumitru

Jubileul „orașelor înfrățite"

Ultima duminică a lunii aprilie a fiecărui an marchează — potrivit hotărîrii Congresului de la Coventry, 1962, al „Federației Mondiale a Orașelor Înfrățite" (FMOI) — sărbătoarea „Zilei mondiale a comunelor unite".

Desfășurîndu-se sub generoasa deviză : „Pacea comunelor", aniversarea din acest an are un caracter jubiliar. Este cea de a zecea acțiune internațională de acest fel, care cinstește data constituirii FMOI și a Cartei Orașelor Unite. Organizație internațională guvernamentală, recunoscută de O.N.U. și UNESCO, „Federația Mondială a Orașelor Înfrățite — Orașe Unite", a luat ființă, de fapt, în aprilie 1957 la Aix-les-Bains (Franța). De-a lungul celor 16 ani de existență, FMOI, care și-a propus ca principal obiectiv realizarea cooperării mondiale prin intermediul comunei (orașului), a cunoscut o continuă dezvoltare ajungînd, ca de la 50 de orașe din trei țări, cît cuprindea inițial, să grupeze, în prezent, aproape 1 500 de orașe din circa 100 de țări, în cadrul a peste 600 de înfrățiri.

Așezate pe fundamentul principial al Cartei Orașelor Unite, raporturile dintre orașele membre ale FMOI se înscriu pe linia promovării ideilor nobile ale cunoașterii reciproce, ale stabilirii pe bază de egalitate și reciprocitate a relațiilor de colaborare și prietenie între locuitorii orașelor înfrățite, indiferent de rasa, naționalitatea, convingerile politice și religioase cărora le aparțin. Totodată, intensificarea schimburilor culturale, științifice, sportive, a altor acțiuni care întregesc activitatea organizației, este menită să contribuie la apropierea între popoare, la împlinirea idealurilor sacre ale păcii și înțelegerii internaționale.

Periodic, FMOI organizează congrese cu participarea reprezentanților municipalităților membre în cadrul cărora este hotărîtă activitatea organizației pe o perioadă următoare. Astfel, în cursul anilor 1971 și 1972 au avut loc, printre altele, sub egida acestui organism — ca urmare a activității aprobate la cel de-al VII-lea Congres (Leningrad, 7—10 iulie 1970), crearea unui Centru Mondial de Informații asupra Educației bilingve, la Aosta (Italia), organizarea unei Conferințe de Cooperare Mondială Intercomunală, axată pe problemele mediului ambiant (Sofia), înființarea, la Lausanne (Elveția), a unui Institut mondial de studiere a structurilor comunale și de informații asupra administrației locale ș.a.

Pentru acest an, FMOI și-a propus o serie de acțiuni, între care notăm remiterea pentru prima oară, într-un cadru solemn, la 29 aprilie, la Tunis, a „Premiului Bourguiba, premiul mondial al cooperării" ; organizarea primei Conferințe a orașelor din bazinul mediteranean (Beirut—Liban, 4—6 iunie) ; ținerea celei de-a XV-a Adunare a Tinerilor din Orașele Unite (Meknes—Maroc, 9—19 iulie) ; întrunirea celui de-al XIII-lea Congres al FMOI, care va dezbate, sub deviza : „Un pămînt pentru oameni, în pace", tema „O nouă cooperare bazată pe înfrățiri și pe participarea activă a comunelor și cetățenilor la acțiuni pentru pace și dezvoltare" (Dakar—Senegal, 26—30 decembrie).

De-a lungul timpului, mai multe orașe din România au fost afiliate „Federației Mondiale a Orașelor Înfrățite" în urma stabilirii de relații, în spiritul Cartei Orașelor Unite, cu o serie de localități urbane din diferite țări. În prezent, astfel de raporturi există între Cluj și Dijon (Franța) ; între Constanța și Boulogne-sur-Mer (Franța), Turku (Finlanda), Sulmona (Italia), Alexandria (R. A. Egipt) ; între Craiova și Nanterre (Franța) ; Galați și Coventry (Anglia). De asemenea, sînt înfrățite orașele Iași cu Poitiers (Franța), Sinaia cu Aosta (Italia), Satu-Mare cu Zutphen (Olanda), Baia Mare cu Kitwe (Zambia).

În cursul anului acesta, urmează să se realizeze înfrățirea capitalei țării noastre cu Lusaka, o delegație a Consiliului Popular al Municipiului București urmînd să participe, în iulie, la sărbătorirea a 60 de ani de existență a capitalei zambiene.

Activitatea orașelor românești în relațiile lor cu FMOI și cu localitățile străine partenere este sprijinită de Secretariatul român al orașelor înfrățite, care funcționează în cadrul Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea.

Orașele românești înfrățite promovează susținut relații de colaborare cu orașele surori din celelalte țări, în scopul facilitării unei mai bune cunoașteri reciproce, a dezvoltării unor simțăminte de stimă, încredere și prietenie între cetățenii localităților respective. Au fost inițiate numeroase schimburi de delegații la nivelul conducerilor municipale, al comitetelor de înfrățire și al cetățenilor, au fost organizate vizite reciproce ale unor grupe de tineri, ale unor ansambluri artistice, echipe sportive ș.a. Au loc, de asemenea, schimburi frecvente de fotografii, albume, cărți, materiale de popularizare și expoziții.

Sînt acestea contribuții notabile ale cetățenilor, ale municipalităților din diferite țări la apropierea dintre popoare prin propagarea sentimentelor de prietenie, prin cooperare și colaborare reciprocă, contribuții la cauza înțelegerii și păcii internaționale.

Antonio Carrillo Flores

secretar general adjunct al O.N.U.

Ecuația demografie – dezvoltare

Personalitate cunoscută în viața internațională, Antonio Carrillo Flores ne-a vizitat țara în calitate de secretar general adjunct al O.N.U., desemnat, de la înălțimea acestei funcții, să se ocupe de organizarea Conferinței mondiale a populației. Ca secretar general al acestei conferințe, ce va avea loc în 1974, înaltul oaspete a sosit la București la invitația guvernului român, care a propus capitala țării noastre ca gazdă a reuniunii. Deși pentru prima dată la București, Antonio Carrillo Flores are aici numeroase cunoștințe din perioada îndelungatei sale activități diplomatice. Născut la 23 iunie 1909, timp de mai bine de 25 de ani a ocupat diverse funcții în cadrul guvernului mexican. Întii ministru de finanțe (1952–1958), apoi ambasador al țării sale în Statele Unite (1959–1964), Antonio Carrillo Flores a fost ministru de externe al Mexicului pînă în 1970. În cercurile diplomatice ale Națiunilor Unite și ale altor foruri internaționale a avut prilejul, în repetate rînduri, să întîlnească și să poarte convorbiri cu delegați ai țării noastre. Tocmai de aceea, primele cuvinte ale dialogului cu domnia-sa s-au referit la România.

– Mulțumesc foarte mult pentru ocazia ce mi s-a oferit de a veni în țara dv. Știți că mă aflu în București la invitația guvernului român, care a oferit orașul ca sediu al Conferinței mondiale asupra populației, care va avea loc în luna august 1974. Mă aflu aici, de asemenea, deoarece a fost propunerea mea și scopul meu de a vizita un număr cît mai mare de țări membre ale O.N.U., nu numai pentru marele interes față de conferință, ci și ca să mă interesez asupra punctelor de vedere în legătură cu această întîlnire internațională. Cum, probabil, știți, acesta este primul congres mondial interguvernamental asupra unei teme referitoare la populație. Cu toate că au mai fost, anterior, încă două congrese mondiale – ca să mă refer numai la cele două de la Roma și Belgrad, desfășurate în ultimii 25 de ani – acestea nu au fost congrese interguvernamentale, ci reuniuni cu caracter tehnic. Conferința din 1974 aspiră să devină o întîlnire cu caracter politic. Desigur, datorită naturii problemelor, ne străduim s-o pregătim cu toată atenția și din punct de vedere tehnic. În acest scop, vor avea loc, în cursul următoarelor șase luni, patru simpozioane. La Cairo, în luna iunie, se va explora legătura dintre populație și dezvoltarea economică. Cel de-al doilea va studia legătura dintre populație și bunăstarea familiei. Nu știm încă locul unde va avea loc acest simpozion. Dorim să se desfășoare într-un oraș din Asia. Al treilea simpozion, de la Stockholm, se va ocupa de legătura dintre populație și mediul ambiant, iar ultimul, care va avea loc la Haga, de relația dintre populație și drepturile omului.

– Temele propuse pentru ordinea de zi includ, pe lîngă studierea acestor probleme, și un plan mondial de acțiune privind populația. V-aș ruga să dați cîteva amănunte.

– Există un grup special care lucrează la acest ultim punct aflat pe agendă. Am dori să existe consultări regionale, pentru ca la data conferinței să putem cunoaște cît mai bine posibil pozițiile diverselor regiuni ale lumii. Pentru că, dacă un lucru este evident, este faptul că problemele populației sînt distincte pentru diverse țări, în diverse părți ale lumii. Se face o afirmație corectă, însă poate mult simplificată, atunci cînd se vorbește despre „explozia demografică". Desigur, în termeni generali, populația lumii crește ca niciodată în istoria omenirii. Dar, în această panoramă generală sînt țări cu situații diferite. Există țări în care are loc o explozie demografică și, totuși, problema se pune divers. Poate că aceste țări cred că poblemele lor nu se referă la suprapopulație, sau că posedă suficiente resurse naturale pentru a absorbi o populație mai mare sau, în sfîrșit, consideră că problema constituie numai un aspect al dezvoltării. În legătură cu aceasta, sîntem într-un totul de acord, în sensul că nu credem că o politică demografică poate să se substituie unei politici de dezvoltare. Considerăm, totuși, că va fi util ca țările să schimbe impresii între ele, să dispună de informații în vederea găsirii unor proporții juste. În acest sens, cred că s-ar putea reglementa și întări și mai mult activitatea familiei țărilor Națiunilor Unite. Înțeleg prin familia Națiunilor Unite suma organizațiilor specializate privind acele țări care cred că această cooperare le-ar putea ajuta în rezolvarea problemelor lor. Principiul de bază al acestei cooperări este respectul absolut al suveranității tuturor țărilor. Conferința nu pretinde în nici un fel să stabilească formulele care să se impună vreunei țări. Fiecare țară va fi, după acest schimb de opinii, liberă și suverană să ia hotărîrea pe care o consideră cea mai bună.

– Dar relația dintre populație și resurse cum trebuie abordată ?

– În ceea ce privește problema, esențială pentru întreaga lume, a legăturii dintre producția de alimente și creșterea populației omenirii, am cerut F.A.O. să întocmească un studiu concret, care a constituit, de altfel, subiectul unui congres special patronat de F.A.O. Eu cred că toate țările vor obține beneficii mari din concluziile acestui studiu. În sfîrșit, soluțiile vor trebui să fie naționale sau regionale. Mi se pare, însă, foarte dificil să se ajungă la un răspuns la această problemă, ținînd seama de lume în totalitatea sa. Ceea ce nu înseamnă că nu trebuie să nu ne simțim cu toții solidari cu oamenii care mai suferă de foame și că nu trebuie ameliorate sistemele de cooperare internațională. Anii imediat următori par să fie, după toate indiciile, foarte dificili în materie de alimentație.

– Suburbiile unor mari orașe sînt, adesea, aglomerate de miile de oameni care trăiesc sub nivelul acceptabil al subzistenței. Orașul nu poate înghiți, se pare, numărul mare al celor veniți în căutare de lucru.

– N-aș dori să intru în detaliul problemelor multor țări. În primul rînd, mărturisesc cu umilință că nu le cunosc. Știu că în America Latină, în mod concret în Mexic, migrația de la sat la oraș, atunci cînd orașul nu este pregătit să ofere populației rurale posibilități reale de lucru, constituie o problemă foarte serioasă. Pentru aceasta, noi am insistat foarte mult să explicăm faptul că problema populației nu este numai o problemă de creștere a numărului total, ci, de asemenea, este o problemă a migrației interne. La primul simpozion această problemă va fi examinată cu toată atenția. Problema legăturii dintre mediul rural și oraș este una din marile probleme ale țărilor în curs de dezvoltare, ce prezintă caracteristici diferite în diverse regiuni ale lumii. Este, de aceea, una dintre problemele în legătură cu care cred că este foarte dificil să facem afirmații valabile pentru întreaga lume. În unele regiuni ale lumii există speranța – și aș dori să mă refer la America Latină, care este regiunea pe care o cunosc cel mai bine – că procesul de industrializare și urbanizare ar putea să ofere ocupații productive întregii populații pe care mediul rural ar elibera-o. În unele țări această realitate este considerată ca o speranță excesivă, pe care, acum, multe țări latino-americane doresc s-o rezolve îmbunătățind situația mediului rural, fără a renunța la industrializare, fiindcă renunțarea la industrializare înseamnă renunțarea la progres. Desigur, în mod teoretic, soluția este ușoară. Înseamnă oferirea de lucru populației rurale. S-au propus, din acest punct de vedere, foarte multe formule : programe publice care să utilizeze mai multă forță de lucru umană și mai puțină mecanizată, de exemplu. Dar nu trebuie să ajungem la extrema de a renunța la beneficiile dezvoltării tehnologice. A găsi punctul de echilibru, a oferi de lucru fără a renunța la beneficiile dezvoltării industriale este o problemă foarte importantă pentru cei ce guvernează țările în timpurile noastre. Desigur, congresul din 1974 nu aspiră să găsească răspunsuri pentru toate țările, ci să arate guvernelor opțiunile posibile. Se va încerca să se ofere guvernelor opțiuni de acțiune politică, pentru ca fiecare guvern să ia hotărîrea pe care o consideră cea mai adecvată, în raport cu resursele sale umane și tehnice. La adunarea din decembrie, anul trecut, s-a insistat foarte mult ca nici o cooperare în probleme legate de populație să nu se substituie cooperării în vederea dezvoltării, ci ca ea să fie complementară.

– Sînteți unul dintre arhitecții Tratatului de la Tlatelolco privind denuclearizarea Americii Latine. Erați, în 1967, cînd a fost elaborat, ministru de externe al Mexicului, țară căreia îi aparține această inițiativă. Ce importanță și perspective de aplicare credeți că are acest document ?

– Da, am fost unul dintre arhitecți. Tratatul are o mare și reală importanță, pentru că America Latină este o regiune cu 300 de milioane de locuitori, iar interzicerea armelor atomice în asemenea regiuni este extrem de

utilă. Pe de altă parte, angajamentul de denuclearizare este mai ambițios decît cel de neproliferare a armelor nucleare. Desigur, ca perspectivă, problema se pune în sensul coordonării unor acțiuni comune. Este de mare importanță, de pildă, faptul că Franța a decis recent să adere la protocolul al doilea al tratatului, adică își asumă obligația de a nu folosi arme nucleare în America Latină. Are și o importanță concretă, pentru că noi nu avem suficiente resurse pe care să le putem folosi altfel decît pentru dezvoltare.

Am discutat această problemă și cu președintele Ceaușescu. Am avut deosebita onoare și plăcere de a fi fost primit de domnia-sa. În cursul convorbirii, extrem de utilă și plăcută, ne-am exprimat reciproc părerea asupra cheltuielilor apăsătoare la capitolul înarmărilor.

– Ca fost ministru de externe, cunoașteți, desigur, evoluția relațiilor româno-mexicane.

– Sînt bucuros de faptul că președintele Echeverria al Mexicului și președintele Ceaușescu al României au hotărît recent să stabilească relații diplomatice între țările noastre. Va fi o conjunctură mult mai favorabilă pentru întărirea cooperării și a cunoașterii. România a colaborat și pînă acum cu Mexicul. România a votat, de pildă, la O.N.U. în favoarea Tratatului de la Tlatelolco. Aceasta este ceea ce vă pot spune din propria mea experiență, munca mea desfășurîndu-se astăzi mai ales pe plan internațional. Generația care conduce acum Mexicul va putea perfecționa relațiile bilaterale și deschide noi posibilități de dezvoltare a legăturilor între țările noastre. Avem dorința comună de a servi pacea și a întări independența, de a consolida rolul țărilor în curs de dezvoltare în vederea soluționării problemelor mari ale umanității, de a coopera în folosul dezvoltării. Sînt tot atîtea îndemnuri de a garanta succesul etapei noi care a început, anul acesta, în relațiile româno-mexicane.

Anca Voican

Charles David Ganao

ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Congo

„Un nou impuls relațiilor româno-congoleze"

Aflat în vizită oficială în țara noastră între 16 și 19 aprilie, Charles David Ganao, ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Congo, a fost primit de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al României. De asemenea, el a avut convorbiri oficiale cu George Macovescu, ministrul afacerilor externe al României – la inițiativa căruia a efectuat vizita oficială – și cu conducătorii altor ministere. Înainte de a pleca din țara noastră, Charles David Ganao s-a întîlnit cu reprezentanți ai presei centrale române, după care, răspunzînd solicitării revistei „Lumea", a avut deosebita amabilitate de a ne acorda un interviu în exclusivitate.

– Ce semnificație are vizita dv. în țara noastră pentru evoluția relațiilor româno-congoleze ?

– Cum am mai spus și cu alte prilejuri, relațiile dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Congo sînt relații privilegiate, întrucît opțiunile celor două țări sînt similare. Călătoria mea în România răspunde grijii noastre comune de a traduce în fapt ideile enunțate de șefii statelor român și congolez cu prilejul vizitei la Brazzaville a Excelenței Sale președintele Republicii Socialiste România, secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu. După opinia noastră, pînă în acel moment relațiile dintre cele două țări erau departe de a cunoaște dezvoltarea lor actuală. De aceea, hotărîrile fericite ale celor doi șefi de stat, luate cu prilejul vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu, urmau să dea un nou impuls relațiilor româno-congoleze.

Aș vrea să-mi permiteți să mă refer la primirea noastră de către Excelența Sa, președintele Nicolae Ceaușescu, care a avut deosebita amabilitate să ne acorde mai multe clipe prețioase, și să-mi exprim gratitudinea pentru această întrevedere.

În timpul vizitei pe care am efectuat-o în România, am avut numeroase și fructuoase contacte și convorbiri cu tovarășul George Macovescu, cu alți miniștri și membri ai conducerii unor ministere. În convorbirile avute la nivel ministerial am căutat să traducem în acte concrete ideile pe care cei doi șefi de stat le-au formulat la Brazzaville, anul trecut. Impresiile noastre sînt excelente și acest lucru se referă și la perspectivele colaborării dintre cele două țări. Acestea sînt foarte numeroase și, așa cum am declarat și colegilor dv., ele se anunță a fi foarte interesante.

– Pe cititorii revistei noastre i-ar interesa, desigur, și cîteva din principalele preocupări de ordin intern ale guvernului congolez.

– Avem proiecte numeroase și chiar ambițioase, pe multiple planuri. Înainte de toate, vrem să construim o națiune. Știți că ne-am dobîndit independența nu cu mult timp în urmă și această perioadă a fost destul de mică pentru a putea construi o națiune nouă, prosperă și unită. Acum ne concentrăm eforturile în vederea unității poporului congolez în jurul partidului nostru, Partidul Congolez al Muncii. Pe plan economic, dorința și preocupările noastre vizează o dezvoltare liberă, independentă, folosind din plin resursele naționale. Avem marea șansă de a dispune de numeroase asemenea resurse, pe care vrem să le exploatăm cu forțele noastre proprii, în interesul nostru. Ceea ce ne lipsește – deși avem și în acest domeniu numeroase preocupări și chiar realizări – sînt cadrele tehnice și capitalurile necesare unor asemenea investiții. Știm că este un drum lung, care cere enormă înțelegere și încredere, dar hotărîrea noastră este fermă. Pe plan social, continuăm lupta împotriva analfabetismului deși, după cum probabil știți, avem o medie a școlarității foarte ridicată pe plan african.

– În curînd, Organizația Unității Africane va împlini un deceniu de existență. Cum este privit acest eveniment de guvernul dv., de poporul congolez ?

– Încă de la crearea sa, O.U.A. a trebuit să facă față unor probleme pe care le putem numi delicate, fără teamă de a greși. Trebuiau evitate conflicte de frontieră, relațiile interetnice devenite adesea spinoase și, uneori, chiar disensiunile din cadrul organizației. Dacă am privi din această perspectivă, cei 10 ani de existență ai O.U.A. ar putea fi considerați de către unii o decepție. În ceea ce mă privește, însă, nu cred aceasta. Organizația Unității Africane a făcut enorm pentru Africa.

Înainte de toate, ea a evitat multe din neînțelegerile ivite ici și colo, a fost un organism în cadrul căruia responsabili și conducători ai statelor de pe continent s-au putut întîlni și edifica asupra punctelor de vedere diferite și a posibilităților de a înlătura disensiunile existente sau care s-au creat între timp. Astfel, conducătorii statelor africane întîlnindu-se și discutînd s-au putut pune de acord, au găsit soluții la problemele ce păreau insolubile.

Apropiata aniversare a O.U.A. va constitui un prilej deosebit de a examina în mod lucid drumul parcurs de statele africane membre ale organizației, de O.U.A. însăși, de a măsura obstacolele trecute și de a pune la punct o nouă strategie, care-i va permite de a fi în serviciul popoarelor Africii. Problema esențială este, după părerea noastră, aceea de a elibera statele din Africa aflate încă sub dominație colonială, de a întări organizația și de a elibera pe plan economic statele africane deja independente. Aceasta se va reflecta prin acțiuni de dezvoltare a schimburilor comerciale între ele, pentru a nu mai depinde de țările industrializate. Evident, acesta este un lucru care nu se va realiza în cîteva zile la Addis Abeba, dar, de exemplu, au fost suficiente cîteva zile de convorbiri în Congo pentru ca președinții Ceaușescu și N'Gouabi să pună bazele cooperării româno-congoleze. Voi spune, deci, că întîlnirile din mai de la Addis Abeba vor oferi o excelentă posibilitate pentru ca președinții participanți, membrii delegațiilor, să se pună de acord asupra a ceea ce trebuie făcut în viitor pentru realizarea deziderateloor la care mă refeream mai sus.

– Cu ce sentimente părăsiți România ?

– Părăsesc România convins că obiectivele vizitei au fost atinse, fiind foarte mișcat de înțelegerea găsită aici, mulțumind în mod deosebit președintelui Nicolae Ceaușescu și colaboratorilor săi pentru modul deosebit în care ne-au primit și au discutat cu noi. Mulțumirile noastre se adresează și poporului român, care ne-a primit călduros. Rezultatele cu care s-a încheiat vizita îmi oferă, deci, prilejul de a afirma acum, la încheierea ei, că sînt mai mult decît convins că relațiile de cooperare între țările noastre se află pe o cale foarte bună. Regret că n-am stat mai mult ; sper să revin în țara dv., avînd, astfel, prilejul de a-mi aprofunda impresiile excelente despre România și poporul român.

Dumitru Constantin

PE URMELE ISTORIEI

Anul 1848... Europa este în flăcări. Pornind din Paris, în februarie, valul revoluționar a cuprins Viena, Frankfurt, Pesta, Praga, Zagreb, Iași, Blaj, București. „Începînd din 1789 — scria Engels — hotarele revoluției înaintează neîncetat. Ultimele ei avanposturi au fost Varșovia, Debrețin, București".

Revoluția românilor de la 1848 în conștiința internațională a vremii

Conf. univ. dr. Nicolae Ciachir

Desfășurîndu-se în condițiile avîntului revoluționar care a cuprins aproape întreaga Europă, la mijlocul secolului trecut, revoluția de la 1848 din Țările Române s-a integrat acestui amplu curent social-politic, constituind avanpostul cel mai înaintat al revoluției burgheze din sud-estul Europei. Desfășurarea acestei mișcări a prezentat caracteristici diferite, variind în funcție de condițiile specifice, de stadiul dezvoltării social-economice și politice a fiecărei țări în parte. Înlăturarea relațiilor feudale, predominante în unele țări, mai ales, în sud-estul Europei, constituie un obiectiv de căpetenie al forțelor înaintate ale societății. Un alt element specific, deosebit de important, îl constituia faptul că popoarele din sud-estul și centrul Europei luptau pentru eliberarea de sub jugul străin — otoman și habsburgic — și pentru unificarea națională. Erau idealuri comune tuturor acestor popoare și ele au fost însușite de mișcarea revoluționară din 1848. Identitatea de scopuri a revoluției, condițiile economice, sociale și politice asemănătoare i-au dus pe conducătorii burgheziei din respectivele țări la încercarea de a se apropia și, uneori, de a-și coordona acțiunile. Un rol deosebit în această încercare l-au avut cei mai înaintați revoluționari din țara noastră, în frunte cu Nicolae Bălcescu.

Și în Țările române dezvoltarea capitalismului impunea, cu necesitate, revoluției burghezo-democratice două sarcini primordiale : una socială — sfărîmarea orînduirii feudale — și una națională — înlăturarea suzeranității turcești, a dominației habsburgice și unirea românilor într-un singur stat național. „Anul 1848 — scrie, astfel, istoricul A. D. Xenopol — aduce o mare fierbere în toate țările locuite de Români". După izbucnirea mișcării revoluționare din Moldova — care, deși înăbușită de domnitorul Mihail Sturdza, se va radicaliza și, în acest scop, este elocvent programul revoluționarilor moldoveni din mai 1848, de la Brașov — conducătorii revoluției din 1848 din Țara Românească au încercat — și au reușit pentru cîteva luni — să rezolve o serie de sarcini pe cale revoluționară, polarizînd în jurul lor mase largi din cele mai diverse pături sociale ale populației. Ei au folosit pentru izbînda revoluției mijloacele cele mai variate, de la agitația politică de masă pînă la insurecția armată pe plan intern, iar, pe plan extern, mijloacele diplomatice cele mai abile.

Urmărind lărgirea ariei sale internaționale, guvernul provizoriu acționa în politica externă de sine stătător, căutînd, pe de o parte, să stabilească relații diplomatice directe, pe plan de egalitate, cu statele europene, iar, pe de altă parte, să statornicească contacte viabile cu mișcările revoluționare din celelalte țări. În nota adresată, la 13 iunie 1848, consulilor din București, primul ministru de externe al revoluției, Nicolae Bălcescu, îi informa despre evenimentele din Țara Românească și își exprima dorința de a menține, cu fiecare din ei, relații cît mai bune. Succesorul lui Bălcescu la conducerea Ministerului Treburilor din Afară, Ioan Voinescu II, se adresa de la egal la egal ministrului de externe al Franței, trimițînd relatări asupra evenimentelor din țară și cerînd sprijinul Franței împotriva unei eventuale intervenții externe. La 24 iunie, guvernul provizoriu adresează guvernului din Petersburg o notă prin care îi aduce la cunoștință noua stare de lucruri din Țara Românească, caracterizată printr-o „administrație dinlăuntru independentă".

O acțiune importantă pentru consolidarea regimului revoluționar pe plan extern și pentru recunoașterea, în viitor, a independenței statului a fost acreditarea peste hotare de trimiși diplomatici. Deosebit de revelatoare a fost, pe această linie, acreditarea lui Ion Ghica la Constantinopol, încă de la 17 mai 1848, ca trimis diplomatic, în lumina dreptului internațional modern, avînd titulatura de „agent confidențial". Sosirea lui în capitala Turciei, încă înainte de izbucnirea revoluției, a avut ca scop stabilirea de contacte cu o serie de demnitari turci influenți, pentru a evita o intervenție otomană, ceea ce, inițial, a reușit. Analizînd cu luciditate situația internațională a Principatelor Române, Ion Ghica ajunge la ideea oportunității unei înțelegeri a revoluționarilor români cu cei din Ungaria și Polonia. Pe linia consolidării noului stat se înscriu și eforturile lui Ion Ghica de a determina pe reprezentanții Franței și Angliei acreditați la Constantinopol să apere interesele Țării Românești. În acest scop au acționat și alți agenți diplomatici ai guvernului provizoriu. Astfel, Dimitrie Brătianu pleca la Pesta și Viena, Ioan Maiorescu la Frankfurt pe Main, A. G. Golescu-Negru la Paris ; mulți alți români, între care August Treboniu Laurian, au îndeplinit și ei unele misiuni diplomatice. Acești agenți diplomatici aveau menirea, în primul rînd, de a lumina opinia publică a țării respective și guvernul pe lîngă care erau acreditați asupra problemei românești. Astfel, în foarte scurt timp, evenimentele petrecute pe malurile Dîmboviței ieșeau din anonimat și erau cunoscute pe malurile Tamisei, Senei, Dunării, precum și pe cele ale Bosforului. Astfel, „Journal des Débats", din 18 iulie 1848, publica fragmente din cuvîntarea lui M. Lherbette, cu prilejul dezbaterilor din Adunarea Națională franceză asupra chestiunii Țării Românești, scoțînd în evidență succesele românilor în lupta lor pentru independență națională. Discuții similare au loc în parlamentul din Frankfurt, unde lui Ion Maiorescu „i se dete și ședere pe băncile diplomaților" ; ceva mai tîrziu, în 1849, patrioții români vor provoca o interpelare și în parlamentul britanic, prin lordul Dudley Stuart. Revoluția română a fost cunoscută și popularizată în special, în Franța, cu ajutorului lui Edgar Quinet, Jules Michelet, Paul Bataillard. De fapt, o serie de români, printre care și Nicolae Bălcescu, au participat la revoluția franceză. Este binecunoscut pasajul din scrisoarea lui Bălcescu către Vasile Alecsandri, în 24 februarie 1848, în care revoluționarul român povestește cum a rupt o bucată de catifea din tronul lui Ludovic Filip, în Tuileries, și din „care s-a gîndit să-i facă și lui părticică".

Cu toate că susceptibilitățile puterii suzerane, adică ale Porții, au fost menajate în toate împrejurările, guvernul revoluționar nu a cedat de la linia fermă a apărării autonomiei țării. Sînt semnificative, în acest sens, schimburile de scrisori dintre reprezentanții guvernului și pașalele dunărene. De asemenea, este de remarcat nota adresată de Voinescu II lui Talaat-efendi, în care ministrul român atrăgea atenția demnitarului turc asupra gravității unei intervenții militare pe teritoriul românesc. Sub presiunea maselor, trimisul sultanului, Soliman-pașa, a fost nevoit să recunoască noua stare de lucruri din Țara Românească. Pe Cîmpia Filaretului — Cîmpia Libertății — 30 000 de oameni, adunați în sprijinul revendicărilor revoluționare, au determinat recunoașterea de către Soliman-pașa a noii Constituții și a noului regim din Țara Românească. La începutul lunii august 1848, consulii Angliei, Franței, Greciei etc. vin la palat pentru a felicita guvernul român. Consulul Greciei arăta, în cuvîntarea sa, că reia „cu mare plăcere relațiile oficiale cu locotenența domnească".

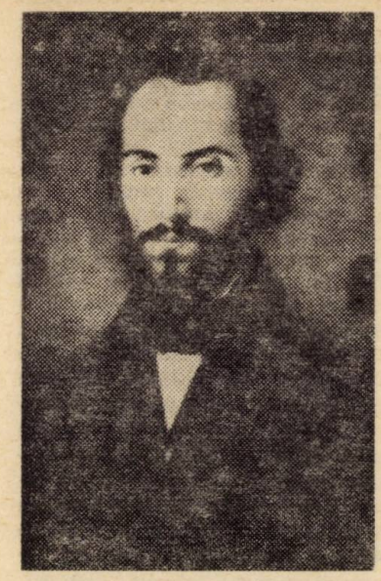

NICOLAE BĂLCESCU

AVRAM IANCU

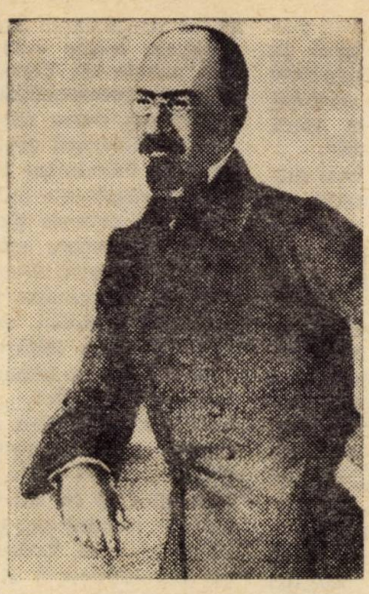

MIHAIL KOGĂLNICEANU

GHEORGHE MAGHERU

„independență absolută în afară și în interior..."

Recunoașterea stării de lucruri din Țara Românească de către Soliman-pașa consolidase, cel puțin pentru moment, poziția noului regim. Aceasta a determinat noi acțiuni diplomatice ale guvernului revoluționar. La 5 august 1848, pleca la Constantinopol o delegație din care făcea parte și Nicolae Bălcescu, delegație care avea trăsăturile unei misiuni diplomatice extraordinare și care urma să continue negocierile purtate pînă atunci la București, privind relațiile politice româno-turce. Bălcescu nu se lăsa înșelat de vorbe și, în scopul apărării revoluției împotriva reacțiunii dinăuntru și dinafară, îi scria din Constantinopol lui Christian Tell că este necesar să se creeze, în Oltenia, o puternică bază de apărare. El preconiza o adevărată organizare revoluționară a Țării : „Pînă e vreme dați Magherului putere mare și extraordinară ca să poată organiza România după cum o va înțelege el, schimbînd pe toți funcționarii care nu-i place și arestînd pe toți cîți va socoti de cuviință". În același timp, Bălcescu căuta să fie la curent cu desfășurarea revoluției de dincolo de Carpați. Românii din Transilvania și Banat au căutat de la început să-și coreleze acțiunile, mai ales cu elementele revoluționare din Ungaria, Slovacia, Voievodina și Croația, în vederea prăbușirii imperiului habsburgic. Avocatul Ioan Buteanu, unul dintre conducătorii revoluției din Transilvania, se afla, încă din martie 1848, la Zagreb, capitala Croației, în scopul sondării terenului pentru o acțiune comună cu revoluționarii de aici. Buteanu trimite, prin curier special, numeroase informații despre desfășurarea evenimentelor din Croația, din care o parte vor apare în „Gazeta de Transilvania". În această perioadă, se ridică la luptă și sîrbii din Voievodina. Un document din arhivele iugoslave arată că, și din Țara Românească, s-a încercat ajutorarea mișcării revoluționare din Voievodina. În acest sens, se prevedea ca, în iunie 1848, să pornească de la Brăila și Galați spre Voievodina un detașament de 1 000 de voluntari sub comanda căpitanului Dimitrie. Datorită evenimentelor care s-au succedat cu repeziciune, acțiunea a rămas în stare de proiect. Evenimentele revoluționare din Țările Române și din regiunile limitrofe cuprinse în imperiul habsburgic au făcut să crească starea de spirit revoluționară într-o serie de regiuni din Peninsula Balcanică. Astfel, în Albania au loc unele mișcări, iar între revoluționarii din Muntenegru, Herțegovina, Metohia și regiunile Albaniei de nord se duc tratative — arată istoricul iugoslav Fuad Slipicevici — în vederea unei acțiuni comune împotriva Porții.

Nu trebuie uitat că revoluția românească se desfășura la granițele a două imperii care nu au fost atinse de revoluție, imperii feudale prin excelență, și care, pretextînd că una este putere suzerană iar cealaltă protectoare, au ocupat, în septembrie 1848, Țara Românească și Moldova. Fruntașii revoluționari, în frunte cu Nicolae Bălcescu, și-au continuat activitatea în întreaga Europă, pentru apărarea idealurilor revoluției ; prin ideile și acțiunile lor, ei au constituit un ferment revoluționar, mai ales în sud-estul Europei. Trecînd în Transilvania, Bălcescu analiza evenimentele cu atenție, scriindu-i lui A. G. Golescu „...că românii d-aci au început a organiza districtele românești, punînd funcționari români și introducînd limba română în actele publice". În scrisoare, el își arată, de asemenea, dezamăgirea că, datorită neînțelegerii vădite din partea conducătorilor revoluției maghiare, s-a produs dezbinare între români și maghiari. Din Transilvania și Banat, Bălcescu trece în Serbia, unde are întrevederi cu consulul francez de la Belgrad, Fabre, și angajează un corespondent care să-l informeze rapid și exact asupra evenimentelor din această regiune ; apoi, prin Triest, Atena, se îndreaptă spre Constantinopol. La 28 decembrie 1848, consulul Franței, Fabre, semnala, într-un raport înaintat Ministerului de Externe al țării sale, prezența lui Bălcescu în capitala Serbiei ; el observa, de asemenea, că Transilvania este, în cea mai mare parte, locuită de români, iar revoluția care se desfășoară este, de fapt, un război al săracilor împotriva bogaților, un război al bordeielor împotriva palatelor. În primăvara anului 1849, îl găsim pe Bălcescu din nou în Transilvania. Vizitînd tabăra lui Iancu, este entuziasmat de suflul optimist ce domnește acolo și curajul de luptă al românilor : „Fusei fericit a găsi acolo, pe acele piscuri uriașe, pe deasupra norilor, o naționalitate și o viață românească înfocată și puternică". Cînd Kossuth a fost de acord cu punctul de vedere al românilor, era prea tîrziu, deoarece, în august 1849, trupele revoluționare sînt nevoite să capituleze în fața armatelor țariste și habsburgice.

Revoluția română din 1848, deși înfrîntă, a întărit conștiința națională și socială a românilor de o parte și de alta a Carpaților și a atras atenția marilor puteri asupra acestui popor, avid de libertate și progres. Revoluționarii români — din care o mare parte s-au exilat, iar alții au fost surghiuniți — și-au continuat activitatea în întreaga Europă pen-

„cel mai de seamă rezultat imediat al mișcării din 1848 a fost răspîndirea în lumea europeană a cunoștinței firii și năzuințelor poporului român..." (A. D. Xenopol)

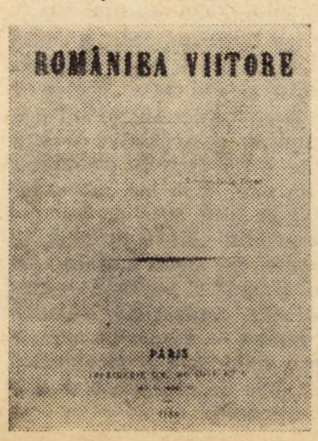

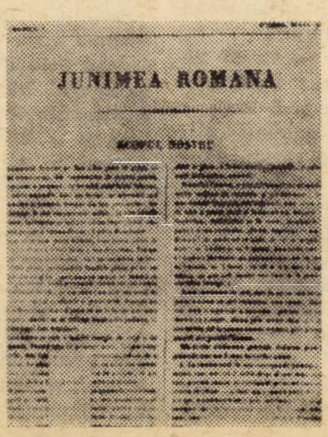

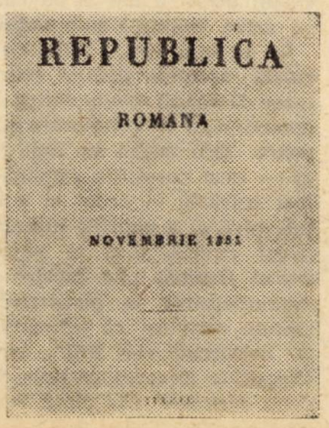

tru apărarea idealurilor lor. Ulterior, publicistul francez Ubicini, participant la evenimentele din 1848 din Principatele Române, arăta că revoluționarii români sperau „independența absolută în afară și în interior, o republică egalitară".

Merită să remarcăm și un fapt mai puțin cunoscut în istoriografia noastră, și anume că unul din centrele în care emigranții și-au desfășurat eforturile revoluționare a fost și Constantinopolul. Ar putea să mire acest lucru, dar există o explicație plauzibilă. Relațiile între imperiul otoman, pe de o parte, și imperiile țarist și habsburgic, pe de alta deveniseră foarte încordate în 1849, cînd turcii, în spatele cărora stăteau englezii și francezii, au dat azil celor circa 4 000 de maghiari, polonezi, slovaci, sîrbi, români etc, în frunte cu Kossuth și Bem. În proiectul elaborat, privind organizarea în viitor a emigranților, se preciza că — după cum reiese și din mărturiile lui Ion Ghica — centrul să fie în Constantinopol, de unde „avînd agenți în toate capitalele și oriunde va cere trebuința pentru a pleda drepturile țării pe lîngă guvernele Europei și a atrage simpatiile prin presă și prin opinia publică asupra românilor". În întreaga Peninsulă Balcanică, la Constantinopol, Brusa, Atena, Triest, Zagreb, Belgrad, Vidin, Rusciuk, Nicopole, Silistra etc. își fac simțită activitatea grupurile de revoluționari români exilați. Istoricul iugoslav D. Djordjevici arată, într-o lucrare recentă că, „Bulgaria nordică era sub puternica influență a mișcării revoluționare din Valahia din 1848", fapt ce a contribuit, între altele, la declanșarea „insurecției care a cuprins regiunea Vidin, în anul 1850". Documentele arată că Niță Magheru (nepotul generalului), G. Ioranu, I. Apolonie se stabiliseră la Vidin, Ioan Negulici, Barbu Iscovescu, Grigore Ipătescu și mulți alții — la Brusa și Pera, iar în Grecia a activat, în special, Nicolae Golescu, care întreținea relații strînse cu unii generali greci și cu membrii Comitetului revoluționar grec.

La sfîrșitul anului 1849, centrul de greutate al activității revoluționarilor români se deplasează la Paris. Ziarul radical „Le Courrier Français" saluta sosirea exilaților români și aprecia că, deși sînt departe de patrie, ei vor fi încurajați și sprijiniți „în lupta începută cu mult curaj pe malurile Dunării... Aici — scrie «Le Courrier Français» — n-a fost o luptă între popor și rege, ci lupta liberalismului împotriva despotismului, aproape am putea zice lupta civilizației împotriva barbariei". La 2 decembrie 1849, se constituia „Asociația română pentru conducerea emigrației", condusă de un comitet alcătuit din N. Bălcescu, C. A. Rosetti, Ion Ghica, Gh. Magheru și D. Brătianu. Din Paris, Bălcescu îi schița lui I. Ghica, în decembrie 1849, planurile de acțiune pentru viitor : „Ghica să rămînă la Constantinopol, eu să rămîn la Paris, iar dacă nu avem pe cine trimite la Londra, apoi să mă duc odată acolo să-mi deschid oarecari relații și apoi de aci să-mi păstrez acele relații. Pe Arăpilă (adică A. G. Golescu-Negru) să-l trimitem mai la primăvară în Transilvania, Bolliac să meargă în Bulgaria și pe malul Dunării, ca să fie în comunicație cu țara. Magheru să rămîie la Viena... Eu acilea, afară de jurnalele franceze, cu care sînt în relație și le dau articole, voi să încep o revistă română care să apere revoluția noastră și să pregătească alta nouă". Deci, un program foarte vast cu acțiuni în diferite puncte ale Europei, și mizînd pe numeroase peresonalități progresiste care au îmbrățișat cauza românească.

A. D. Xenopol arată că ceea ce încolțise și se frămîntase la noi în țară în 1848 „...fură răspîndite de Românii desțărați în scrieri și articole de ziare, și mai multe cugete generoase mai alese dintre francezi îmbrățișară dreapta cauză a unui popor erou și puneau în slujbă vorbitoarea lor pană". Astfel, numai în 1849, în periodicele „La Réforme", „Le Courrier Français", „La tribune des peuples", „La Voix du peuple", „L'Europe démocratique" etc. au apărut materiale, studii, prezentări privind problemele românești. În perioada 1848—1850, la Paris, Londra, Bruxelles și în alte centre ale Europei, exilații români iau contact și frecventează pe Mazzini, Ledru-Rollin, Louis Blanc, pe revoluționarul și scriitorul rus Herzen, pe prințul polonez Adam Czartorysski, pe marele poet polonez Adam Mickiewicz, pe italienii Frappoli, Tommaseo, pe germanii Herman și Overbeck, pe maghiarii L. Kossuth, Klapka, Teleki, iar, după unele izvoare, probabil și pe Karl Marx. Într-o scrisoare din 1850 a lui Amandus Goegg, adresată lui Marx, se amintește de o apropiată întîlnire între Marx și Ion Heliade Rădulescu, dar nu există certitudinea că această întîlnire a avut loc. Patrioții români priveau lucrurile și în perspectivă. Astfel, C. A. Rosetti îi scria lui Ion Ghica : „Nu ai tu, ca și mine, asigurarea că în curînd — mîine poate, peste un an, peste doi, peste trei — socialismul o să triumfe ?"

La 6 august 1850, Nicolae Bălcescu scria : „S-a umplut Parisul de români. Vin pe toate zilele". Rolul lui Bălcescu în acțiunea de organizare a emigrației românești a fost deosebit de important. El combate oportunismul lui Eliade ; reduce la limitele raționalului încrederea aproape nelimitată a lui Ion Ghica în căile diplomatice ; critică unele extremisme ale liberalilor radicali și insuflă încrederea emigranților în iminența și triumful unei revoluții europene „mai serioase, mai generale decît cea din 1848". În 1850, Bălcescu scria, referindu-se la viitoarea organizare a Principatelor române, că dorește „domnirea democrației, domnirea poporului prin popor", dar că acestea se pot realiza numai avînd o armată puternică pentru a nu permite amestecul străinilor în treburile statului român. De aceea, el susținea, încă în iulie 1849 : „Românismul nu se va putea dezvolta și scăpa de atîția vrăjmași ce-l apasă, pînă cînd ambele Principate nu vor fi libere și nu vor organiza puterea lor armată, astfel cum o visam acum 5 ani și cu care să-și tragă cu sabia hotarele sale naționale".

În același timp, Bălcescu socotește că există premise pentru crearea unei viitoare Românii democratice într-o Europă democratică în colaborare cu celelalte popoare. Este astfel un fapt de necontestat că — deși revoluția română de la 1848 a fost înfrîntă — ecoul ei a depășit granițele țării și a cuprins întreaga Europă. Pe drept cuvînt, încă în vara anului 1848, ziarul francez „Le Siècle" scria : „ideile supraviețuiesc la pierderea bătăliilor, și sîntem convinși că principiile proclamate la București vor trăi", iar publicistul Hippolyte Desprez susținea în „Revue des deux Mondes" că, „dacă revoluția valahă este biruită, spiritul ce a însuflețit-o nu a căzut și nu va cădea odată cu dînsa".

Două concluzii se pot desprinde. Pe de o parte, exilații români n-au acționat în străinătate ca niște reprezentanți ai unor provincii, ci, în numele întregii Românii ; pe de altă parte, ei au dat dovadă de mult tact diplomatic, susținînd cu fermitate și abilitate interesele românești în complicata atmosferă politică din acea perioadă în Europa. A. D. Xenopol arăta, pe bună dreptate, „că cel mai de seamă rezultat imediat al mișcării din 1848 a fost răspîndirea în lumea europeană a cunoștinței firii și năzuințelor poporului român din care cunoștință vom vedea cum se zămislește întărirea și înălțarea lui politică". Și vom vedea practic că unirea celor două Principate românești se va face înaintea unificării Germaniei și Italiei, și iată explicația pe care o dă istoricul american Riker în lucrarea sa „Cum s-a înfăptuit România" : „Nici un popor însă n-a luptat mai mult ca românii pentru susținerea țelurilor sale naționale".

Patriotismul revoluționarilor de acum 125 de ani s-a manifestat sistematic prin promovarea pe plan internațional a aspirațiilor superioare ale poporului nostru. Fideli aspirațiilor revoluției din Țările Române, ei au stabilit, cu mișcările revoluționare europene, contacte firești care, depășind simpla constatare a convergențelor, au avut o anume pondere în efervescența generală a climatului politic. Totodată, maturitatea și realismul revoluționarilor din Țara Românească s-au reflectat în utilizarea sistematică a diplomației pentru consolidarea guvernului instituit de revoluție, acțiune al cărei obiectiv de perspectivă îl constituia afirmarea independenței de stat. În sfîrșit, depășind momentul dificil al represiunii exercitate de forțe externe, revoluționarii au continuat să militeze, în exil, pentru revendicările sociale și de independență națională afirmate de acțiunea revoluționară de la 1848. În felul acesta, la sfîrșitul deceniului următor, opinia publică europeană era, se poate spune, pregătită să ia cunoștință de evoluția spre unitate a Moldovei și Țării Românești, conform aspirațiilor maselor populare.

La 125 de ani după luptele revoluționare din Țările Române, România contemporană pășește pe calea construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, sub conducerea Partidului Comunist Român, exponent credincios al intereselor naționale fundamentale, continuator al celor mai valoroase tradiții ale luptei poporului nostru pentru libertate națională și socială. Înmănunchind eforturile creatoare ale întregului popor, țara noastră este angajată într-o neîntreruptă ascensiune spre culmile civilizației și progresului, aducînd, totodată, o contribuție de prestigiu la afirmarea în viața internațională, a unor relații principiale, întemeiate pe respectul dreptului fiecărui popor de a decide liber asupra destinelor sale. Întrunind aderiunea nestrămutată a națiunii noastre socialiste, aceste mari direcții de acțiune validează, pe un plan superior, năzuințele precursorilor de la 1848. Este cu atît mai firească, în momentul istoric prezent, rememorarea aceluia de acum 125 de ani, este cu atît mai actuală și legitimă — confirmînd permanența aspirațiilor esențiale ale poporului nostru — evocarea acțiunilor revoluționare de la 1848, a proclamării, atunci, a idealurilor de echitate socială și independență națională.

Solidaritate cu mișcările de eliberare de pe continentul african

Constantin Stănescu
ambasador, reprezentantul României
la Conferința de la Oslo

Convocată printr-o rezoluție a Adunării Generale a O.N.U. la care România a fost coautoare, Conferința internațională a experților pentru sprijinirea victimelor colonialismului și apartheidului din Africa australă — organizată de secretarul general al O.N.U. în cooperare cu Organizația Unității Africane (O.U.A.) și cu sprijinul material al Norvegiei și al celorlalte state nordice — și-a desfășurat lucrările la Oslo între 9 și 14 aprilie 1973.

La lucrările conferinței au participat experți din 56 de state, pe baza calității lor de membre ale unor organe și organisme ale O.N.U și O.U.A. care se ocupă de problemele păcii și securității internaționale, decolonizării, rasismului și apartheidului, precum și reprezentanți ai mișcărilor de eliberare recunoscute de O.U.A. — Congresul Național African din Africa de Sud (C.N.A.), Frontul de Eliberare din Mozambic (FRELIMO), Mișcarea Populară pentru Eliberarea Angolei (M.P.L.A.) Frontul Național pentru Eliberarea Angolei (F.N.L.A.), Congresul Pan-African (P.A.C.), Partidul African al Independenței Guineei-Bissau și Insulelor Capului Verde (P. A. I. G. C.), Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest (S. W. A. P. O.), Uniunea Națională Africană Zimbabwe (Z.A.N.U.) și Uniunea Populară Africană Zimbabwe (Z.A.P.U.).

Au participat, de asemenea, reprezentanți ai O.I.M., F.A.O., U.N.E.S.C.O., O.M.S. și ai Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru refugiați. Ca invitați speciali au luat parte la lucrările conferinței, ministrul afacerilor externe al Ciadului, Baba Hasan, în calitate de președinte al Consiliului ministerial al O.U.A., ministrul afacerilor externe al Ghanei, Kwame Baah, în calitate de președinte al celei de-a 21-a sesiuni a Comitetului de coordonare al O.U.A. pentru eliberarea Africii, ministrul marocan Arsalan Jadidi, în calitate de reprezentant al regelui Marocului — președintele în exercițiu al Adunării șefilor de stat și de guvern ai O.U.A. —, precum și președinții comitetelor speciale ale O.N.U. pentru studiul situației aplicării Declarației cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale și pentru apartheid și președintele Consiliului Națiunilor Unite pentru Namibia.

Țara noastră a participat la Conferința de la Oslo în calitate de membră a Consiliului Națiunilor Unite pentru Namibia.

Conferința a fost deschisă de reprezentantul secretarului general al O.N.U., secretarul general adjunct I. S. Djermakoye.

Ministrul afacerilor externe al Norvegiei, Dagfinn Vaarvik, a salutat conferința și, asigurînd mișcările de eliberare națională de sprijinul țării sale în lupta lor dreaptă, a arătat că, de la declarațiile de principii, de la rezoluțiile adoptate de O.N.U. în legătură cu grava situație din Africa australă trebuie să se treacă la acțiune, găsindu-se, în acest scop, mijloacele susceptibile de a primi cea mai largă aprobare a comunității internaționale.

Cu viu interes a fost ascultat mesajul adresat participanților de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, și difuzat drept document al conferinței. În convorbirile cu delegații țării noastre, reprezentanții mișcărilor de eliberare, ca și alți participanți la conferință au apreciat acest mesaj drept un document de mare însemnătate pentru lucrările acesteia, pentru dezvoltarea luptei duse de mișcările de eliberare națională. Au fost relevate, în mod cu totul deosebit, pasajul cu privire la dreptul legitim al popoarelor aflate sub dominația colonială de a folosi orice formă de luptă, inclusiv lupta armată, pentru a-și dobîndi libertatea și independența, pasajul în care se afirmă hotărîrea poporului român de a acorda în continuare întregul său sprijin politic, diplomatic, moral și material mișcărilor de eliberare națională, popoarelor care luptă pentru cucerirea dreptului lor sacru de a-și hotărî singure soarta.

Lucrările conferinței s-au desfășurat în ședințe plenare și în două comitete, cel politic și cel economic, în care s-au analizat măsurile pe care statele, organizațiile interguvernamentale și cele neguvernamentale, opinia publică trebuie să le ia pentru sprijinirea mișcărilor de eliberare.

În intervențiile lor, participanții români la conferință au reafirmat solidaritatea militantă a poporului român cu lupta anticolonialistă a popoarelor, împotriva practicilor neocolonialiste, a politicii de apartheid și de discriminare rasială și au relevat sprijinul politic și material acordat de țara noastră mișcărilor de eliberare națională de pe continentul african, precum și hotărîrea P.C.R. și a guvernului român de a acorda și în viitor sprijin popoarelor respective pentru realizarea dreptului lor la viață liberă, demnă și civilizată. Un accent deosebit a fost pus pe faptul că în întîlnirile secretarului general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu conducătorii și alți activiști ai mișcărilor de eliberare națională, acestea au fost considerate ca unicele și adevăratele reprezentante ale popoarelor lor, au fost tratate de la egal la egal. În acest context s-a subliniat pasul înainte făcut la cea de-a XXVII-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. prin recunoașterea oficială a mișcărilor de eliberare din coloniile portugheze.

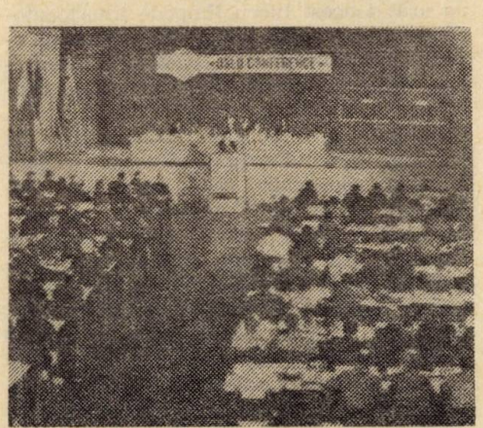

Oslo. În timpul Conferinței internaționale a experților pentru sprijinirea victimelor colonialismului și apartheidului din Africa australă

Potrivit concepției Republicii Socialiste România, este necesar să se intensifice acțiunile comunității internaționale și ale opiniei publice mondiale și să se exercite presiuni asupra factorilor de răspundere pentru accelerarea procesului decolonizării și al lichidării rasismului și apartheidului.

Mergînd tot pe această linie, o serie de participanți la conferință au arătat că mijlocul cel mai eficace de a ajuta victimele colonialismului și apartheidului constă în a le ușura exercitarea dreptului de a dispune de ele însele, prin eliberarea de sub dominația străină. Nu este vorba de a ușura în mod provizoriu suferințele victimelor colonialismului și apartheidului, ci de a sprijini lupta pentru eliminarea totală a acestor două flagele.

Pe baza lucrărilor celor două comitete, conferința a întocmit un raport asupra lucrărilor sale — aprobat în ședința plenară din 14 aprilie — care urmează a fi prezentat Adunării Generale a O.N.U., la cea de-a XXVIII-a sesiune a sa, din toamna acestui an. Ultimul capitol al raportului îl constituie un program de acțiune, a cărui primă parte, intitulată **Propuneri în vederea unei acțiuni politice, militare, economice și de alt fel,** conține un paragraf consacrat analizei generale a situației, patru paragrafe cu propuneri concrete de acțiuni în coloniile portugheze, în Namibia, în Zimbabwe și în Africa de Sud și un al șaselea paragraf cu propuneri de acțiuni cu caracter general pentru sprijinirea mișcărilor de eliberare.

Cea de-a doua parte a capitolului, intitulată **Propuneri pentru un program de acțiune: ajutor,** tratează despre rațiunile sprijinului, nevoile mișcărilor de eliberare și modalitățile ajutorului.

Programul de acțiune proclamă că organizațiile internaționale, guvernele și popoarele au „dreptul sacru de a grăbi izolarea regimurilor coloniale și a acelora care practică apartheidul și de a da un ajutor masiv mișcărilor de eliberare", în scopul „eliminării flagelelor care sînt colonialismul și apartheidul și a promovării păcii și securității internaționale".

În ceea ce privește mișcările de eliberare din coloniile portugheze, documentul adoptat proclamă dreptul mișcărilor de eliberare de a primi sprijin pentru a continua lupta armată, cere instituirea unui embargo internațional asupra furnizării de material militar Portugaliei și a unui boicot asupra exporturilor și importurilor efectuate de ea în numele teritoriilor coloniale și denunță alianțele, acordurile și alte forme similare de colaborare între Portugalia și alte țări.

Măsuri pentru sprijinirea politică și materială a mișcărilor de eliberare și pentru recunoașterea acestora sînt propuse și pentru celelalte teritorii africane în care se duce lupta de eliberare, concomitent cu cererile de a se aplica sancțiuni împotriva regimurilor rasiste din Africa de Sud și din Rhodesia (Zimbabwe).

Programul de acțiune adoptat de Conferința de la Oslo este străbătut de spirit combativ, de hotărîrea mișcărilor de eliberare de a duce lupta pe toate fronturile pentru ca popoarele respective să-și dobîndească libertatea și independența.

Prin desfășurarea ei, prin documentele adoptate, Conferința de la Oslo a constituit o manifestare puternică de solidaritate cu mișcările de eliberare de pe continentul african, cu popoarele de pe teritoriile respective.

Etapă complexă în relaţiile S.U.A.-C.E.E. (2)

Sinuozităţile dialogului

Disputele americano-europene au atras în dezbaterile publice nu numai presa şi celelalte mijloace de comunicare în masă, ci, şi firesc, personalităţi şi observatori de prestigiu, cărora le place în genere să analizeze diferitele probleme oarecum detaşat, deasupra „sentimentelor partizane". Într-un recent interviu publicat în revista „L'Express", Raymond Aron explică evoluţia lucrurilor de pe poziţii, totuşi, foarte „europeniste". Între 1944 — cînd S.U.A. au promis convertibilitatea între dolar şi aur, ceea ce a constituit baza sistemului de la Bretton Woods — şi pînă în 1971 — cînd balanţa comercială a S.U.A. devine negativă, America cumpărînd mai mult decît vindea — s-a înregistrat un curs lent, dar ferm, de degradare. Spunînd cauzelor pe nume, printre care războiul din Vietnam şi procesul de inflaţie generat de acesta, Raymond Aron defineşte pe scurt poziţia de azi a S.U.A. prin voinţa Washingtonului de a păstra privilegiile dolarului, paralel cu eliberarea de sarcinile şi grijile implicate de atari privilegii. În primul rînd, e vorba de dorinţa Statelor Unite de a putea devaloriza cînd vor, aşa cum pot fi devalorizate francul, lira şi alte monede vest-europene ; deci, S.U.A. nu mai vor să fie paralizate de alegerea cursului de schimb al monedei lor. Dar nu va atrage aceasta tendinţa ca cei ce încheie contracte cu americanii să încerce evitarea negocierii în dolari ? Raymond Aron consideră posibil acest lucru în măsura în care întreprinderile vest-europene îşi pot oricînd asigura „acoperirea", dispunînd de celelalte devize. Dar, adaugă el, subliniind „situaţia fără precedent" existentă, „economiile vest-europene şi atlantice sînt atît de întrepătrunse încît e dificil să le separi".

Cu alte vorbe, „e greu să mai reconstitui ouă întregi dintr-o omletă".

Pentru „Le Monde", „actualmente, America poate avea alte mijloace de restabilire a balanţei sale de plăţi decît să oblige Europa occidentală să absoarbă produsele sale agricole. Reducerea investiţiilor în străinătate şi a unui standard economic care umflă abuziv importurile ar fi cu siguranţă mai de efect".

Poziţia vest-europeană găseşte ecou şi în S.U.A. „International Herald Tribune", de pildă, aprecia că „devalorizarea dolarului a devenit un instrument pentru exportarea consecinţelor politice ale unei proaste mînuiri a politicii economice interne". Rămîne de văzut în ce măsură această opinie este tributară poziţiei în general critice a ziarului faţă de Administraţia preşedintelui Nixon.

OFENSIVA AGRIŞELOR

Revenind la relaţiile comerciale, comunitarii vest-europeni consideră că Statele Unite au şi mai puţin dreptul să învinovăţească Piaţa comună de protecţionism egoist. Este adevărat că, în ultimii 10 ani, exporturile japoneze şi vest-europene spre S.U.A. au crescut cu 543 la sută şi, respectiv, 295 la sută, în timp ce exporturile americane spre aceste zone n-au depăşit 133 la sută. Dar aceasta nu înseamnă, aşa cum vor să acrediteze americanii, că piaţa lor este mai puţin protejată. Disproporţia este, în primul rînd, rezultatul dinamismului economiilor japoneză şi vest-germană. În plus, prevederile Tratatului de la Roma, pe care S.U.A. l-au sprijinit, impun regulamente de la a căror respectare Statele Unite nu pot face excepţie. Piaţa agricolă comună, a cărei realizare întîmpină atîtea dificultăţi, nu poate fi dezonorată de „dragul porumbului din Middle West şi al agrişelor din California".

Care sînt însă tezele şi revendicările S.U.A. ?

Mărfurile americane, se afirmă la Washington, se vînd puţin, pentru că monezile vest-europene şi japoneză au fost subevaluate. S-ar impune, deci, reevaluarea lor, cu prioritate a mărcii vest-germane şi a yenului japonez. (Ceea ce ţările respective au făcut, venind astfel în întîmpinarea dorinţelor americane). Lărgirea Pieţei comune prin aderarea Angliei, Irlandei şi Danemarcei înseamnă pentru S.U.A., aşa cum se petrec deocamdată lucrurile, lărgirea zonei preferenţiale vest-europene care se apără de exporturile americane. În ce priveşte agricultura Pieţei comune, ea este „o maşină de fabricat excedente", iar subvenţiile la export acordate de comunitate pentru desfacerea lor înseamnă o concurenţă neloială la adresa produselor similare americane. Practic, Piaţa agricolă nu este altceva decît un mecanism sever şi total protecţionist ; mai mult, acordurile C.E.E. cu unele ţări africane împiedică Statele Unite să pătrundă în fostele colonii franceze şi britanice. Iată, aşadar, suficiente dovezi că vest-europenii au ajuns să stinghereasca schimburile comerciale.

Diverşii trimişi ai preşedintelui Nixon, începînd cu William Rogers, Henry Kissinger, Peter Peterson, fost ministru al comerţului, William Cassey, subsecretar de stat pentru afacerile economice, şi alţii au arătat acest lucru limpede interlocutorilor lor cu ocazia voiajurilor succesive efectuate în Europa. Au arătat-o, de asemenea, delegaţii americani la diversele conferinţe, colocvii şi întruniri de la Paris, Bruxelles, Strasbourg sau Washington. Cît priveşte raportul asupra situaţiei economice internaţionale, ca şi „Actul de reformă a comerţului" înaintat recent Congresului de către preşedintele Nixon, ele nu aduc atît elemente suplimentare asupra măsurilor intenţionate de Statele Unite în materie de relaţii comerciale, cît, mai ales, asupra modalităţilor prin care preşedintele înţelege să-şi realizeze politica sa de comerţ exterior. Este vorba, în esenţă, de nelimitata libertate de mişcare pe care o cere preşedintele pentru a spori, reduce sau elimina tarifele vamale în funcţie de aprecierea pe care o dă atitudinii partenerilor comerciali ai S.U.A., precum şi pentru a putea hotărî nestingherit asupra cotelor şi taxelor asupra importurilor. Scopul este dublu : sprijinirea propriilor industrii în bătălia competitivă pe care produsele externe le-o impun în interiorul pieţei americane şi, totodată, apărarea, îmbunătăţirea şi consolidarea balanţelor de plăţi şi comercială ale S.U.A. (În numărul precedent, revista noastră a publicat o amplă corespondenţă din Washington pe această temă).

Ce va face Piaţa comună ? Valurilor succesive de alarmă gen „Nixon a lansat o ofensivă pe toate fronturile contra Europei", după cum avertiza săptămînalul „Le Nouvel Observateur", sau „Cei nouă trebuie să se unească înaintea bătăliei comerciale cu Statele Unite", după cum solicita patetic „La Nation", considerat organul oficial al U.D.R., le-a urmat o perioadă mai calmă. La aceasta au contribuit atît proiectul de lege cu privire la comerţ al preşedintelui Nixon — primit în general pozitiv, rezervele vizînd doar posibilitatea ca şeful executivului american să „profite" de împuternicirile ce i-ar fi acordate şi să pornească ofensiva împotriva Pieţei comune — cît şi anunţatele întrevederi la nivel înalt : Nixon-Brandt, Nixon-Pompidou, plus turneul vest-european din toamnă al preşedintelui S.U.A. Marea bătălie sau, poate, mai corect spus, una din fazele edificatoare ale bătăliei, se va produce în cadrul negocierilor multilaterale din cadrul G.A.T.T. Dar, urmînd parcă scenariul unui armistiţiu fragil, cîte o declaraţie făcută de o parte sau alta primeşte rezonanţa unui răpăit scurt de mitralieră, sfîrtecînd liniştea grea, încordată a cîmpului de luptă. De pildă, întors de curînd din Europa, subsecretarul de stat pentru afacerile economice, William Cassey, declara în faţa unei comisii a Camerei Reprezentanţilor că „relaţiile dintre Statele Unite şi C.E.E. avansează în direcţia cea bună", adăugînd însă imediat că „ele trebuie să fie obiectul unei atenţii constante şi al unei colaborări efective în domeniile de mare interes comun, care sînt politica şi securitatea, şi în sectoare de interes reciproc ca energia şi dezvoltarea şi ansamblul problemelor economice şi financiare". Cu alte cuvinte, atenţie la toate. Aluzia la politică şi securitate este destul de transparentă. Ele fac parte din arsenalul S.U.A. în disputa cu C.E.E. şi ocupă un loc mai important ca lovitura consumată şi încasată de franco-britanici, în legătură cu refuzul de a achiziţiona avionul *Concorde*, şi decît debutul unor noi divergenţe, de astă dată în domeniul resurselor de energie şi cu prioritate a petrolului.

„Concorde story", care numai *love* nu sugerează, este cunoscută cititorilor noştri, care îşi amintesc, fără îndoială, zgomotosul resentiment franco-britanic faţă de refuzul S.U.A. de a achiziţiona acest nou tip de avion. Cît priveşte petrolul, apariţia sa în contenciosul americano—vest-european este de dată mai recentă. S-ar părea chiar, după cum scrie „Le Soir", ca, „după problemele monetară şi comercială, viitoarea ofensivă americană în Europa occidentală să se manifeste în domeniul petrolului". În esenţă, e vorba de intenţia atribuită S.U.A. de a cere Europei apusene să împartă cu ele resursele în cazul unei crize de aprovizionare. Or, aceasta ar stînjeni aranjamentele realizate în materie de aprovizionare, prelucrare şi desfacere a petrolului ale ţărilor membre ale Organizaţiei de Cooperare şi Dezvoltare Economică. Ţările europene membre ale organizaţiei au putut ajunge relativ uşor la un sistem acceptabil, avînd în general aceeaşi structură în materie de aprovizionare şi acelaşi nivel al stocurilor de rezervă. Or, implicarea americană directă ar modifica substanţial echilibrul existent. Dar, să ne reîntoarcem la domeniul, mai actual, al N.A.T.O.

ARME ŞI POLITICĂ

Eroziunea blocului a început mai de mult, procesul accentuîndu-se pe măsura consolidării noilor realităţi europene şi a tendinţelor spre normalizare şi destindere în climatul continentului.

Putem distinge o primă etapă între 1959—1967, primul an marcînd retragerea din N.A.T.O. a flotei franceze din Mediterana, ultimul, mutarea de la Paris la Bruxelles a cartierului general al Consiliului Atlanticului de Nord. Retragerea Franţei din organismele militare integrate ale N.A.T.O. ţara rămînînd, în continuare, membru a alianţei atlantice, exprimă concepţia generalului de Gaulle asupra locului pe care a 5-a Republică franceză trebuie să-l aibă în procesul evoluţiei internaţionale : suveranitate deplină, inclusiv în domeniul militar, în cadrul alianţei, refuzul de a accepta instituţii supranaţionale care ar ştirbi această suveranitate. Paralel, o apropiere de ţările socialiste, acestui scop fiindu-i destinate şi călătoriile sale în U.R.S.S., Polonia şi România. Controversată, politica preşedintelui de Gaulle a avut o influenţă pozitivă asupra climatului european şi este semnificativ că cei care i-au reproşat întotdeauna „naţionalismul" desuet şi vinovat de întîrzierea procesului de „unificare politică" a Europei occidentale recunosc astăzi interesul pentru salvgardarea individualităţii naţionale, manifest, cu intensităţi şi sub forme diferite, în toate ţările membre ale N.A.T.O.

Etapa următoare se prelungeşte pînă în zilele de faţă. Este etapa în care membri ai Tratatului Atlanticului de Nord încearcă să legitimeze existenţa acestuia în condiţiile tendinţelor pozitive apărute pe continent. Faptul că participanţii sau unii din participanţii la acest bloc apreciază cu un ochi nou evoluţiile europene are o semnificaţie aparte, deşi nu modifică fundamentala caracteristică a organizaţiei, faptul că temelia ei o constituie prezenţa militară americană în Europa. Cu trupe, baze şi armament. Problema menţinerii, reducerii sau retragerii acestei prezenţe constituie de cîtăva vreme obiectul unor vii dezbateri în lumea occidentală. Ceea ce nu era de imaginat acum 15 ani se întîmplă astăzi : S.U.A. folosesc prezenţa lor în Europa occidentală ca instrument de presiune politică pentru obţinerea satisfacţiei în revendicările lor economice faţă de proprii aliaţi.

În Europa occidentală se cunosc foarte bine repercusiunile întreţinerii acestor trupe şi baze asupra bugetului american şi al balanţei de plăţi. În acelaşi timp, se cunosc la fel de bine avantajele pe care le aduce propriei lor economii o pondere mai restrînsă a fondurilor destinate întreţinerii efectivelor militare americane. „Vreţi să ajutaţi balanţa americană, spun însă «maximaliştii» din Congresul american, foarte bine, suportaţi cu toţi sarcini militare echivalente". Preşedintele pretinde mai puţin : ţările vest-europene să-şi sporească cheltuielile, mai ales cele implicate de armele clasice, iar trupele americane să fie întreţinute cu monezile respective.

În Senatul american se pregăteşte o aprigă bătălie în problema prezenţei militare americane în Europa de vest. Un grup de liberali, în frunte cu senatorii Mike Mansfield şi Stuart Symington, intenţionează să introducă un proiect de lege prevăzînd reducerea efectivelor americane din Europa occidentală de la 315 000 oameni, astăzi, la 150 000. Cei înapoiaţi acasă urmează să fie demobilizaţi.

Administraţia Nixon vede, însă, lucrurile din două unghiuri : cel al strategiei sale „globale", pe cale de precizare acum, după încheierea angajării militare a S.U.A. în Vietnam, şi cel al relaţiilor cu aliaţii din N.A.T.O., precum şi cu Japonia. În primul caz, Administraţia are în vedere tratativele pe planuri multiple cu U.R.S.S. În lumina acordurilor economice sovieto-americane, în următorii ani volumul exportului american în Uniunea Sovietică poate spori de la 160 milioane dolari, astăzi, la 1 miliard de dolari, proiectele comune luate în considerare pentru o perioadă de cinci ani fiind în măsură a ridica această cifră la 2 şi chiar 5 miliarde dolari. Paralel, în afara convorbirilor din cadrul S.A.L.T., Statele Unite şi U.R.S.S., împreună cu alte ţări, se află angajate în negocierile privind reducerea trupelor şi armamentelor în Europa centrală. Or, nici Administraţia şi nici Congresul nu par să se fi edificat încă asupra conceptului de „reciprocitate militară" în cadrul acestor negocieri. Mai apare un factor, pe care oficialităţile se feresc a-l numi, reticenţă pe care observatorii şi comentatorii politici nu o au. E vorba, în primul rînd, de posibilitatea ca retragerea trupelor americane să galvanizeze uniunea politică, deocamdată deziderat, a Europei occidentale. Dar au oare Statele Unite un interes real să vadă realizată această uniune ? Nu va deveni ea din partener, un concurent dacă nu un adversar în faţa orientării internaţionale şi a locului pe care înţeleg să-l joace în continuare în lume S.U.A. ?

Adevărul este că astăzi singura concepţie de politică externă capabilă să se impună şi să dureze este aceea de a răspunde cursului general spre cooperare, destindere şi securitate. Calea spre aceste obiective trece prin dezarmare generală şi, cu prioritate, nucleară şi oricît de complex şi dificil ar părea acest proces, el este posibil şi de preferat diverselor aranjamente şi scheme menite a perpetua obiective categoric respinse de imensa majoritate a lumii contemporane.

■

Prezenţa trupelor şi armelor americane în Europa occidentală priveşte continentul în întregimea sa şi nu numai locul pe care îl are în raporturile S.U.A. cu ţările Pieţei comune sau ale N.A.T.O. Dar, pentru că vorbim în articolul de faţă despre aceste raporturi, un eveniment petrecut nu de mult la Amsterdam dezvăluie ascuţimi pe care nici măcar presa, şi cu atît mai puţin oficialităţile nu au îndrăznit să le afişeze. E vorba de prima conferinţă neguvernamentală Europa-America, reuniune ce s-a bucurat de o participare prestigioasă : George W. Ball, fost subsecretar de stat al S.U.A., Eugene Rostow, Walter Hallstein, Jean Rey şi alţii. Exact, în partea finală a conferinţei, reprezentantul francez Michel Habib-Deloncle, fost ministru sub generalul de Gaulle şi director al ziarului „La Nation", a acuzat reuniunea ca „reacţionară şi dominată de un directorat anglo-american" şi ca demonstrînd poziţia echivocă a Marii Britanii care, în ciuda declaraţiilor şi angajamentelor luate, pare nu atît „europeană" cît mai ales „un cal troian" al americanilor. Replica lui George Ball nu a fost mai delicată. „Vest-europenii, a spus el, au devenit atît de parohiali, încît chiar dacă ar ajunge la o unitate care este mai mult metaforică decît reală, Europa occidentală nu poate exercita decît o influenţă regională". În înaltele cercuri guvernamentale de la Washington, a continuat el, există îndoieli serioase că această comunitate europeană ar putea deveni vreodată ceva mai mult decît un bloc comercial, profund ostil intereselor Statelor Unite.

Tema dezbaterilor conferinţei a fost „unitatea atlantică". Temă care, fără îndoială, se va afla şi în centrul întrevederilor pe care preşedintele Nixon le va avea cu cancelarul vest-german Willy Brandt, la începutul lunii mai, şi cu preşedintele Pompidou, ceva mai tîrziu, dar înainte de turneul vest-european al şefului Casei Albe.

Două documente apărute în ultimele zile au adus, de altfel, suficiente lămuriri asupra principalelor direcţii de acţiune ale diplomaţiei americane. Unul din ele este raportul secretarului de stat William Rogers, cu privire la politica externă a S.U.A. în 1973, despre care presa franceză scrie că „reflectă în mod adecvat diplomaţia unui stat care visează la neamestec fără ca prin aceasta să renunţe la a-şi impune voinţa".

Celălalt este cuvîntarea rostită de Henry Kissinger la întrunirea anuală a agenţiei Associated Press. Între cei doi înalţi funcţionari ai Administraţiei Nixon, „partea leului" a revenit şi de astă dată consilierului special al preşedintelui, cuvîntarea sa fiind considerată de partea răsăriteană a Atlanticului ca „prima declaraţie majoră de politică externă a S.U.A. în cadrul a ceea ce preşedintele a numit anul Europei". Într-adevăr, Kissinger enunţă intenţia S.U.A. „de a făuri împreună cu aliaţii europeni o nouă cartă atlantică, pe baza unei reduceri a fricţiunilor economice şi a menţinerii prezenţei forţelor americane în Europa". Concret, pe plan economic aceasta înseamnă că „acumularea treptată a disputelor economice, uneori minore, alteori majore, trebuie să ia sfîrşit şi să fie înlocuite de un angajament ferm de ambele părţi al Atlanticului în ce priveşte găsirea unor soluţii operative". Pe plan militar, odată cu reafirmarea prezenţei militare americane în vestul european, S.U.A. doresc „o repartiţie echitabilă a sarcinilor" şi, în primul rînd, a cheltuielilor. Faţă de teama aliaţilor că S.U.A. ar duce o „diplomaţie de superputere care le-ar ameninţa interesele", Washingtonul răspunde cu oferta „formulării împreună, ca aliaţi, a unui ansamblu clar de obiective comune", fiind „de dorit ca aliaţii să urmărească aceste obiective cu o mare suplete tactică"

Iată, aşadar, o largă arie de desfăşurare pentru discuţiile ce vor avea loc în cadrul anunţatei suite de întrevederi la nivel înalt. „Anul Europei" are toate şansele să se producă, scrie „Le Monde", „fără ca aceasta să însemne neapărat pentru conducătorii vest-europeni un motiv de bucurie".

George Serafin

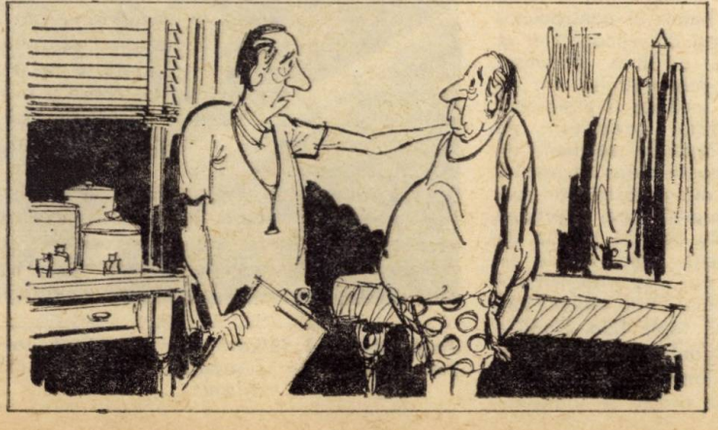

Cu regret, vă anunţ că sînteţi la fel de sănătos ca dolarul..

(Din **International Herald Tribune**)

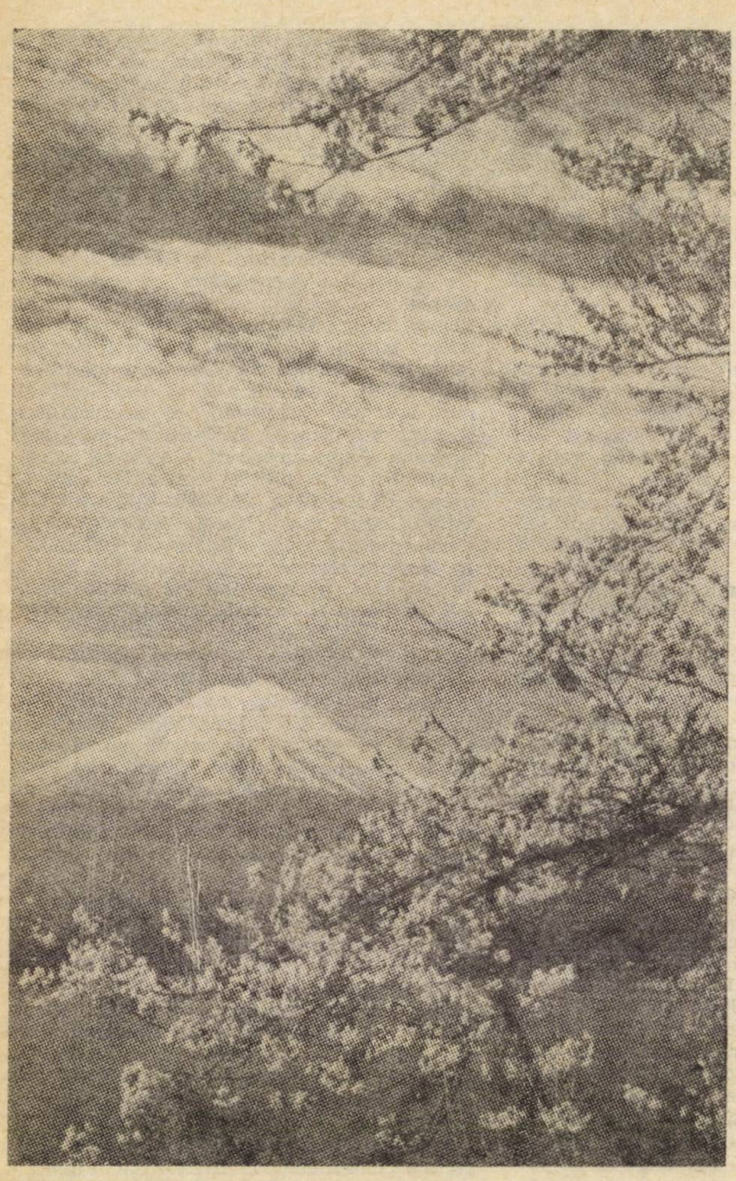

Piscurile înzăpezite ale muntelui Fuji și ramurile înflorite de cireș — două simboluri ale Japoniei

Teatrul clasic Kabukiza. „Colț unic de liniște și rafinament nipon"

REPORTAJ PE GLOB

SAKURA

Florea Țuiu

În atmosfera de primăvară a uriașului și zgomotosului Tokio se simte adierea florilor de cireș (Sakura) ale căror petale, de la albul cel mai pur pînă la toate nuanțele de roz, transformă parcurile și grădinile lui într-un peisaj feeric.

Întrucît aceste minunate flori și verdeața copacilor nu te răsfață oriunde în Tokio, ele trebuie căutate. Trenuri, autobuze, metrouri sînt aglomerate în zilele lui aprilie cu japonezi tineri și vîrstnici, bogați și săraci ce se îndreaptă spre locurile denumite „hana-mi" (privire a florilor), de obicei parcuri și grădini publice. În ele tokioții se adună în grupuri cît mai mari, stau pe jos, în roată, pe tatami (un fel de rogojini) sub cireșii înfloriți și beau sake (vin de orez), servesc gustări specifice bucătăriei nipone, cîntă „Sakura, Sakura" — un fel de imn al simțămintelor japonezilor față de această floare — poate cel mai cunoscut dintre cîntecele arhipelagului.

Pe colinele pomilor de Sakura din parcul Ueno, în vestita Shinjuku Goen (grădina Shinjuku), unde premierul Kakuei Tanaka a oferit, zilele trecute, tradiționala recepție a Sakurei, are loc poate cel mai popular și mai cuprinzător festival din arhipelag — al Sakurei Hana. Afecțiunea japonezilor pentru această floare este unică. Sărbătorirea ei le stîrnește entuziasmul și exaltarea în așa măsură încît, chiar dacă nu există pomi de Sakura, ei participă la acest festival numai pentru a-și manifesta bucuria la gîndul că floarea de cireș, pe care foarte multe străzi, lipsite de pomi și verdeață din Tokio și din alte orașe aglomerate ale arhipelagului, și-o reprezintă prin decorațiuni bogate cu flori artificiale.

Sărbătoarea Sakurei este o manifestare față de frumos. Din păcate, numărul cireșilor înfloriți s-a redus foarte mult. Poluarea exagerată a distrus o parte însemnată din grădinile de altădată ale orașului, în care vizitatorul străin notează lipsa copacilor pe numeroase artere, aglomerarea de pe străzi și smogul. Pentru că bătrînul Edo (gura brațului de mare), cum se numea Tokio pînă la 1868, cînd familia imperială și-a transferat aici reședința din Kyoto (capitala de vest), a avut o evoluție rapidă. Te poți convinge în orice parte a orașului. De pe platforma superioară de observare a lui „Tokio Tower", cel mai înalt turn de metal din lume — 333 metri — Tokio se desfășoară privirilor imens și contradictoriu, fără nici o formă, deși din elicopter el se arată ca un uriaș pește cu gura deschisă, parcă pentru a sorbi apele golfului. De pe „Tokio Tower" el apare însă ca o panoramă terestră de felurite obiecte geometrice, de linii drepte, unghiuri, diagonale, segmenți de cerc și calote sferice, legate strîns la pămînt de fișiile interminabile ale autostrăzilor suspendate ce străbat orașul pe aproape 200 km. Doar ici și colo se văd puncte de verdeață, cum este parcul Shiba de la picioarele turnului, lîngă care se află templul Zozoji, unde a poposit suita împăratului Meiji în călătoria sa fastuoasă spre Edo. După o asemenea imagine fascinantă, în care oamenii sînt minusculi, iar automobilele niște jucării, la coborîrea din turn orașul se înfățișea-

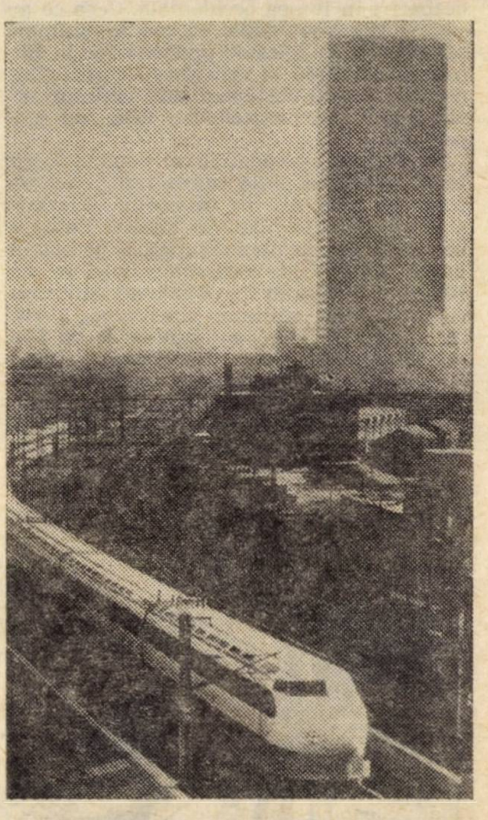

Superexpresul Hikari ; în planul al doilea — clădirea Centrului de comerț (40 etaje)

ză într-o teribilă și continuă mișcare. Oamenii sînt grăbiți, taximetrele, la volanele cărora se află șoferi supranumiți „kamikaze moderni", se reped la pornire ca în curse de viteză.

Strada este la Tokio etalonul dinamismului și supraaglomerării caracteristice acestui oraș. Traficul este atît de congestionat de cele peste două milioane de automobile, încît, începînd din vara anului 1970, s-a inițiat o mișcare împotriva acestui „zeu modern". În marile centre comerciale Ginza, Shinjuku, Shibuya, Ueno, Ikebukuro, în Marunouchi, unde se află sediile marilor firme și bănci, se interzic, duminica, automobilele, iar parte din aceste zone devin „paradis al pietonilor" — o idee a guvernatorului orașului, Ryokichi Minobe, mult apreciată de cetățeni. Nu numai în asemenea zile, ci oricînd, una din caracteristicile orașului este mulțimea de oameni. E imposibil să nu te izbească șuvoiul continuu de ființe omenești, care nu se termină niciodată. Oameni și iar oameni, pretutindeni. Desigur, există unele oaze de liniște, dar, luat în întregimea sa, ai impresia unei teribile aglomerări, a unui trafic obositor, aproape epuizant, ce se desfășoară printre casele de lemn și blocurile ultramoderne.

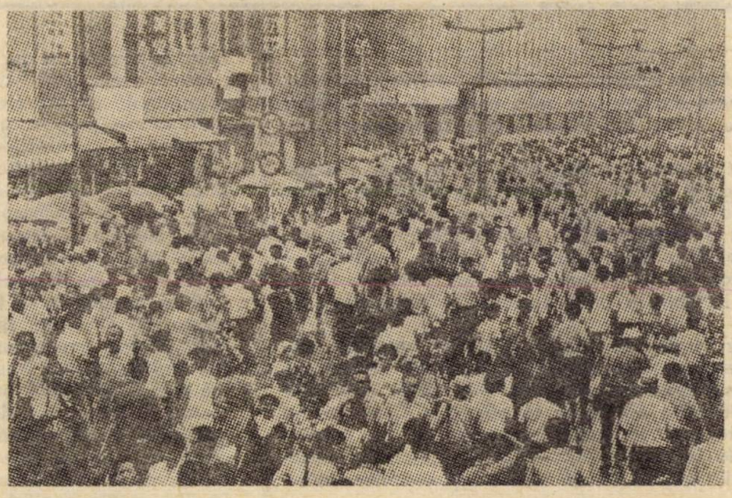

În centrul comercial Ginza. „Oameni și iar oameni, pretutindeni..."

Orașul a supraviețuit marelui incendiu meireki din 1657, cutremurului kanto din 1923 și distrugerilor fără precedent de la sfîrșitul celui de al doilea război mondial, de fiecare dată refăcîndu-se și lărgindu-se. Fațada lui postbelică este dată de asfaltul, betonul, oțelul și sticla folosite la construirea zgîrie-norilor, tot mai numeroși — cel mai înalt fiind hotelul Keio Plaza din Shinjuku cu 47 de etaje și a blocurilor ceva mai mici dar care sfidează, prin structura lor metalică, orice cutremur, lăsînd mult în urmă faimosul hotel New Otani, o clădire colosală cu 17 etaje, pe acoperișul căreia se află un restaurant circular, ca o farfurie zburătoare.

În spatele acestei fețe exterioare, orașul desfășoară în interiorul lui o activitate neîntreruptă, rezultînd o permanentă creștere a dimensiunilor lui, ce se ramifică spre înălțimi, sau coboară adînc în pămînt. Un indiciu reprezentativ al cotidianului tokiot și al acestei activități îl constituie străzile pavate cu plăci de metal, ce se integrează de acum în peisajul obișnuit al orașului. Șuvoaiele de automobile se scurg pe aceste pavaje metalice, iar sub ele, la zeci de metri adîncime, se construiesc noi linii de metrou. În acest spectacol al muncii, dat de producătorii bunurilor materiale, este impresionantă nu numai viteza cu care se construiește, caracteristică dezvoltării economiei nipone în perioada postbelică, ci și disciplina desăvîrșită a procesului muncii. Acești producători au transformat Tokio într-o așezare uriașă, măreață și aglomerată. Exemplul, poate cel mai caracteristic, de metamorfozare îl oferă Shinjuku, cu piața amenajată în 1966, după un proiect gigantic, sub forma unei mari întinderi subterane ocupate de magazine și restaurante și grupate în jurul gării de metrou, formînd unul din „chikagai"-urile (subteranele comerciale) ale orașului, în care automobilele intră și ies din pămînt pe străzi-piste, drepte, ondulate sau înclinate. Din acest „chikagai" pornește o linie de metrou care leagă Shinjuku de toate celelalte mari centre ale orașului. Circulînd prin tunelurile subterane ale metrourilor, am înțeles că Tokio dispune de un labirint de peste 120 km care leagă „chikagai"-urile (dintre care cel mai mare este Yaesu, situat în partea de est a gării Tokio, inaugurat în 1970 și atît de vast, încît se spune că poți servi în el zilnic masa de prînz, timp de trei luni, de fiecare dată în alt restaurant).

În ciuda modernismului care izbește pe vizitator, expus în Ginza (monetăria de argint), Shinjuku (noua stație a orașului), Roponghi (șase copaci), Marunouchi, Shibuya etc., decorat seara cu o pădure de lumini de neon multicolore și mișcătoare, Tokio păstrează, totuși, chipul lui vechi. Tradițiile și Edokko Kishitsu (spiritul Edokko, al adevăraților locuitori ai Edo) se mențin cu insistență în viața orașului. Ca și în trecut, principalele căi rutiere ale arhipelagului se întîlnesc la kilometrul zero pe Nihonbashi (noul pod japonez), o frumoasă construcție a perioadei Meiji, peste fluviul Edo, în cartierele orașului se observă cu regularitate toate tradițiile locului și festivalurile populare. Oamenii, deși nu mai poartă chimonouri decît în anumite ocazii, păstrează filozofia vieții nipone de altădată în comportamentul și manierele lor. Acest spirit vechi al Japoniei se menține cel mai bine în Asakusa, cartierul multor premiere de modernizare a orașului — prima stație de metrou, primul cinematograf, primul teatru modern. Aici se află kilometri întregi de străzi comerciale acoperite, unde se vînd mărfuri pentru toate gusturile și toate buzunarele, ceea ce face din acest colț al orașului locul preferat al adevăraților Edokko. Aici, în jurul templului budist al zeiței Kwanon, a avut loc, în prima parte a lunii aprilie, Tîrgul florilor. Pe străzi întregi s-au expus și vîndut toată gama de flori, arbuști și chiar copaci. În aceste zile, lipsa Sakurei este suplinită în Asakusa de crenguțe de flori artificiale.

În celelalte părți ale orașului puține mai sînt locurile care simbolizează vechea Japonie. În Ginza, de pildă, în viitoarea unei trepidante modernizări, se află o clădire în stilul arhitectonic tradițional — Teatrul Kabukiza — împodobit, ca și în trecut, cu lampioane colorate, oferind un colț unic de liniște și rafinament în întregime nipon. Japonezele vin în aceste zile în kimonouri scumpe, de culoarea Sakurei și asistă, ore în șir, la spectacolele acestui teatru specific, cu lucrări din repertoriul Kabuki.

Chiar și în comerț, unde s-au făcut salturi semnificative prin magazinele universale uriașe, supermarket-uri, prăvălii moderne, se mai menține în Ginza și în alte cartiere obiceiul vechi de a întinde marfa — de regulă jucării și fructe — pe jos, în stradă. În alte cartiere, negustorii legați cu un prosop peste frunte organizează mici licitații, de regulă cu fructe și mărfuri ușor perisabile. În contrast cu calmul și discreția vînzătorilor din marile magazine, care te invită doar cu „irasciaimase" (poftiți, vă rog) sau „ikaga des-ka ?" (ce părere aveți ?) acești oameni ai micilor licitații, organizate pe străzi, dau un spectacol ad-hoc și unic — o modalitate japoneză specifică și zgomotoasă de a vinde. Vînzătorul se frămîntă, răcnește prețul, bate cu un băț în pămînt, în timp ce vorbele i se rostogolesc aspru și vijelios.

Nici măcar electronica, emblema Japoniei moderne, nu este scutită de canoanele comerțului nipon. În Akihabara, de pildă, unde se află tot ceea ce produce Japonia în acest domeniu, există mari magazine universale de aparatură electronică, dar și mici prăvălii și chiar ganguri extrem de înguste în care marfa se răstoarnă peste cumpărători. Aici este un continuu haos de melodii, voci ale crainicilor televiziunii și posturilor de radio, ale vînzătorilor și cumpărătorilor care încearcă liber orice aparat din numeroasele expuse în stradă. Se vinde, am impresia, ca într-un uriaș bazar de electronică.

Dar nu numai structura edilitară a orașului Tokio se modernizează, ci și spiritul vechi al vieții nipone. Ueno, de pildă, considerat poarta de intrare din vechea în noua Japonie, unde se află marile muzee, săli de concert și cea mai mare grădină zoologică, este, cred, exemplul cel mai potrivit de metamorfozare a acestui spirit. Parcul Ueno, dedicat altădată în întregime Sakurei, mai păstrează doar într-o parte a lui cireșii înfloriți. Aleile parcului sînt, în zilele de sărbătoare, atît de aglomerate încît nu mai poate fi vorba de un parc în înțelesul curat al cuvîntului, ci mai degrabă de străzi arhiaglomerate. Cu toate acestea, în el mai amintesc de trecut templul șintoist Toshogu, statuile conducătorilor restaurării Meiji și florile de Sakura. Ieșind din parc, în străzile de la poalele colinei Ueno, cu traficul și aglomerația lor, înțelegi că dezvoltarea economică a Japoniei și-a pus definitiv amprenta pe orașul Tokio, a cărui fereastră către lume este practic portul Yokohama, un alt oraș mare, de peste două milioane de locuitori, de care s-a unit prin orașul Kawasaki, cu circa un milion de locuitori.

Ar fi nerealist să nu arătăm că Tokio are o mulțime de probleme dificile. Lipsa de locuințe, de pildă, se accentuează de la an la an. Prețul terenurilor a ajuns la cifre astronomice pentru buzunarul cetățeanului de rînd ; există o lipsă de canalizare și o rețea insuficientă de alimentare cu apă ; traficul feroviar este extrem de aglomerat. În orele de vîrf își fac apariția „împingătorii" (numai gara Shinjuku dispune de 55), oameni cu mănuși albe, angajați special pentru a împinge pe călători, ca pe niște sardele, în vagoane.

Tokio este, în cele din urmă, centrul Japoniei, o uriașă contopire de oameni veniți din toate colțurile arhipelagului, în cel mai populat oraș japonez, supranumit și „miracolul de neon" ; pentru care, alături de rețeaua autostrăzilor suspendate și monoraiul ce leagă aeroportul Haneda de centru, s-a făcut vestit în lumea întreagă.

AMERICA LATINĂ

Acţiuni unitare ale oamenilor muncii

Convorbiri cu JORGE GODOY, preşedintele Centralei Unice a Oamenilor Muncii din Chile, PIERRE GENSOUS, secretar general al Federaţiei Sindicale Mondiale, HENRY MOLINA, membru în Comitetul confederal al Confederaţiei Mondiale a Muncii, secretar general adjunct al Confederaţiei latino-americane a oamenilor muncii.

Corespondenţă din Santiago de Chile de la Eugen Pop

Recent, Santiago de Chile a găzduit Adunarea sindicală mondială, manifestare care, prin caracterul său reprezentativ şi prin conţinutul dezbaterilor sale, apare ca un moment semnificativ în desfăşurarea forţei pe care o reprezintă organizaţiile profesionale ale oamenilor muncii.

Adunarea sindicală mondială s-a întrunit în capitala Republicii Chile, unde puterea populară modifică structurile economice şi sociale ale ţării. Guvernul popular, în frunte cu preşedintele Salvador Allende, duce la îndeplinire angajamentul programatic de a elibera economia ţării de dominaţia sufocantă a monopolurilor străine. Eforturile poporului chilian pentru recucerirea suveranităţii naţionale asupra bogăţiilor ţării au declanşat – se cunoaşte – o contraofensivă a monopolurilor, lezate în privilegiile lor, care, în forme directe şi camuflate, au încercat să provoace în Chile o criză economică, vizînd repercutarea acesteia şi pe plan politic.

La invitaţia Centralei Unice a Oamenilor Muncii din Chile (C.U.T.), Adunarea sindicală mondială a întrunit pe reprezentanţii centralelor sindicale din peste 60 de ţări. Se cere a fi scos în evidenţă faptul că la această reuniune au participat direct două din cele trei centrale sindicale internaţionale – Federaţia Sindicală Mondială şi Confederaţia Mondială a Muncii – fiind reprezentate, totodată, federaţii internaţionale pe ramură profesională, afiliate la cea de a treia centrală internaţională – C.I.S.L. Adunarea sindicală mondială este prima reuniune sindicală din ultimii 20 de ani cu un caracter reprezentativ atît de larg.

Organizarea Adunării sindicale mondiale şi dezbaterile ei degajă o serie de concluzii în legătură cu acest moment nou în procesul unităţii de acţiune. Despre aceste semnificaţii ale Adunării sindicale ne-au vorbit Jorge Godoy, preşedintele C.U.T., Pierre Gensous, secretar general al F.S.M. (Federaţia Sindicală Mondială), Henry Molina, secretar general adjunct al C.L.A.T. (Confederaţia latino-americană a oamenilor muncii) şi reprezentant al conducerii C.M.T. (Confederaţia Mondială a Muncii).

– Cum a reuşit C.U.T. să organizeze o conferinţă sindicală internaţională de talia acesteia? – îl întrebăm pe preşedintele C.U.T., JORGE GODOY.

– După cum ştiţi, în cadrul direcţiei naţionale a C.U.T. a existat un acord unanim cu privire la iniţierea unei adunări sindicale mondiale, care să reunească cea mai largă participare. În faţa încercării monopolului Kennecott de a boicota comercializarea cuprului nostru, am avut multe dovezi ale solidarităţii cu oamenii muncii, cu poporul chilian. Ne-am gîndit, atunci cînd ne-am propus organizarea Adunării sindicale mondiale, ca tematica ei să prezinte interes pentru activitatea şi lupta organizaţiilor sindicale cărora aveam să ne adresăm. Şi ne-am adresat tuturor, fără nici o deosebire.

– Care a fost modalitatea contactului cu aceste organizaţii ?

– C.U.T. a luat legătura – în multe cazuri direct, prin delegaţii pe care le-a trimis peste hotare – cu toate centralele sindicale naţionale şi internaţionale, propunînd o ordine de zi, în a cărei dezbatere să fie întru totul respectate orientarea şi afilierea diferitelor sindicate. Dacă iniţiativa a avut succes – şi cred că a avut – aceasta se explică prin faptul că şi pe plan internaţional sîntem fideli stilului de muncă folosit pe plan naţional, în cadrul C.U.T., care grupează oameni ai muncii din diferite sectoare politice : principiul nostru călăuzitor fiind interesul comun de clasă al oamenilor muncii ; cu acelaşi respect pentru toate detaşamentele mişcării sindicale mondiale am pornit la organizarea adunării mondiale. Rezultatele ei se profilează ca pozitive. Prin caracterul democratic al discuţiilor, al schimbului de experienţă, dezbaterile au constituit o foarte importantă împărtăşire a preocupărilor comune în lupta împotriva companiilor multinaţionale care lezează suveranitatea popoarelor, interesele vitale ale oamenilor muncii.

– Care este, după părerea dv., esenţialul dezbaterilor ?

– Adunarea sindicală mondială a depăşit cadrul exprimării poziţiilor solidare faţă de Chile. S-au discutat, totodată, consecinţele exploatării şi asupririi exercitate de monopoluri în diferite părţi ale lumii. S-a mers însă şi mai departe, ajungîndu-se la **opinii comune** asupra societăţilor multinaţionale. În consecinţă, s-au formulat obiective ale mişcării sindicale pentru înfruntarea acestor monopoluri. În acest context, se ridică din nou problemele legate de dezvoltarea unităţii de acţiune a sindicatelor. La această adunare, reprezentanţii sindicatelor din Venezuela şi Argentina au propus, găsind receptivitate, intensificarea contactelor pentru formarea unei centrale unice a sindicatelor din America Latină. C.U.T. sprijină această propunere. Ea este deosebit de importantă.

În continuarea discuţiei, Jorge Godoy aprecia – ni s-a părut foarte importantă această apreciere – că în unele ţări din America Latină se manifestă, în forme eficiente, convergenţe ale acţiunilor guvernamentale şi sindicale pentru emanciparea economică, pe calea independenţei, reunind adeziunea unor tot mai largi pături populare. În cuvîntarea rostită la Adunarea sindicală mondială, preşedintele C.U.T. arăta, în acest sens, că „ţările în curs de dezvoltare duc o luptă neobosită pentru recuperarea bogăţiilor naţionale din mîinile capitalului străin, pentru a le pune în slujba dezvoltării economice a fiecărei ţări, pentru a deschide calea unei dezvoltări industriale, pentru îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale întregului popor, pentru posibilitatea definirii unei politici independente în domeniul relaţiilor internaţionale".

Despre însemnătatea internaţională şi locul Adunării mondiale de la Santiago în evoluţia relaţiilor din mişcarea sindicală mondială, stăm de vorbă cu PIERRE GENSOUS, secretar general al F.S.M.

– Mi se pare că trebuie subliniat, înainte de toate, caracterul reprezentativ al Adunării sindicale mondiale de la Santiago. Sînt reprezentate **toate tendinţele** din mişcarea sindicală mondială. Atît prin centrale sindicale naţionale, din atît de multe ţări, cît şi prin centrale internaţionale. Federaţia Sindicală Mondială a susţinut cu toată ponderea ei în

mișcarea sindicală internațională inițiativa organizării acestei adunări. Participă la conferință și Confederația Mondială a Muncii.

– Dar C.I.S.L. ?

– Conducerea C.I.S.L. nu participă ca centrală, dar aș nota, totuși, nuanța, aș spune pozitivă, a răspunsului dat în sensul că a cerut să i se trimită toate documentele conferinței. Și, apoi – trebuie remarcat acest lucru – la Santiago sînt reprezentate importante federații internaționale de ramură, afiliate la C.I.S.L., de pildă, Federația metalurgiștilor sau a lucrătorilor din industria alimentară.

Este evident, **urmează Pierre Gensous firul considerațiilor sale,** că problema societăților multinaționale preocupă toate sindicatele, iar Adunarea sindicală mondială de la Santiago, chiar dacă am lua în considerare pur și simplu numai participarea ca atare, dă expresie comună acestor preocupări. Aceasta confirmă poziția susținută cu consecvență de F.S.M. în sensul că, în pofida diferențelor de orientare, există posibilități reale pentru unitatea de acțiune în jurul unor interese majore ale oamenilor muncii.

– Am ascultat păreri în sensul că Adunarea sindicală mondială reprezintă un moment calitativ nou în evoluția unității de acțiune. Care este părerea dv. ?

– Așa este. E un moment calitativ nou, poate primul rezultat palpabil al acumulării multor eforturi pentru reunirea sindicatelor de toate tendințele în dezbaterea și aprecierea unei probleme care interesează toți oamenii muncii. Combaterea efectelor economice și sociale ale dominației societăților multinaționale este o asemenea problemă, care constituie – vedem aceasta aici, la Santiago – baza unor acțiuni unitare. Adunarea sindicală mondială ne apare, așadar, ca o expresie și, în același timp, o demonstrație a unității de acțiune, a capacității ei de finalizare. Credem că se poate merge înainte pe acest drum, că o mare barieră în calea contactelor dintre sindicate de diferite orientări a fost trecută. Și, cum spuneam, drumul este deschis. În iulie, va avea loc o conferință sindicală mondială împotriva apartheidului. Pentru prima oară în istoria mișcării sindicale din perioada ultimelor două decenii și ceva, există – în legătură cu această conferință – un apel comun al celor trei centrale sindicale internaționale. Încă o dovadă că pot fi depășite barierele artificiale în cea mai mare măsură. Dar, ca să ne întoarcem la Adunarea sindicală mondială, aș vrea să adaug la cele spuse pînă acum exprimarea convingerii că ea dă un puternic impuls procesului unitar în America Latină, ale cărui sindicate sînt nu numai larg reprezentate, dar au o serie de aprecieri comune asupra problemelor pe care le dezbatem în America Latină. Societățile multinaționale s-au implantat cu deosebită agresivitate, situația cerînd, prin însăși natura ei, unirea forțelor pe plan național și regional în acțiunea de lichidare a dominației monopolurilor internaționale. Atrage atenția faptul că solidaritatea cu procesul democratic din Chile, în speță cu dreptul suveran asupra bogățiilor naționale, tema principală a adunării, a prilejuit manifestarea, cu forță deosebită, a tendinței spre această unire a forțelor în acțiunea de luptă.

Acest subiect al convorbirii cu Pierre Gensous este reluat în discuția cu HENRY MOLINA, membru în Comitetul confederal al C.M.T. (Confederația Mondială a Muncii) și secretar general adjunct al C.L.A.T. (Confederația latino-americană a oamenilor muncii).

Molina precizează că societățile multinaționale reprezintă, prin complexitatea instrumentelor de exploatare și de asuprire de care dispun, dușmanul principal al intereselor oamenilor muncii. De aceea se impune, ca o necesitate imperioasă, „o luptă fără preget, prin intermediul unor noi forme de acțiune și de organizare, de expresii ale solidarității de clasă".

Referindu-se la documentele prezentate de el, în numele C.M.T. și C.L.A.T., cu privire la combaterea diferitelor manifestări ale dependenței impuse de societățile multinaționale, Molina consideră că, în fața acestor situații, trebuie identificate și analizate cauzele care au determinat diviziunile din mișcarea internațională, înlăturindu-se, prin eforturi perseverente, barierele și viziunile care au împiedicat dezvoltarea acțiunii unitare.

– Cum apreciați o asemenea evoluție pe plan latino-american?

– Este necesar, acum mai mult ca oricînd, ca toate organizațiile realmente interesate în accelerarea drumului unității oamenilor muncii din America Latină să deschidă un dialog sincer și obiectiv, un schimb de idei și o confruntare de poziții în jurul problemelor care le unesc – precizîndu-se, totodată, și punctele care le separă – pentru a se înainta spre unitatea necesară, pe baza punctelor comune, și pentru a se încerca depășirea a ceea ce desparte.

– Ce perspective sînt în această direcție ?

– Făurirea unității este un proces complex, care începe cu dialogul fraternal și care trebuie continuat cu răbdare și perseverență.

– Adunarea sindicală mondială apare ca un moment important al acestui dialog. În cuvîntarea dv. ați făcut propuneri, considerate de mare însemnătate, privind unitatea de acțiune a sindicatelor din întreaga Americă Latină.

– Așa cum se arată în documentul la care vă referiți, C.M.T. și C.L.A.T. s-au folosit de această tribună proletară internațională pentru a reafirma hotărîrea lor fermă și constantă de a lupta pentru unitatea tuturor oamenilor muncii din lume, în perspectiva imediată, pentru unitatea tuturor oamenilor muncii din America Latină. Vrem să reafirmăm necesitatea de a se făuri „Centrala unitară a oamenilor muncii din America Latină", în care unitatea să se poată manifesta cu toată claritatea, cu participarea tuturor celor interesați în funcționarea unui pluralism de idei și a unei autentice democrații sindicale.

Opiniile exprimate de interlocutorii noștri – personalități de frunte ale mișcării sindicale internaționale – oferă, prin convergența ideilor și aprecierilor făcute, desprinderea unor concluzii esențiale ale Adunării sindicale mondiale de la Santiago de Chile. Manifestarea solidarității cu Chile s-a grefat pe procesul viu care conturează elemente noi ale dezvoltării și fortificării acțiunilor unitare ale sindicatelor.

Prin reprezentanții lor la Adunarea sindicală mondială, sindicatele din România și-au reafirmat sprijinul lor activ la această cauză. În cuvîntul rostit de la tribuna adunării de Petre Despot, membru în Comitetul Executiv al Uniunii Generale a Sindicatelor, se arată că „sindicatele din România, călăuzite de profunde sentimente internaționaliste, vor acționa și în continuare pentru unitatea mișcării sindicale internaționale, pentru conjugarea eforturilor generale ale celor ce muncesc în lupta comună pentru lichidarea definitivă a tuturor formelor de dominație politică și economică, pentru afirmarea plenară a dreptului fiecărui popor la o viață liberă, demnă și civilizată, pentru triumful cauzei progresului social, al independenței, democrației și păcii în lume".

O nouă filă la dosarul I.T.T.

Abia scăpat de sub reflectorul investigațiilor unui subcomitet senatorial pentru activitatea complotistă desfășurată în Chile în anii 1970—1971, conglomeratul „International Telephone and Telegraph corp." (I.T.T.) a devenit din nou ținta atacurilor presei americane ca urmare a descoperirii în arhivele guvernamentale a unor documente secrete privind activitatea pro-nazistă desfășurată în timpul celui de-al doilea război mondial. Potrivit acestor documente, citate de „New York Times", I.T.T. a plănuit să devină o companie germană și „în mod deliberat a făcut mari investiții în edificarea mașinii de război hitleriste", construind între altele, în Germania, uzina de bombardiere „Fokker-Wulf".

După război însă, I.T.T. a pozat în victimă și în 1967 a reușit chiar să obțină din partea guvernului american suma de 27 de milioane de dolari sub formă de „despăgubiri de război pentru daunele provocate uzinelor sale din Germania".

În volumul „Statul suveran al I.T.T.", scris de publicistul Anthony Sampson, care urmează a fi publicat de editura „Stein and Day", sînt dezvăluite pe larg afacerile I.T.T. din timpul războiului, conglomeratul fiind acuzat că „în anii hitlerismului, a sprijinit cu entuziasm orice regim în scopul creșterii profiturilor". La 4 august 1933, „New York Times" anunța că noul cancelar al Germaniei, Adolf Hitler, a primit o delegație de afaceriști americani, formată din Sosthenes Behn, fondatorul I.T.T., și reprezentantul său din Germania, Henry Mann. „Întîlnirea a marcat începutul unor relații foarte speciale dintre I.T.T. și cel de-al treilea Reich", scrie A. Sampson. În consiliul directorial al I.T.T. a fost cooptat, printre alți hitleriști, Kurt von Schroeder, care a devenit apoi general SS și principala legătură a firmei I.T.T. cu Gestapoul lui Himmler, de la care firma obținea credite, scutiri de impozite și comenzi militare. Schroeder a obținut de la guvernul fascist importante comenzi de armamente, pe care consiliul de conducere al I.T.T. le-a repartizat spre execuție subsidiarelor sale „Standard Elektrizitäts-Gesellschaft" și „Lorenz". În fruntea acestor două firme, I.T.T. a numit un alt fascist notoriu, Gerhardt Alois Westrick. În 1940, Westrick a fost trimis la New York, din ordinul lui Hitler, cu misiunea de a-i determina pe afaceriștii americani să înceteze tranzacțiile de orice fel cu Anglia.

După intrarea Statelor Unite în război, I.T.T. a continuat să colaboreze cu naziștii și chiar a participat la acțiuni de spionaj contra puterilor aliate. Mijloacele de comunicații ale trustului erau folosite, în Argentina spre exemplu, pentru transmiterea de informații militare secrete submarinelor germane angajate în scufundarea tuturor vaselor comerciale și de război aliate în apele Pacificului.

Washington

Constantin Alexandroaie

1000 +1

Sufragiu

Într-o cuvîntare rostită în fața membrilor Adunării Naționale, președintele Tunisiei, Bourghiba, și-a afirmat intenția de a se prezenta la viitoarele alegeri prezidențiale din noiembrie 1974 pentru un nou mandat de cinci ani. Referindu-se la Constituția în vigoare, potrivit căreia președintele republicii poate fi reales de trei ori la rînd, Bourghiba a sugerat „să se lase președintelui republicii facultatea de a accepta un număr nedefinit de mandate, atîta timp cît este în măsură să își asume sarcinile magistraturii supreme". De la proclamarea Constituției, în urmă cu 14 ani, președintele Bourghiba, care va împlini în august 70 de ani, a fost ales cu regularitate, prin sufragiu universal, în 1959, 1964 și 1969.

Turneu

Kakuei Tanaka, primul ministru al Japoniei, va efectua, începînd din iulie pînă la sfîrșitul anului, un turneu în Statele Unite, Uniunea Sovietică, alte țări din Europa, Asia de sud-est — s-a anunțat din sursă guvernamentală. Tanaka va fi primul ministru japonez care, în ultimii 17 ani, întreprinde o vizită în Uniunea Sovietică. La întrevederile cu Leonid Brejnev, Tanaka va examina posibilitatea semnării unui tratat de pace sovieto-japonez. În Marea Britanie, Franța, Germania federală, Italia și Austria, Tanaka va aborda problema relațiilor Japoniei cu C.E.E. Cu interlocutorii din țările Asiei de sud-est va evoca problema investițiilor și împrumuturilor pe care Japonia le-ar putea acorda acestei regiuni.

„Nunta lui Figaro" la Opera din Paris: după spectacol, artiștii sînt felicitați de noul ministru al culturii, Maurice Druon (stînga)

Documente

Potrivit agenției palestiniene „Wafa", documentele capturate de israelieni, la 10 aprilie, la domiciliul lui Kemal Adouan (lider palestinian asasinat de grupul de șoc israelian) nu cuprind decît informații parțiale, fără nici o utilitate pentru inamic. „După o verificare, subliniază agenția, s-a stabilit că aceste informații nu constituie o primejdie pentru luptătorii din interior".

Amînare

La Plenara Consiliului Uniunii Sindicatelor din Iugoslavia, Dușan Petrovici, președintele acestui consiliu, a propus ca al VII-lea Congres al Uniunii Sindicatelor, care urma să aibă loc la sfîrșitul lunii octombrie anul curent, să se amîne pentru mijlocul anului viitor, din următoarele motive: întreaga societate iugoslavă este angajată în mod direct în pregătirile Congresului al X-lea al U.C.I.; importante forțe politice din societate sînt ocupate cu activitatea de traducere în viață a celei de-a doua faze a amendamentelor la Constituție. „Într-o asemenea situație este mai rațional și util, scrie agenția Taniug, să se amîne congresul sindicatelor pentru ca să nu riscăm să se ajungă la acest congres fără să se găsească răspunsuri clare la o serie de probleme-cheie ale viitorului societății iugoslave".

Prințul Norodom Sianuk și prințesa Monique pe treptele unuia din celebrele temple de la Angkor, în timpul recentei vizite făcută în zonele eliberate ale Cambodgiei

Rezerviști

Ministrul forțelor armate al Cubei, Raul Castro, a declarat într-o cuvîntare ținută cu prilejul ceremoniei de avansare în grad a rezerviștilor că se va trece la eliberarea unei părți din efectivul militar, care va fi îndreptat spre sectoare ale economiei unde se resimte lipsa de forță de muncă. Întrucît forțele armate regulate, a spus Raul Castro, trebuie să păstreze o proporție realistă cu populația și economia Cubei, este de importanță vitală să fie mai bine instruiți rezerviștii, pentru a se consolida capacitatea de apărare a țării. Se va acorda prioritate acestei sarcini, „care va permite o nouă reducere a numărului de unități din armata regulată a țării noastre, punînd la dispoziția dezvoltării economiei cubaneze un număr mai mare de oameni și rezerve materiale".

Anchetă

Richard Kleindienst, ministrul american al justiției, a anunțat la 19 aprilie, la Washington, că a renunțat să se ocupe de cercetările în legătură cu afacerea de la Watergate, deoarece unele din persoanele cu care are relații „personale și profesionale" riscă să fie implicate în acest scandal. Kleindienst consideră „inadecvat" să conducă el însuși ancheta într-o afacere atît de „delicată", transferînd această sarcină adjunctului său direct, Henry Petersen.

Experiențe

Nouă țări din sudul Pacificului au condamnat, la inițiativa Australiei, experiențele nucleare franceze în Pacific. Cele nouă țări și-au exprimat, de asemenea, hotărîrea „de a folosi toate mijloacele adecvate și practice" pentru a pune capăt viitoarelor experiențe. Textul acestei declarații, adoptat la ședința de deschidere a unei conferințe a țărilor din această regiune, a fost transmis imediat guvernului francez.

Alocații

Subcomitetul Camerei Reprezentanților pentru alocații destinate apărării a votat, la 17 aprilie, în favoarea acordării sumei suplimentare de 150 milioane dolari președintelui Nixon, în le-

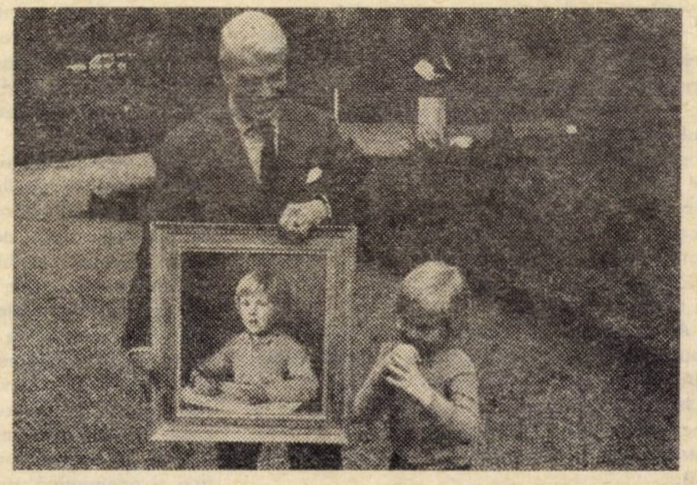

Cadou pentru „micul prinț" Willem-Alexander, cel mai mare dintre fiii prințesei Beatrix a Olandei: un tablou cît se poate de fidel. Pictorul Karel van Veen prezintă copia și... originalul

Paris, Quai d'Orsay : convorbiri pe tema experiențelor nucleare ale Franței în Pacific între ministrul australian al justiției, Lionel Murphy, și ministrul francez al afacerilor externe, Michel Jobert (în prim plan)

gătură cu continuarea războiului din Indochina. Numai bombardamentele împotriva Cambodgiei costă 1 milion de dolari pe zi, au apreciat oficialități ale Administrației.

Embargo

Oficialități ale Ministerului de Externe francez au respins acuzațiile aduse de generalul Elazar, șeful Statului Major israelian, potrivit căruia o serie de avioane „Mirage", construite în Franța și livrate Libiei, ar fi fost transferate de aceasta din urmă Egiptului. „Israelienii trebuie să dovedească acuzațiile pe care le formulează, iar dacă dețin dovezi în acest sens să ne anunțe". Oficialitățile Ministerului de Externe francez au subliniat că embargoul stabilit de Franța asupra vînzării de armament țărilor din prima linie de front din Orientul Mijlociu este încă în vigoare.

Vizită

Vizita în S.U.A. a conducătorului P.C.U.S., Leonid Brejnev, a fost fixată pentru sfîrșitul lunii iunie, afirmă surse ale Casei Albe. Oficialitățile afirmă că Brejnev va conferi cu președintele Nixon la Casa Albă și va rămîne aproximativ o săptămînă în Statele Unite. Se crede că el va vizita San Francisco, unde se află un consulat sovietic stabilit în baza termenilor unui acord consular realizat cu cîtva timp în urmă.

Explorare

Vor începe la Hanoi convorbiri exploratorii cu privire la stabilirea de relații diplomatice între R. F. Germania și R. D. Vietnam. În acest scop, Gerd Berendonk, director în Ministerul de Externe vest-german cu problemele Asiei de sud-est, a părăsit Bonnul plecînd spre Hanoi. Un purtător de cuvînt a declarat că Berendonk va face o călătorie în diverse țări din Indochina pentru a se informa asupra situației. La 27 aprilie, Berendonk va participa la conferința ambasadorilor vest-germani în țările asiatice, care va avea loc la Djakarta, sub președinția sa.

Surse

Ministrul de externe al Japoniei, Masayoshi Ohira, a declarat că Japonia speră într-o apropiată stabilire de relații diplomatice normale cu Albania. Din surse bine informate ale Ministerului de Externe s-a afirmat că sînt în curs, la Viena, contacte între diplomați japonezi și albanezi.

Dovezi

Biroul Politic al Comitetului Central al P.C. din Cuba – informează agenția Prensa Latina – a făcut cunoscută hotărîrea sa în legătură cu cazul fostului conducător Joaquin Ordoqui Mesa, care, pînă recent, a fost supus la dimiciliu forțat. Ordoqui Mesa era membru în Direcțiunea Națională a partidului și ministru adjunct al forțelor armate revoluționare. Într-o notă publicată de ziarul „Granma", se subliniază că, timp de cîteva luni, s-au efectuat cercetări ample, „în legătură cu unele dovezi serioase din care reieșea că, în timpul ședерii sale în Mexic, Ordoqui Mesa ar fi fost suspectat că ar fi avut contacte cu un agent inamic, care avea sarcina de a-l recruta". Fostul conducător cubanez a tăgăduit orice vinovăție, iar Comitetul Central al P.C. din Cuba a deferit cazul Biroului Politic, care a creat o comisie pentru examinarea întregii documentații și a tuturor dovezilor. Potrivit ziarului „Granma" „faptul că nu s-au putut obține dovezi cu o valoare juridică incontestabilă, din care să reiasă intenția de colaborare, a determinat comisia să decidă că nu este recomandabil ca acuzatul să fie deferit tribunalului". Biroul Politic a hotărît să definitiveze suspendarea lui Joaquin Ordoqui Mesa din activitatea sa în cadrul partidului și a guvernului revoluționar.

Imunitate

Camera Reprezentanților a Statelor Unite a aprobat un proiect de lege conferind statut de imunitate diplomatică membrilor Biroului de legătură chinez de la Washington. Proiectul de lege, aprobat de Senat, a fost transmis Casei Albe spre semnare.

Reconsiderare

Președintele Ferdinand Marcos al Filipinelor a declarat presei că are în vedere o renegociere a întregului sistem de relații americano-filipineze, dictată de modificările intervenite în lume. Ca dată previzibilă a unor asemenea negocieri a indicat luna iunie. În prezent Ministerul Afacerilor Externe filipinez ca și alte departamente guvernamentale evaluează stadiul actual al relațiilor Filipinelor cu S.U.A. Filipinele au semnat cu Statele Unite o serie de acorduri, între care cele mai importante sînt cele cu privire la bazele militare din Filipine, un „pact de apărare reciprocă", precum și așa-numitul acord al drepturilor paritare, care garantează Statelor Unite parte egală la exploatarea resurselor naturale ale Filipinelor. Acest ultim acord se află de mai multă vreme în dispută.

Militari

Ministrul apărării al S.U.A., Elliot Richardson, a anunțat închiderea sau restrîngerea a 274 baze militare din interiorul S.U.A. și concedierea a 26 000 salariați civili și 17 000 militari din cadrul armatei. Scopul declarat este obținerea de economii care să fie utilizate în domeniul cercetării și modernizării forțelor armate.

„Aeroflot"

Compania aeriană sovietică „Aeroflot" preconizează deschiderea, în luna iunie, a comunicației aeriene între capitalele U.R.S.S. și Greciei. Înțelegerea de principiu a fost realizată în luna ianuarie, fiind stabilit și traseul liniei : Moscova–Atena–Cairo–Aden. Vor fi folosite noi avioane cu reacție „TU-154", cu o capacitate de 160 locuri. Cursele vor fi săptămînale.

Plan

Într-o conferință de presă ținută la încheierea vizitei sale la Washington, primul ministru italian Giulio Andreotti a făcut cunoscut că a prezentat președintelui Nixon un nou plan de reglementare a conflictului din Orientul Mijlociu. El nu a furnizat nici un fel de detalii ale planului, dar a afirmat că prima etapă a acestuia constă în a-i aduce pe arabi și israelieni la masa tratativelor ceea ce, a recunoscut Andreotti, n-a putut fi realizat pînă în prezent de intermediari cu mult mai eficienți decît Italia. Primul ministru italian a subliniat însă că țara sa se găsește într-o situație specială, deoarece face parte din zona mediteraneeană și întreține relații prietenești atît cu țările arabe cît și cu Israelul. Andreotti a adăugat că planul său a fost primit cu interes de președintele Nixon și de secretarul de stat William Rogers.

Spectacol în aer liber : tradiționale sărbători de primăvară lîngă Olsztynek (Polonia), cu concursul ansamblului folcloric „Olsztyn"

Toast : premierul Fam Van Dong urează bun venit delegației Frontului Patriotic din Laos

Convorbiri interplanetare

Epsilon cheamă Terra

Nu sîntem singuri în univers. Un astronom englez susține că un satelit artificial, trimis de pe o stea foarte îndepărtată, încearcă de milenii să intre în contact cu noi. Experiențele par să confirme această ipoteză.

Sandro Ottolenghi

— Vreți să repetați, doctore Lunan ?

— Nu, n-ați înțeles greșit. Sînt sigur că acolo sus, în spații, cineva sau ceva încearcă de ani, de milenii, să intre în contact cu noi. De departe, ajunge pe Pămînt un apel care este, în același timp, misterios și foarte clar, fascinant și neliniștitor : «Răspundeți», transmit «ei», «răspundeți, dați-ne un semn despre existența și inteligența voastră». Ei bine, noi încercăm să le dăm acest răspuns.

— Prin urmare, doctore Lunan, susțineți că nu sîntem singuri în univers ? Aveți probe în acest sens ?

— Ați înțeles exact. E ca și cînd un telefon din spațiu ar suna de multă vreme. Dar nimeni nu l-a auzit vreodată. Peste puțin timp, vom încerca să ridicăm receptorul. Și nădăjduiesc că vom descoperi și cine este la celălalt capăt al firului.

— Dar dacă nu va fi nimeni „la celălalt capăt", doctore Lunan ?

— Va fi ! Credeți-mă, va fi !

Duncan Lunan, licențiat în astronomie al Universității din Glasgow, nu susține acest lucru numai în fața reporterilor veniți să-i ia interviuri. Aceeași afirmație a făcut-o și în fața celor mai prestigioși experți de talie internațională, în fața conducătorilor de la „British Interplanetary Society", precum și în reviste de specialitate. Pînă în prezent, nu s-a încumetat nimeni să-l considere nebun ori vizionar. Dimpotrivă : tezele lui sînt atît de atrăgătoare, încît s-au găsit amatori dispuși să-i finanțeze cercetările, care nu sînt chiar atît de simple. Acestea necesită folosirea unei aparaturi de ultimă oră, computere și radiotelescoape, a unor tehnicieni și experți, într-un cuvînt — mijloace costisitoare.

Să acordăm, deci, oarecare credit teoriei lui Lunan, fiindcă — să precizăm de la început — ideile astronomului scoțian ar putea lua o turnură științifico-fantastică. Și am fi, astfel, tentați să ne ducem cu gîndul la „micuții oameni verzi" cu un ochi în mijlocul frunții care, de veacuri, formează la „telefonul lor" numărul planetei Terra fără a primi vreun răspuns.

Primul care a crezut în „telefonul spațial" este însuși Anthony Lawton, șeful sectorului creiere electronice de la EMI, un colos industrial al radiotehnicii britanice. Și chiar în casa lui Lawton a avut loc convorbirea noastră. La Shepperton, nu departe de Londra, vilișoara anonimă cu grilaj alb în față și grădină în spate a fost transformată într-un observator radioastronomic dotat cu cele mai sofisticate aparate. În grădină se înalță o antenă direcțională automată, iar cablurile care pleacă din rețelele antenei ajung în „salon" unde, pe mese improvizate, se găsesc aparate radio, monitoare TV, un radar și alte instrumente misterioase pentru un profan. Primele încercări de a intra în legătură au început aici cu ajutorul unor „posturi de ascultare" răspîndite în întreaga lume. Mai tîrziu, dacă rezultatele vor fi încurajatoare, totul va fi transferat într-un laborator pe care EMI a și început să-l utilizeze într-o localitate izolată. Pentru a comunica cu universul este nevoie de multă liniște. Însă nu de liniștea de care „se bucură" acum casa lui Lawton, cu ziariști care-și vîră nasul printre aparate, cu operatori cinematografici și de televiziune care-și instalează reflectoarele, cu telefonul (terestru) care sună fără încetare, cu soția lui Lawton care nu mai prididește cu prepararea cafelelor și a biscuiților. Totuși, atmosfera amintește de zilele care preced evenimente decisive : „fascinantă și incitantă", cum spune Lunan.

— Doctore Lunan, „scrisorile dv. de acreditare" sînt bune. Prin urmare, întreaga poveste nu ține de domeniul fantasticului. Ne vorbiți despre acest apel care vine din univers. Ce spune ? Cine ne cheamă ?

— Sună cam așa : „Sîntem de pe steaua Epsilon din constelația Boarului (Boote), aflată la o distanță de 103 ani-lumină de Terra. Sîntem pe orbită de 13 mii de ani. Răspundeți. Răspuneți !"

Iată, acesta este sensul mesajului pe care noi nu l-am auzit pînă azi. Înțelegeți ? După părerea mea, acum 13 mii de ani, înaintea erei noastre spațiale și înainte de explorările noastre selenare, un satelit a fost plasat pe o orbită în jurul Pămîntului și a transmis încontinuu mesaje, așteptînd momentul în care vom fi capabili să dăm un răspuns.

— Un satelit ? Cu 13 mii de ani în urmă ? De acord, doctore Lunan, dar cine l-a lansat ? Și cum poate fi interceptat acest satelit ?

— V-am expus pe scurt teoria mea. Acum, ca să răspund întrebărilor dumneavoastră, trebuie să fac puțină istorie, să mă întorc înapoi cu cîțiva ani. Nu prea mulți însă. Trebuie să reiau experiențele pe care le-au efectuat, în 1920, olandezul Balthasar Van der Pol și norvegianul Carl Störmer. Aceștia, ca și Marconi, au trimis semnale radio pe unde scurte în spațiu. După cum se știe, semnalele radio sînt reflectate de ionosferă și retransmise pe Pămînt ; pe această particularitate se bazează sistemul de radio-comunicații pe unde scurte. Pînă aici — nimic neobișnuit. Van der Pol și Störmer au observat că semnalele de întoarcere, care se numesc ecouri, reveneau pe Pămînt cu întîrziere. Ca să fiu mai clar : ecoul normal se întoarce pe pămînt într-o șeptime de secundă de la emiterea sa. Olandezul și norvegianul au descoperit ecouri care se întorceau la intervale variabile (între 3 și 30 de secunde de la transmitere). Un fenomen inexplicabil atunci, ca și acum. Datorită imposibilității de a explica acest lucru, Van der Pol și Störmer au abandonat cercetările și, timp de 40 de ani, nu s-a mai vorbit despre „ecourile întîrziate". Lumea avea alte probleme de rezolvat și nu s-a mai gîndit la apelurile spațiale. În 1960, s-au reluat studiile asupra acestui fenomen. Americanul Ronald Bracewell a ajuns, în 1962, la următoarea concluzie senzațională : „Dacă luăm în considerație resursele bioingineriei, este posibil ca o civilizație îndepărtată să fi pregătit niște mesageri interspațiali. Un astfel de mesager, aflat chiar acum în sistemul nostru solar, ar putea încerca să atragă asupra sa atenția noastră. N-ar fi de mirare să constatăm că începutul mesajului său este, de fapt, imaginea unei constelații".

Deci, profesorul Bracewell a intuit că ecourile întîrziate pot fi întîrziate dinadins (scuzați-mi jocul de cuvinte). Adică cineva sau ceva, acolo sus, retrimite pe Pămînt semnalele noastre cu o întîrziere variabilă, tocmai pentru a ne comunica ceva. Pentru a ne chema, pentru a ne face să înțelegem un mesaj, pentru a ne da o imagine. Bracewell și-a dedicat mulți ani acestor cercetări, decodificării ecourilor întîrziate, dar fără rezultate concrete. A înțeles că din spațiu sosea un mesaj, dar n-a reușit să-l descifreze. Pînă cînd...

— Acestor cercetări v-ați dedicat și dv., doctore Lunan. Am înțeles că ați găsit cheia mesajului, că ați auzit „sunînd telefonul".

— Exact. Am avut o intuiție. Vă voi povesti mai tîrziu cum și cînd. Ceea ce trebuie să vă spun imediat este că acum s-au dedicat acestor studii cei mai renumiți radioastronomi din lume. Cercetările se desfășoară în cel mai strict secret, din motive lesne de înțeles. Mesajelor provenite de la niște civilizații extraterestre le-a fost dedicat, anul trecut, un congres care a avut loc la observatorul Biurakan din Armenia sovietică. Oameni de știință din întreaga lume au pus la punct un vast program de cercetări, care reclamă un număr mare de ani și investiții uriașe.

Cu cîteva săptămîni în urmă, aceeași problemă a fost discutată (la nivel european) în Franța, la Quimper. Și NASA a pus la punct un proiect, numit „Ciclop", pentru a stabili posibilitățile de contact între noi și eventualele ființe inteligente extraterestre. În sfîrșit, toată lumea a început să creadă că nu sîntem singuri în univers : cele mai recente cercetări spațiale sovietice și americane, sondele trimise în Cosmos și experiențele de laborator au demonstrat că există condiții de viață și pe alte planete.

— Doctore Lunan, pînă aici totul mi se pare foarte clar și convingător chiar și pentru un profan. Am vorbit despre „ecourile întîrziate" și despre noile cercetări. Dar trebuie să-mi mai explicați și cum ați identificat sursa „telefonului spațial". În concluzie, cine ne cheamă ?

— Rămăsesem la ideile lui Bracewell și la capitularea lui în fața „incomunicabilității". Anul trecut, întorcîndu-mă de la un congres astronomic care a avut loc în Scoția, m-am oprit să admir cerul înstelat. De multă vreme mă gîndeam la ecourile întîrziate și la modul de dezlegare a acestui mister. La un moment dat, mi-a venit următoarea idee : ce-ar fi să înscriu pe un grafic aceste ecouri așa cum ne sosesc nouă, cum le-au recepționat Van der Pol, Störmer și Bracewell. În aceeași noapte, m-am pus pe treabă, folosind datele pe care le aveam, respectiv datele cercetărilor efectuate în anii 1920 și 1960. Nu

pot să vă descriu detaliat metoda de lucru absolut științifică (verificată și de alții) pe care am folosit-o. Practic, am făcut pe hîrtie milimetrică un grafic al ecourilor primite și al întîrzierii acestor ecouri. Rezultatul a fost de-a dreptul uimitor. Chiar de la primele încercări. Fiecare serie de ecouri întîrziate reproducea pe hîrtie imaginea unei constelații lesne de identificat. Era cheia mesajului. Chemarea venea de pe acea constelație. Ființe inteligente sau mașinile lor voiau să ne comunice ceva despre acele stele. Mai mult decît atît, despre o anumită stea. Înțelegeți ? Mereu aceeași stea.

— Epsilon din constelația Boarului (Boote), nu ? Parcă așa ați spus mai înainte.

— Da, Epsilon. Secvențele ecourilor întîrziate reproduceau grafic constelația Boarului (Boote). Această constelație este situată în emisfera boreală, între Șarpe și Cîine. Din ea mai face parte și steaua Arcturus. Epsilon este o stea dublă de mărimea a doua, numită și Izar, de culoarea topazului și a smaraldului. Distanța pînă la Pămînt este de 103 ani-lumină, deci practic nu se poate ajunge la ea : un an lumină, după cum, de altfel, se știe, este spațiul parcurs de o rază de lumină într-un an. Pentru a ajunge pe Epsilon din constelația Boarului (Boote) unei rachete „Saturn 5" i-ar trebui cam 2 milioane de ani. Și încă ceva despre steaua noastră dublă : efectuează o mișcare de rotație în 980 de ani și nu are caracteristicile soarelui nostru ; ea a trecut rapid de la starea rece la cea caldă, iar la ora actuală are o temperatură deosebit de ridicată. Vîrsta ei nu depășește trei milioane de ani.

— Acestea sînt datele științifice, doctore Lunan. Ne-ați vorbit de mesaje. Care e teoria dv. ?

— Cred că de pe Epsilon a fost trimisă o sondă spațială îndreptată către un sistem solar vecin și cu o temperatură mai scăzută decît a stelei originare. Această sondă, dotată cu un aparat asemănător unui computer, ar fi fost destinată să intre în contact cu locuitorii altor lumi, să stabilească un dialog cu ei. Și toate acestea pentru a povesti, poate, istoria (memorizată de computer) unei civilizații dispărute în momentul de față, dacă avem în vedere evoluția lui Epsilon. Timp de 13 mii de ani, sonda a încercat să stabilească un contact. Dar, logic, a fost imposibil pentru că, pînă la începutul secolului XX, cunoștințele noastre în domeniul astronomiei și posibilitățile noastre științifice nu au fost suficiente pentru a capta apelul. Da, eu cred că sonda ar avea de povestit o istorie despre „ceva" mult mai vechi decît noi, ceva pierdut pentru totdeauna.

— Doctore Lunan, cum ați ajuns să stabiliți că sonda a plecat acum 13 mii de ani ?

— Pe harta întocmită de mine cu ajutorul ecourilor întîrziate, poziția stelei Arcturus nu corespunde celei actuale, ci poziției pe care o avea Arcturus în urmă cu 13 mii de ani, adică atunci cînd a fost alcătuită harta trimisă nouă ca mesaj.

— Și unde s-ar afla, doctore Lunan, sonda cu computerul care ar avea de transmis o asemenea istorie ?

— Tocmai acesta este lucrul pe care vreau să-l stabilim cu exactitate. După calculele noastre, ar trebui să se afle pe singura orbită stabilă din jurul Pămîntului : aceea a Lunii, la 60 de grade în fața sau în spatele satelitului nostru natural. O vom căuta cu ajutorul undelor radio și al radarului.

— Ce gen de experiențe întreprindeți, doctore Lunan ? Unde anume vreți să ajungeți ?

— Nu v-am destăinuit încă ce mi se pare mie mai important. În harta alcătuită cu ajutorul ecourilor întîrziate există o mică eroare. Dacă vreți, este nesemnificativă, dar pare strecurată intenționat ca să pună la încercare capacitatea noastră. Este ca un „puzzle" (joc de cuburi) din care lipsește o imagine. Cred că partea omisă constituie tocmai cheia care ne va permite să pătrundem în memoria computerului. Sînt sigur că aceasta va fi descoperirea noastră cea mai valoroasă. Solul trimis de Epsilon a așteptat pe obită pînă cînd am fost în măsură să-i înțelegem mesajul iar, în cele din urmă, a vrut să ne pună la încercare inteligența, cunoștințele științifice și posibilitățile aparatelor noastre.

Duncan Lunan și Anthony Lawton. „Sînt sigur că, acolo sus, în spații, cineva încearcă de ani, de milenii, să intre în contact cu noi"

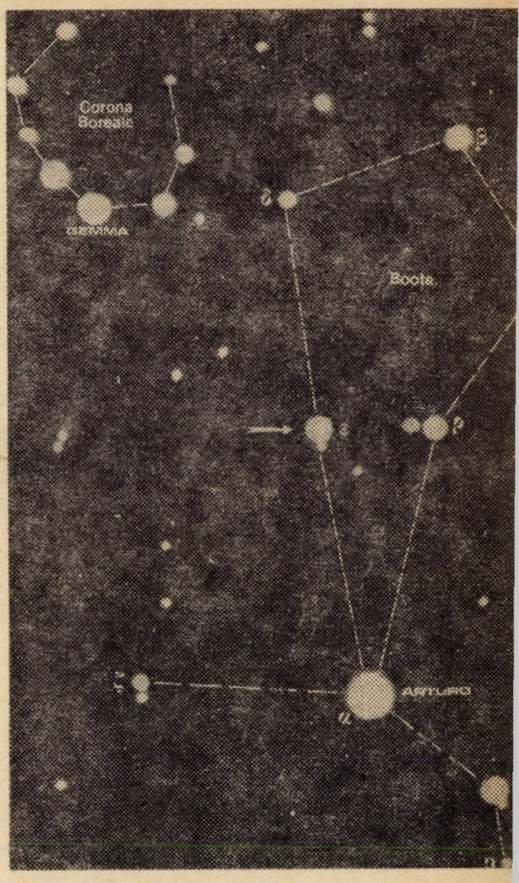

„...un joc de cuburi din care lipsește o imagine"

— Dar care este eroarea comisă de „omuleții verzi" ?

— Vă implor, nu-i numiți așa ! Cît privește eroarea, aceasta rămîne deocamdată un secret. Dacă vi l-aș dezvălui acum, aș compromite toate experiențele noastre Atîta timp cît aparatele lui Lawton nu sînt puse la punct, oricine ar putea interveni în cercetările pe care le facem. Tot ce vă pot spune acum e că nu știu cînd vom începe.

— Practic, ce veți face ?

— Vom începe, desigur, prin a repeta experiențele lui Van der Pol, Störmer și Bracewell, pentru a verifica datele pe care le posedăm. Sîntem siguri că sonda se află încă acolo unde a fost și acum 13 mii de ani, dar, cum v-am mai spus, vrem să-i calculăm poziția exactă. După ce vom realiza acest lucru, vom începe partea cea mai dificilă a experienței noastre : dialogul cu acel „ceva" sau „cineva" aflat acolo. Trebuie să procedăm în așa fel încît să înțeleagă că am recepționat, în sfîrșit, mesajul și că acum sîntem în măsură să începem un dialog, dacă ar mai putea avea loc un dialog. De asemenea, trebuie să-i facem să înțeleagă că am depistat eroarea strecurată dinadins, eroare care ne-ar dezvălui secretele computerului, lăsîndu-ne să pătrundem în memoria lui.

— Și toată aparatura pe care o văd aici este destinată acestui scop ?

— Bineînțeles. Anthony Lawton este un mare expert în comunicații spațiale și, în același timp, unul dintre cei mai buni specialiști în computere din Europa. Cu ajutorul aparatelor sale, vom începe, peste cîteva săptămîni, emisiuni de sondare a spațiului. Cu antenele direcționale vom căuta „punctele calde", adică zonele exacte de unde vin aceste ecouri neobișnuite. Dar, spre deosebire de predecesorii noștri, noi avem posibilitatea de a obține semnale precise, de neconfundat și ușor de identificat. Cu aparatura modernă de care dispunem, cercetările noastre vor fi mai sigure decît cele începute în 1920, iar rezultatele, sper, fructuoase.

— Domnule Lawton, și dv. sînteți gata să ridicați receptorul „telefonului spațial" ?

— Dacă n-aș fi fost de acord, nu mi-aș fi pierdut nopțile printre aceste aparate. Noi nu ne jucăm. Ceea ce facem este o investigație științifică bine documentată. În stadiul în care ne aflăm, avem 50 la sută șanse de reușită bazîndu-ne pe vechile cercetări. Dar sînt sigur că vom adăuga și restul de 50 la sută și vom ajunge la rezultatul scontat. Cît despre Bracewell, el este de acord cu noi : la o întrevedere pe care am avut-o zilele acestea, s-a arătat entuziasmat de inițiativa lui Lunan și acum așteaptă rezultatul experiențelor noastre radioastronomice. Iar Bracewell nu este omul care să se avînte în declarații nechibzuite. Aș vrea să adaug că eu nu sînt un scriitor științifico-fantastic, ci un specialist în computere. Dumneavoastră știți foarte bine că fantezia nu este un atribut al creierelor electronice.

— Doctore Lunan, domnule Lawton, ce le veți spune prietenilor de pe Epsilon cînd veți stabili contactul cu ei, cînd veți ridica receptorul telefonului ?

— Adevărat ! Ce le vom spune ? Știți că nu ne-am gîndit încă ?!...

Londra, aprilie

(După revista „L'Europeo")

NIMIC NOU LA DALLAS?

Speranțele clanului

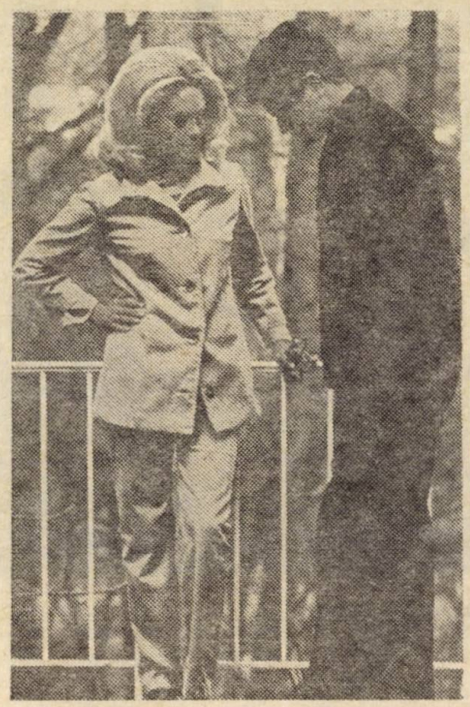

După Chappaquiddick: Edward Kennedy și soția

5

Mircea Grigorescu

„Nu eram niciodată cu gîndul acolo unde mă aflam"..., scrie Jacqueline Kennedy-Onassis despre ea însăși, evocînd anii adolescenței. Exact același lucru îl afirmă prietenii de azi ai familiei despre Caroline Kennedy, fiica ei.

Caroline, care din punct de vedere fizic nu seamănă aproape deloc, iar în ce privește cochetăria și feminitatea absolut deloc cu Jackie, repetă, în schimb, întru totul, temperamentul și starea psihologică a mamei sale. La aproape 16 ani, judecata Carolinei este considerată ca precoce, în toate problemele de familie și în toate chestiunile de gospodărie. Fata este econoamă, poate prea econoamă. Are gusturi foarte personale în materie de îmbrăcăminte. Din garderoba ei bogată și variată, bine dotată prin grija Jacquelinei, Caroline alege — spre disperarea mamei ei — numai o bluză sport și o fustă lungă pînă la genunchi. Îi plac două culori: alb pentru bluză, albastru-închis pentru fustă.

La toate școlile pe care le-a frecventat, eleva Kennedy a obținut note mai ridicate decît cele mijlocii — dar ar fi exagerat să se spună că este o elevă foarte silitoare. Este, însă, o prietenă caldă și devotată. Singura neplăcere: a avut prea multe colege, din cauza deciziei luate de Jackie, de acord cu Rufus Youngblood, șeful corpului de gardă, de a schimba școlile în fiecare an sau chiar de două ori pe an. În anturajul familiei Kennedy-Onassis se spune că rezultatul acestei „migrații" permanente este contrar celui urmărit, deoarece ideea că elevele din clasă n-ar ști, exact, cine este Caroline pare absurdă. Toate fetele care au învățat alături de ea un semestru spun, pretutindeni, că au fost colege cu Carola Kennedy și că — la ea acasă — au dansat cu John-John, care este un bun dansator, dar un om insuportabil. Se înțelege că aceste povestiri sînt — în marea majoritate a cazurilor — imaginare. În orice caz, identitatea celor doi copii Kennedy nu poate fi ascunsă nimănui dintre cei ce vin în contact cu ei.

Caroline n-are, deocamdată, nici o ambiție profesională. De fapt, n-a împărtășit nici unei colege gîndurile ei de viitor. Atît la pensionul catolic de fete Sacré-Coeur, cît și la colegiul monden Brearley din New York, unde nu sînt primite decît fetele a căror zestre poate fi evaluată de la „cîteva milioane" în sus, Caroline Kennedy s-a mulțumit să fie „o fată ca oricare alta", cu gusturi foarte simple.

Jackie Kennedy-Onassis ar fi vrut, de la cea mai fragedă vîrstă, să se facă balerină. A luat lecții de balet și „maman" Janet Auchinloss, aflată deja la al treilea soț bogat care murea de tînăr, a făcut sacrificii materiale pentru pseudo-vocația fiicei sale. Viața, însă, a vrut altfel, Jackie s-a făcut ziaristă și foto-reporter, mulțumindu-se cu satisfacția de a fotografia marile balerine. Iată, totuși, că aspirația către dans a rămas constantă, în spiritul ei. Nu s-a odihnit pînă n-a convins-o pe Caroline să se lase înscrisă la „American Ballet Theatre School" din New York. În legătură cu acest episod din viața fetei se spune, de către Stephen Birmingham, că tînăra ucenică de balet n-a venit decît la vreo 5—6 lecții, conduse de o artistă celebră, Maria Tallchief. După care, a refuzat să se mai ducă la ore. Din această cauză, s-a născut un diferend juridic și contabil în familia Kennedy-Onassis. Guvernanta și administratoarea casei, Nancy Tuckerman, a telefonat la Școala de balet pentru a pune două întrebări: 1) dacă se vor restitui cei 50 de dolari plătiți în avans pentru lecțiile la care nu s-a mai dus Caroline; 2) dacă cheltuiala făcută cu aceste lecții de dans, în total vreo 150 de dolari, poate fi scăzută din veniturile familiei, pentru a se obține o reducere corespunzătoare a impozitului. Desigur, amîndouă întrebările au rămas fără răspuns. Iar pasiunea Jacquelinei pentru dans dacă n-a putut fi transmisă ereditar se manifestă, în continuare, în forme mai speciale, așa cum scriau ziarele americane de săptămîna trecută. Anume, cu o indiscreție destul de jenantă, reporterii mondeni au surprins-o pe Jackie Onassis în cabaretul hotelului Villa Vera din Acapulco dansînd „la bamba" cu maturul ei soț, „sub privirile amuzate ale lui Henry Kissinger"...

Caroline este foarte departe, și prin vîrstă dar și prin temperament, de asemenea exhibiții. Singurul moment derutant din frageda ei biografie s-a petrecut spre sfîrșitul anului 1972, în Spania. Profitînd de o vacanță, după niște studii de fapt nu foarte obositoare, Caroline a obținut aprobarea mamei ei pentru „o călătorie spre aventură". N-a vrut să spună nimănui unde pleacă și, ca măsură de prudență, n-a acceptat invitația companiei Olympic Airways de a se sui la bordul unuia din Boeing-urile sale. A zburat cu un avion al societății Avianca și a aterizat la Barcelona. De acolo, a ajuns pe undeva într-una din insulele Baleare, apoi urma i-a fost pierdută! Cei doi agenți F.B.I. care o urmăriseră abil, fără știrea Carolinei, au rămas în șomaj pe minuscula insulă Ibiza, de unde tînăra turistă a dispărut, literalmente. Abia după o săptămînă de inutile investigații, oamenii de escortă au aflat, fiind anunțați prin telefon de consulul american de la Sevilla, că o „cetățeană americană, în vîrstă de 19 ani (!) participă la un festival de lupte de tauri". Faptul n-ar fi fost prea extraordinar, dacă americanca n-ar fi fost înscrisă pe afișul corridei cu numele „Karoline K.". Afișul mai prevedea că tînăra persoană va intra în arenă pentru „defilare" și va lua parte activă numai la așa-numita „Becerrada", adică o corridă simulată, cu tauri îmblînziți.

Era cam mult pentru o vacanță și chiar pentru o „călătorie spre aventură". Agenții din escortă au închiriat, pe loc, un avion și au „răpit-o" pur și simplu pe adolescentă de la hotelul unde își punea toaleta (bluză albă și blue-jeans) pentru arenă.

Așadar, copiii au crescut. John-John și mai ales Caroline au ieșit din nimbul inocenței puerile, se îndreaptă, repede, spre ceea ce psihologii americani numesc **the human being.** Debutul lor în viața socială nu va întîrzia mult. Spre finele anului 1973, cînd se vor împlini zece ani de la tragica moarte a președintelui, fata și băiatul lui, aflați la vîrsta curiozității, printre teenagers, vor începe să înțeleagă și să reconstituie dramele familiei Kennedy. Lacrimile de la Dallas, care în 1963 nu erau, nu puteau fi ale lor, își vor picura, inevitabil, amărăciunea printre împrejurările vieții de toate zilele. Pentru că, de-abia de-acum înainte, copiii aceștia intră în primele rînduri ale clanului.

Toți cei cincisprezece copii Kennedy, născuți între 1953 și 1966, se află sub tutela morală, dacă nu și legală, a lui Edward—Teddy. Trei sînt ai lui, zece ai lui Robert—Bob, doi ai lui John-Fitzgerald.

În fruntea acestui remarcabil pluton se află Kathleen, fiica lui Bob. Are 20 de ani și, solidară cu mama ei, nu ezită să spună că Jacqueline Onassis nu mai este, nu mai poate fi, o doamnă din familia de la Hyannisport. Din cauza acestui mod ostentativ de a sublinia, inutil, o situație destul de limpede, Kathleen nu se întîlnește aproape deloc cu vărul și verișoara ei, John și Caroline. Nici ceilalți nouă copii ai lui Bob nu au relații cordiale cu verii lor, mai ales după întîmplarea tragică de pe insula Chappaquiddick care a săpat între cele trei familii ale fraților Kennedy prăpăstii mai adînci decît s-ar putea crede.

Unul din principalele motive ale acestei situații îl constituie faptul că în fatala noapte bachică din iulie 1969 în cabana de pe insula aceea, printre adulții care serbau, să spunem, un week-end mai aparte se afla și foarte tînărul Joe Robert Kennedy, fiul lui Bob, un adolescent excesiv

de precoce. După ce s-a aflat că atrăgătoarea Mary-Jo Kopechne, fosta secretară a tatălui său, şi-a găsit moartea înecată în automobilul unchiului Teddy, s-a zvonit că la volan n-ar fi fost proprietarul maşinii, ci nepotul lui, Joe !

Ted Kennedy, pe atunci şef al clanului, a dezminţit, bineînţeles, acest zvon. Dar el n-a putut explica, în mod convingător, accidentul. Cum de n-a recunoscut drumul pe care circula şi a cotit în direcţie greşită, ajungînd în derivă pe puntea de lemn umed, de pe care a căzut în apa noroioasă a meandrelor ce dantelează insula ? Ted Kennedy a copilărit la Chappaquiddick, a pescuit şi a vînat de sute de ori pe-acolo. Era, practic, imposibil ca el să se rătăcească. Apoi, — intervine altă întrebare, poate mai greu de lămurit : dacă era, cu adevărat, într-o stare intelectuală anormală, din cauza alcoolului sau a surmenajului, cum a reuşit să iasă din limuzina cufundată, el, Ted, victima altor trei accidente, sportive, care i-au fisurat şira spinării, aşa încît este condamnat să trăiască într-un corset de oţel ? Acest corset, lucrat de ortopedişti cu toată îndemînarea, îi lasă lui Teddy posibilităţi de mişcare destul de largi, dar exclude eforturile atletice grele pe care el ar fi fost obligat să le facă pentru a se extrage din maşină în apa de la Chappaquiddick. Incomparabil mai uşor i-ar fi fost unui adolescent să se salveze, după cum ar fi fost explicabil ca acelaşi adolescent să greşească drumul, să comită involuntar accidentul şi pe urmă să dispară, fără simţul responsabilităţii.

Deci, a fost unchiul Teddy sau nepotul, Joe, la volanul automobilului cufundat ? A admite ipoteza a doua, înseamnă nu numai absolvirea lui Teddy, ci şi împodobirea lui cu o aureolă de martir. Într-adevăr, s-ar deduce că, dintr-un prea suprem spirit de sacrificiu, şeful clanului a luat asupra lui crima involuntară a unui nepot de 16—17 ani. Care este, în acest caz de presupusă substituire, consecinţa mai importantă ? Să nu se altereze de timpuriu numele şi eventuala carieră a băiatului ? Sau să nu se aşeze pe umerii „unchiului Teddy" un handicap moral foarte greu de purtat în Statele Unite de un personaj care pretinde fotoliul prezidenţial ? Nu a dat nimeni nici un răspuns convingător la întrebările şi nedumeririle rămase după moartea secretarei Mary-Jo. Se poate spune că acele întrebări s-au adăugat celor 600 rămase după Dallas.

Este semnificativ pentru starea de spirit din clanul Kennedy faptul că misterul de la Chappaquiddick şi zvonul privitor la participarea tînărului Joe au scindat familia mai profund decît dramele anterioare şi dramoleta celui de al doilea mariaj al Jacquelinei. Fiecare grup familial a cerut şi a obţinut partajul moştenirilor divizibile. S-au format, deci, trei ramuri ale tribului. Două conduse de femei, al treilea de Edward-Teddy. Dintre acestea, care reprezintă, cu adevărat, tradiţia Kennedy ?

Mai întîi trebuie să ne amintim că, pe rînd, fiecare fiu al lui Joseph a fost crescut şi instruit în ideea că va ajunge preşedinte al Statelor Unite. Primul, Jack, pornise, subtil, campania pentru Casa Albă, dar firul vieţii i s-a rupt cînd s-a prăbuşit cu avionul său de luptă. Imediat, „flacăra prezidenţială" a fost preluată, într-un stil aproape sportiv, de John-Fitzgerald. Cu el s-a început lupta politică, efectivă, a clanului, în anul 1956, cînd a încercat, fără succes, să fie desemnat candidat al partidului democrat, la demnitatea de vice-preşedinte al Statelor Unite.

În următorii patru ani, clanul de la Hyannisport şi-a concentrat eforturile electorale mai mult în sînul partidului democrat, care trebuia convins că singurul lui candidat posibil era J. F. Kennedy. N-a fost uşor. În cele din urmă, „presiunea clubului New Frontier" şi eforturile financiare ale bătrînului Joseph au avut cîştig de cauză. În 1960, John a fost ales preşedinte al Statelor Unite — pentru mai puţin de trei ani. Mandatul i-a fost limitat de gloanţele de la Dallas.

În acel moment, Joseph, şeful familiei, zăcea paralizat, la Hyannisport, îngrijit de o infirmieră pe care o chema Dallas. Nimic nu mai rămînea, la prima vedere, din orgoliul şi ambiţia clanului. În adînc, însă, temperamentul acestui neam de irlandezi clocotea. Al treilea fiu, cel mai studios şi mai ferm, Robert, a preluat ştafeta către Casa Albă, începută tot cu o competiţie pentru postul de vicepreşedinte, dar Lyndon Johnson l-a derutat cu promisiuni pînă în ultimul moment, şi Bob a pierdut competiţia, în 1964. Era, el, încă deprimat de tragedia de la Dallas ? Ori Lyndon Johnson nu suporta tutela familiei Kennedy ? Amîndouă ipotezele sînt solide.

Apoi, Sirhan Sirhan a rupt cariera lui Bob, ucigîndu-l, în noaptea de 5 iunie 1968 la Los Angeles, cu opt focuri de revolver.

Cel mai puţin pregătit pentru activitatea politică şi, mai cu seamă, pentru competiţia prezidenţială era Edward, al patrulea Kennedy. Tatăl lor îl socotea „cel mai inteligent dintre copii", dar înclinat prea mult către ioacă şi petreceri. „Afară de asta este şi prea gras !" spunea bătrînul Joseph despre el. Preşedinte, la Casa Albă ? Era o ipoteză prea complicată, mai de grabă absurdă. Teddy era sigur că n-are nimic de-a face cu viaţa publică. Doar un mandat de senator al statului Massachusetts, de dragul tradiţiei clanului...

Se pare că istoria ar vrea altfel. Morţile violente ale fraţilor săi l-au impus, pe Edward în mod aproape fortuit, pe scena politică. Un număr mare de americani consideră că fac un act de justiţie şi de pietate faţă de memoria lui John-Fitzgerald şi a lui Robert dacă votează pentru fratele lor mai mic. Iată — între atîtea alte motive — pentru ce este posibil ca după scrutinul din 1976, cînd Richard Nixon nu va mai candida, democraţii să cîştige lupta, iar candidatul lor la preşedinţie să se numească Edward Kennedy. Dar, pînă în 1976...

CONTRAPUNCT

Garderobă şi ecologie

Radu Budeanu

Au trecut secolele, s-au zdruncinat imperii şi idei, s-au inventat lucruri incredibile, chiar clima lumii s-a schimbat, dar blănurile au rămas „en vogue".

Într-o metropolă occidentală, cu viaţă mondenă de după-amiază, seară şi noapte, o doamnă elegantă trebuie neapărat să posede în garderobă un mantou de tigru, de leopard sau, în cel mai rău caz, de panteră. Proporţional, destul de multe doamne elegante sînt proprietarele unei cantităţi corespunzătoare de mantouri. Dar, vai, blănurile extrase de pe fiare şi depuse, după un îndelung periplu, pe umerii doamnelor cu nostalgia voluptuoasă a junglei, sînt din ce în ce mai rare. Căci din ce în ce mai rare sînt şi fiarele purtătoare. E-şuînd precipitat şi în masă în garderobele de lux, tigrii, panterele şi leoparzii s-au împuţinat alarmant. Echilibrul ecologic al unor regiuni întinse, altădată pînea cea de toate zilele a cavalerilor junglei, se află în pericol. Vom salva garderobele sau fauna tropicală ? Aceasta-i întrebarea care presează tot mai ascuţit minţile factorilor de răspundere, comerciali sau zoologici. Dilema, oricît de amară, capătă proporţii datorită cifrelor care conturează dimensiunea măcelului finalizat, e drept, suav. În 1920, în India trăiau de capul lor 100 000 de tigri. Astăzi, se mai află 1 800. În Java, Borneo şi Sumatra au dispărut complet. În America de Sud fostele haite de jaguari au devenit, în proporţie de 90 la sută, gulere. Panterele, prolifice, se masacrează, totuşi, într-un ritm de 30 000 anual.

Ce să mai vorbim despre măcelurile din Antarctica, Alaska şi Canada, unde sute de mii de familii de foci au fost făcute harcea-parcea ? Pentru cîţiva zeci de metri pătraţi de vitrine umplute cochet cu mantouri albe din pui de focă, sute de kilometri pătraţi de zăpezi veşnice au fost mătura ţi de teribilul val al vînătorii considerate, pînă şi de cei mai ambiţioşi profesionişti, paroxistice.

Responsabilii Fondului mondial pentru protecţia naturii nu puteau rămîne indiferenţi. Ei şi-au asumat un grav risc ţinînd seama de reacţia normală şi, ce e mai periculos, concertată, a mondenelor high-life-ului occidental. Deocamdată, zoologii, biologii şi ecologii au reuşit să convingă marile şi adoratele reviste americane „Vogue" şi „Harper's Bazaar" să se abţină de a mai face reclamă mantourilor de tigri, leoparzi şi pantere. O emisiune de televiziune conţinînd imagini de o teroare care, se prevede, va zdruncina pînă şi sufletele cele mai împietrite, va fi transmisă în circuitele cîtorva ţări occidentale ale căror pieţe de specialitate şi-au cîştigat un trist renume. La Paris, New York şi Londra s-au creat asociaţii „de şoc" în stare să boicoteze fără scrupule orice doamnă distinsă şi elegantă care apare în public înfăşurată în şapte tigri, şapte leoparzi sau nouă pantere (acestea sînt fiarele necesare pentru a învălui satisfăcător o doamnă de proporţii normale). În Elveţia, pe linia unei tradiţii demult impămîntenite, a fost creat un comitet care încearcă să mobilizeze toţi iubitorii de natură aflată în stare de echilibru. Desigur, mai trebuie găsite şi modalităţile de a atenua ofensiva comercială a producătorilor de blănuri care nu vor renunţa, în virtutea unui ideal ecologic, la dividendele palpabile rezultate după teribilele vînători semestriale...

La Paris, Asociaţia naţională pentru protecţia naturii utilizează un sistem mai persuasiv, întrucît se adresează ultimelor resurse de sensibilitate ale elegantelor în chestiune. S-au tipărit un număr suficient de scrisori în care se precizează, printre multe amabilităţi : „noi nu vă cerem nici să distrugeţi, nici să vindeţi mantoul dumneavoastră, pentru că aceasta nu ar schimba cu nimic problema speciilor pe cale de dispariţie ; vă rugăm doar să nu îl mai purtaţi, pentru a nu mai incita şi alte doamne în acelaşi sens".

În acelaşi sens incită colecţiile marilor case de modă al căror „clou" va fi, ei da, va fi, fantasticul, luxuriantul, şocantul mantou de tigru, care cuprinde o trenă vastă, formată din şi mai multe fiare. Ultimele.

LE NOUVEL
OBSERVATEUR
PARIS

THIEU SE TEME DE REZULTATUL UNOR ALEGERI LIBERE

Interviu acordat de Nguyen Van Hieu

şeful delegaţiei G.R.P. la convorbirile de la Paris

„Alegerile nu pot avea loc decît pe baza aplicării acordurilor"

Demonstraţie împotriva administraţiei Thieu. „Întregul sistem saigonez este pus sub semnul întrebării"...

La două luni şi jumătate după semnarea Acordului de la Paris, Nguyen Van Hieu, **conducătorul delegaţiei G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud la convorbirile intersudvietnameze de la La Celle-Saint-Cloud a împărtăşit ziaristul** Jean Lacouture **de la revista „Le Nouvel Observateur" opiniile sale cu privire la îndeplinirea prevederilor acordului. Unul din străluciţii oameni politici ai Frontului Naţional de Eliberare, acest fost profesor de matematică, este preşedinte al Partidului Socialist, fost secretar general al F.N.E., fost şef al rezistenţei orăşeneşti contra regimului Diem ;** Nguyen Van Hieu **poartă, din partea G.R.P., dificilul dialog politic actual cu reprezentanţii administraţiei de la Saigon.**

— În momentul semnării acordurilor, speraţi, oare, că vor fi ceva mai bine respectate ?

— Ca întotdeauna, cele două părţi se acuză reciproc că încalcă textele. Thieu pretinde că noi nu le respectăm şi că el nu atacă zonele noastre decît acolo unde ne-am mărit perimetrele. Dar aţi citit, ca şi mine, reportaje obiective, făcute chiar a doua zi după 27 ianuarie, de ziarista Decoudu de la A.F.P., de pildă, sau de ziaristul Delassus, de la O.R.T.F., care demonstrau că noi controlăm teritorii şi sate situate chiar la limitele principalelor şosele strategice (nr. 4, de pildă, Saigon—My Tho), în împrejurimile capitalei. Nu numai că Thieu atacă regiunile noastre, dar el împiedică orice activitate a reprezentanţilor noştri în comisia mixtă.

— Vorbiţi de încălcări ale Saigonului...

— Administraţia de la Saigon are mult mai multe motive decît noi de a nu respecta acordurile. Ea are cel puţin patru. Iată-le :

În primul rînd, încă de la 28 ianuarie, s-a manifestat un val de entuziasm care determină trupele ambelor părţi să fraternizeze. Thieu nu vrea cu nici un preţ acest lucru. De aceea, el a început să deplaseze unităţile, să le înlocuiască pe acelea care îşi exprimaseră satisfacţia prin specialişti, „rangers", militari profesionişti, pentru a pune capăt fraternizării, adică, în mintea lui, dezagregării...

Apoi, populaţiile rurale regrupate de Thieu în tabere sau în „satele vieţii noi" au început să ceară să se înapoieze la căminele lor. Aceasta reprezintă punerea sub semnul întrebării a întregului sistem saigonez, a întregii încadrări. Aşa se explică violentul discurs al lui Thieu ameninţînd că va trage asupra tuturor acelora care vor ieşi din zona lor sau asupra tuturor acelora care vor intra acolo, chiar şi pentru o farfurie cu supă... Acest discurs a făcut o impresie foarte proastă asupra populaţiei.

Al treilea motiv : faptul că s-a adoptat formula încetării focului la faţa locului, împotriva căreia Saigonul a luptat timp de luni de zile, în tot cursul negocierii. El considera această formulă drept un dezastru, fiind de părere că întrepătrunderea zonelor „pieii de leopard" va acţiona automat în favoarea noastră — ceea ce înseamnă a recunoaşte în mod implicit că populaţia se îndreaptă spre noi.

Ultimul motiv : amestecul american. Washingtonul a tras anumite concluzii de pe urma eşecului strategiei lui. Dar S.U.A. doresc să-l menţină pe Thieu, pentru a-şi prelungi influenţa lor prin intermediul acestui element războinic.

— Dumneavoastră conduceţi delegaţia G.R.P. la La Celle-Saint-Cloud în discuţiile cu delegaţia saigoneză. Aceste tratative progresează oare ?

— Deloc. Tonul este curtenitor, dar delegaţii Saigonului refuză să trateze problemele de fond. Ei se cramponează de aşa-numita problemă a evacuării „forţelor nord-vietnameze", care a făcut să eşueze toate negocierile de ani de zile, şi pe care textele acordurilor din 27 ianuarie au îndepărtat-o cu totul. Dar ei refuză să vorbească de problemele de fond şi, în special, de restabilirea libertăţilor în Sud, probleme despre care acordurile de la Paris sînt foarte stricte. În special, ei refuză să abordeze măcar problema celei de-a „treia forţe", celei de-a treia componente a Comitetului Naţional de conciliere şi înţelegere. Noi, în ce ne priveşte, avem o mare consideraţie pentru această a treia componentă şi pentru toate forţele păcii din Vietnamul de Sud. Săptămîna trecută am primit un grup de 30 de reprezentanţi a diverse grupări neutraliste şi pacifiste, care nu sînt cîtuşi de puţin de partea noastră, dar ar dori ca existenţa şi activitatea lor să fie recunoscute. Thieu nu vrea cu nici un preţ acest lucru...

— Semnînd acordurile de la Paris, aţi supus soarta mişcării dv. arbitrajului electoral. Ţinînd seama de controlul exercitat de Saigon, de amploarea mijloacelor de presiune şi de constrîngere de care dispune Thieu, nu vă asumaţi oare un risc ?

— Singura problemă este aceea a libertăţilor democratice, a aplicării acordurilor de la Paris. Alegerile nu pot avea loc decît pe baza aplicării acordurilor. Dacă libera circulaţie va fi restabilită, libertatea cuvîntului şi libertatea de asociere vor fi respectate şi, desigur, eliberarea deţinuţilor politici va fi înfăptuită, nu ne vom teme de verdictul popular, dimpotrivă. De altfel, este suficient să se constate împotrivirea lui Thieu pentru a înţelege gradul de încredere pe care-l are el în populaţie şi în rezultatul alegerilor...

— Vă referiţi mereu la independenţa Sudului, la o diplomaţie specifică, neutralistă, la un regim nesocialist. Cum armonizaţi acest lucru cu obiectivul reunificării Vietnamului ?

— Aici, de asemenea, pornim de la realităţi, recunoscute ca atare. Reunificarea este un obiectiv naţional, privind pe toţi vietnamezii, de toate opiniile. Dar ea se înscrie într-o altă fază istorică. În primul rînd, trebuie restabilită pacea în Sud, trebuie instaurată stabilitatea. Numai apoi se va discuta despre reunificare. Ţinem mult la reunificare, dar nu sîntem grăbiţi.

„FIECARE ȚARĂ ARE PROPRIUL EI PUNCT DE VEDERE; ÎMBINAREA LOR REPREZINTĂ O OPERĂ FOARTE MARE"

Interviu acordat de premierul CIU EN-LAI unui grup de ziariști mexicani.

— D-le prim-ministru, care este starea sănătății d-lui președinte Mao ?

— Starea sănătății președintelui Mao este bună. Are mult de lucru și puțin timp disponibil pentru a participa la întrevederi particulare. Din această cauză, este puțin văzut. Își consacră timpul studiului.

— Ce credeți despre Mexic ?

— Mexicul este o țară admirabilă. Este un amestec incredibil de rase. Este o țară tînără ; posedă un bun amestec de sînge mexican și european. Din această cauză nu există motive de discriminare rasială. Mexicanii sînt un popor foarte puternic și admirabil.

— V-ar place să mergeți în Mexic ?

— Am această dorință. M-aș duce în Mexic, dar sînt bătrîn. Președintele dumneavoastră este tînăr, este un om foarte sincer și foarte deschis, cu o viziune largă.

— Căror factori atribuiți faptul că primirea pe care poporul chinez a făcut-o președintelui Mexicului a fost atît de cordială și călduroasă ?

— În trecut, am fost în aceeași măsură victime ale oprimării imperialiste și colonialiste, și acum ne-am eliberat de acest colonialism. Sîntem țări în curs de dezvoltare și aparținem lumii a treia. De aceea, sîntem foarte satisfăcuți să ne întîlnim cu dl Echeverria.

— Credeți că viitoarea Cartă a îndatoririlor și drepturilor economice ale statelor va fi un instrument care va contribui ca lumea noastră să fie mai bună, toate țările bucurîndu-se de prosperitate ? China o va sprijini ?

— Este un principiu foarte bun. Acum țările trebuie să afirme acest principiu, pentru că fiecare țară are propriul ei punct de vedere. Îmbinarea lor reprezintă o operă foarte mare.

Președintele Mexicului, Luis Echeverria, la capătul turneului. A vizitat Canada, Marea Britanie, Belgia, Franța, Uniunea Sovietică și China (În imagine, alături de premierul Ciu En-lai)

*— Care este poziția Chinei față de tratatul de la Tlatelolco ? Există posibilitatea ca, în urma acestei vizite, China să adere la protocolul nr. 2 ? *)*

— Această poziție a fost deja afirmată de ministrul nostru de externe, în declarațiile sale. Ne-am exprimat foarte clar sprijinul pentru această idee a zonei denuclearizate. Noi am susținut, în plus, ca mijloacele purtătoare de arme nucleare să nu treacă nici prin spațiul aerian, nici prin cel acvatic. Noi nu trimitem nicăieri mijloacele noastre purtătoare de arme nucleare. Pe lîngă aceasta, de fiecare dată cînd am efectuat experiențe nucleare, am declarat că nu vom fi niciodată prima țară care să folosească armele nucleare. Mai mult, dv. nu aveți arme nucleare. De aceea, dv. nu prezentați nici o problemă și nu avem nici o dificultate în a semna tratatul.

Noi susținem ideea interzicerii complete și a eliminării definitive a armelor nucleare.

*) Protocolul nr. 2 al tratatului de la Tlatelolco (privind instituirea unei zone denuclearizate în 18 țări latino-americane) invită puterile nucleare la respectarea clauzelor tratatului, inclusiv angajîndu-se să nu recurgă la folosirea sau amenințarea cu folosirea armelor nucleare împotriva țărilor semnatare.

RUDÉ PRÁVO
PRAGA

CONVORBIRILE CEHOSLOVACO — VEST-GERMANE

Interviu acordat de JIRI GÖTZ, adjunct al ministrului afacerilor externe al R.S. Cehoslovace.

— Cum ați caracteriza ultima rundă a convorbirilor de sondaj, în comparație cu rundele anterioare de convorbiri ?

— Rundele au fost în număr de șase ; penultima s-a încheiat în iunie anul trecut, prin așa-zisa pauză de gîndire, propusă atunci de guvernul R. F. Germania. Pauza a durat pînă la aceasta a șasea rundă, care s-a desfășurat încă sub formă de sondaj. Convorbirile anterioare au fost foarte complexe și de aceea — chiar dacă ambele părți au avut o pauză de gîndire relativ lungă — nu am putut spune dinainte cum se va încheia cea de a șasea rundă. Am mers la Bonn cu un anumit optimism, deoarece declarațiile din ultima vreme ale conducătorilor politici ai R. F. Germania, în special cele ale domnului cancelar federal Brandt, lăsau să se întrevadă că și partea vest-germană este dispusă acum să caute în aceste convorbiri o soluție bilateral acceptabilă și să treacă la convorbiri oficiale privind tratatul între R. S. Cehoslovacă și R. F. Germania, lucru pentru care, după cum se știe, partea cehoslovacă a depus întotdeauna eforturi.

Am mers, așadar, la Bonn cu un anumit optimism și cu bunăvoința, exprimată în repetate rînduri prin glasurile reprezentanților noștri supremi, de a cădea de acord și de a căuta o cale, și un compromis, dacă vreți, care să convină ambelor părți. Colegul meu, dl secretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe al R.F.G., Paul Frank, s-a străduit, de asemenea, ca în runda următoare să trecem deja la convorbirile oficiale, care să se finalizeze printr-un tratat, similar în felul său tratatelor încheiate de Republica Federală Germania cu U.R.S.S. și R. P. Polonă. Concomitent, este însă necesar să se vadă unele particularități, avînd în vedere subiectele dezbătute, adică faptul că unele probleme fundamentale, cum este, de exemplu, nevalabilitatea așa-zisului acord de la München, ca obiect al convorbirilor și reglementării prin tratat, sînt o chestiune specifică între R.S.C. și R.F.G. Ca atare, a fost clar de la bun început că reglementarea relațiilor dintre R.S.C. și R.F.G. impune soluționarea problemei-cheie privind nevalabilitatea așa-zisului acord de la München.

În ce privește problema dacă tratatul va însemna în mod automat stabilirea de relații diplomatice între R.S.C. și R.F.G., este clar că lucrurile nu pot sta astfel. Este vorba despre două categorii diferite,

aflate însă într-o strînsă legătură. Dar se poate presupune că, dacă vom semna tratatul spre care năzuim împreună cu R.F.G., într-un viitor apropiat între R. S. Cehoslovacă și R. F. Germania vor fi stabilite relații diplomatice ca parte componentă a normalizării relațiilor.

— Ce ați putea spune despre conținutul acestei a șasea runde hotărîtoare ?

— Ambele delegații au fost conștiente de faptul că nu este vorba numai despre o chestiune bilaterală, ci că, la urma urmelor, trebuie să adaptăm relațiile dintre cele două state ale noastre vecine la tendința pozitivă care se manifestă de mai multă vreme în Europa și ca urmarea căreia a fost posibil să aibă loc asemenea convorbiri cum sînt cele preliminare asupra conferinței pentru securitatea europeană de la Helsinki și convorbirile care se desfășoară la Viena. A fost clar nu numai pentru noi, dar și pentru alții, că reglementarea relațiilor dintre R.S.C. și R.F.G. ar influența în continuare favorabil atmosfera din Europa.

Apreciind acum cea de a șasea rundă, pe care aș caracteriza-o ca o cotitură în convorbirile de pînă acum, pot spune cu optimism și cu conștiința liniștită că am reușit să facem, într-adevăr, un considerabil pas înainte. În aceste convorbiri nu ne-am trasat ca țel formularea problemelor fundamentale așa cum ar trebui să fie formulate ele în tratat. Nici din punctul de vedere al timpului, acest lucru nu a fost posibil. Ne-am propus ca țel să încercăm să elaborăm un cadru succint de principii, pe baza cărora la Praga să se desfășoare apoi convorbirile oficiale. Constat cu bucurie că am reușit să facem acest lucru.

Există încercări de a se afla ceva concret despre formulările la care, chipurile, am fi căzut de acord la Bonn. Se spune că nici noi, nici partea vest-germană nu dorim să vorbim concret despre ele. De comun acord cu dl Frank, trebuie să declar că realmente nu am abordat încă formulările concrete și, repet, nici nu ne-am propus acest țel.

Dacă aș dori, așadar, să apreciez global cea de a șasea rundă a convorbirilor, văd ca pozitiv faptul că ea a înlesnit ambelor părți să treacă la tratative oficiale. Cred că aceste tratative vor putea fi încheiate, relativ repede, în mod pozitiv.

— După părerea dv., cînd vor putea începe tratativele oficiale între R.S.C. și R.F.G. ?

— Chiar la începutul lunii mai, la Praga vor fi inaugurate tratativele oficiale în ședințe plenare și în cîteva comisii, ceea ce va face posibil ca șefii delegațiilor să nu fie permanent legați de prezența la convorbiri.

Preliminar, am căzut de acord că le-am putea continua la sfîrșitul lui mai la Bonn. Dacă totul se va desfășura conform reprezentărilor noastre actuale, s-ar putea — cred eu — ca cel mai tîrziu în prima decadă a lui iunie tratatul între R.S.C. și R.F.G. să fie pregătit pentru parafare.

Ar putea părea, probabil, de neînțeles că am avut nevoie în esență de șase runde de convorbiri, adică de circa doi ani, pentru a cădea de acord dacă putem începe tratativele oficiale — și apoi într-un timp relativ scurt de tratative oficiale să încheiem tratatul între R.S.C. și R.F.G. Dar, în acest fapt, nu văd nici o contradicție. Cu bunăvoință de ambele părți și prin tratative intense, tratatul poate fi elaborat în acest timp.

Tratatul între R.S.C. și R.F.G. ar putea fi parafat de către miniștrii afacerilor externe în iunie 1973, la Bonn.

Agenția TANIUG

BELGRAD

„RELAȚIILE IUGOSLAVO — VEST-GERMANE EVOLUEAZĂ CU SUCCES ÎN INTERESUL RECIPROC"

Interviu acordat de I. B. TITO Televiziunii vest-germane

Președintele Tito și cancelarul Brandt. „Căutăm soluții trainice..."

— Situația politică din Europa este marcată de faptul că primele rezultate ale convorbirilor preliminare pentru pregătirea conferințelor europene de la Helsinki și Viena se lasă așteptate. Domnule președinte, cum poate fi depășită, după părerea dv., această situație ?

— Nu ar fi trebuit să ne așteptăm sau să ne creăm iluzii că la Helsinki lucrurile vor

REFLECTOR

Relațiile dintre Liban și rezistența palestiniană

Primul obiectiv al noului guvern libanez va fi de a redefini relațiile dintre rezistența palestiniană și Liban în lumina ultimelor evenimente. Întrevederea care a avut loc la 17 aprilie între președintele libanez Suleiman Frangie și liderul palestinian Yasser Arafat a fost consacrată acestei probleme, șeful statului libanez considerînd că anumite măsuri luate în ultimele zile de către rezistență nu sînt în spiritul acordului libanezo-palestinian încheiat la Cairo în noiembrie 1969. Trăgînd concluziile ultimelor evenimente, palestinienii ar putea hotărî, la rîndul lor, să-și modifice profund strategia. Evenimentele din Liban, extinderea geografică a luptei israeliano-palestiniene concură la o schimbare radicală a acțiunilor rezistenței palestiniene așa cum au fost duse ele începînd din 1968.

Potrivit observatorilor libanezi, conversațiile libanezo-palestiniene se referă în prezent la două puncte principale : forma prezenței palestiniene în Liban și „arestările" operate de palestinieni a doua zi după raidul israelian împotriva Beirutului.

În ce privește persoanele deținute de rezistență, șeful statului libanez a subliniat că „suspecții trebuie să fie predați justiției libaneze, care își va lua sarcina de a efectua ancheta". Cu privire la tabere, președintele a declarat lui Arafat că Libanul nu poate fi considerat răspunzător de apărarea lor atîta timp cît libanezilor le va fi interzis să pătrundă pe teritoriile acestor tabere, iar ele vor fi ocupate de elemente înarmate. Cu acest prilej, el a reamintit că regimul său a subliniat în repetate rînduri faptul că „nu va permite ca rezistența palestiniană să fie înjunghiată pe la spate în Liban".

Atitudinea rezistenței palestiniene în ce privește taberele din Liban a fost totuși reafirmată în buletinul agenției palestiniene de informații „Wafa" : „Existența luptătorilor palestinieni înăuntrul taberelor din Liban este un drept recunoscut prin acordurile libanezo-palestiniene de la Cairo".

În alte comentarii, organele de informare palestiniene au subliniat că, în ultimii patru ani, populația palestiniană din tabere s-a organizat și mobilizat „fără să aducă atingere suveranității libaneze".

După atacul din centrul Beirutului de către comandouri israeliene, Comitetul Central al organizației „Al Fatah" s-a întrunit pentru a „elabora planurile de acțiune în vederea viitoarei etape".

Sub presiunea evenimentelor, conducerea rezistenței ar putea fi nevoită să aleagă între mai multe posibilități pentru a găsi o nouă formă de luptă care să fie acceptabilă și sprijinită de țările arabe.

(După Agenția France Presse)

merge ușor și rapid. Însă, consider că, în ciuda greutăților și tergiversărilor, s-a înregistrat un progres și lucrurile evoluează bine. Într-o serie de probleme trebuie să înlăturăm neînțelegerile și punctele de vedere diferite : începînd cu participarea la conferință a tuturor țărilor europene cu drepturi egale, fără discriminare, depășirea împărțirii Europei etc., și terminînd cu conținutul concret al conferinței. În toate acestea, trebuie să ajungem la un consens în ce privește punctele de vedere. Sînt chestiuni care se depășesc treptat. Pregătirea unei conferințe privind securitatea și colaborarea în Europa — unde s-au acumulat atîtea dificultăți din trecut și mai există atîtea probleme actuale — nu este un proces simplu. Această conferință trebuie pregătită în mod temeinic.

— Iugoslavia este vizitată pentru prima oară de șeful unui guvern vest-german. Politica externă a cancelarului Willy Brandt se bucură de un ecou pozitiv în Iugoslavia. În Occident, însă, ea provoacă suspiciuni. Care este părerea dv. în legătură cu aceasta ?

— Consider că o asemenea poziție este greșită. Este clar că, în Europa, și nu numai în Europa dar și în afara ei, există cercuri care nu doresc raporturile ce se stabilesc în prezent între Vest și Est. În acest sens, cancelarul Willy Brandt a făcut un important pas istoric atunci cînd a promovat politica de găsire a unor posibilități de înțelegere cu țările est-europene. El s-a bucurat de o atenție deosebită, pentru că Uniunea Sovietică și alte țări socialiste, inclusiv Iugoslavia, doresc foarte mult să se statornicească, odată pentru totdeauna, o situație stabilă în Europa, ca oamenii și popoarele să poată trăi mai bine și în pace; într-un cuvînt, să se creeze în Europa o situație în care să nu mai existe mereu această teamă în fața unor conflicte. Este necesar ca, pe baza tratativelor și negocierilor, să se ajungă la anumite soluții ferme comune, care, în viitor, să nu permită conflicte în Europa.

— Relațiile dintre R.S.F.I. și R. F. Germania au cunoscut, în ultimul timp, o evoluție pozitivă. Există oare probleme în suspensie a căror soluționare ar contribui la o asemenea evoluție ?

— Este adevărat că relațiile dintre R.S.F.I. și R. F. Germania evoluează cu succes și pozitiv, în interesul reciproc. Aceste relații s-au consolidat îndeosebi de cînd la conducerea guvernului R. F. Germania a venit Willy Brandt. Au existat și mai există probleme care trebuie soluționate. Noi, însă, abordăm aceste probleme

PROFIL

FAHRI KORUTÜRK

președintele Republicii Turcia

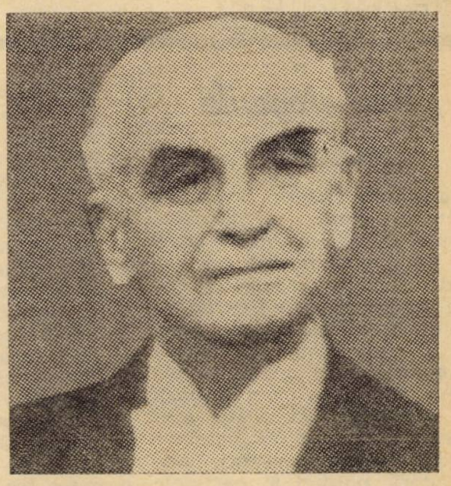

La 6 aprilie, Parlamentul turc l-a ales în fruntea statului pe Fahri Korutürk. Alegerea sa, sprijinită de principalele trei partide politice ale țării, întrunea 365 de voturi favorabile, deci cu mult peste 318 voturi necesare.

Noul președinte al Turciei s-a născut în anul 1903, la Istanbul. El urmează cursurile Școlii navale, pe care o absolvă în 1921, în anii celui de-al doilea război mondial fiind numit atașat naval, apoi militar, într-o serie de capitale europene : Roma (1935), Berlin (1936), Stockholm (1942). În anul 1954, este numit șef al Serviciului de informații militar. În 1957, Fahri Korutürk devine comandant suprem al forțelor navale. El va sprijini lovitura de stat din 1960 îndreptată contra regimului reacționar al lui Menderes. În același an, trece în rezervă și este numit ambasador al Turciei la Moscova. Se reîntoarce în țară după patru ani, iar în 1965 se retrage din funcție, din motive de sănătate. În 1968, pentru activitatea depusă și pentru serviciile aduse națiunii, președintele Cevdet Sunay îl numește senator.

Un amănunt care, pentru numeroși comentatori ai evenimentului alegerii noului președinte turc, s-a transformat în simbol : numele Korutürk pe care i l-a dat însuși Atatürk, creatorul Turciei moderne, înseamnă „protectorul turcilor".

rămase în suspensie cu răbdare și căutăm soluții mai trainice, care să nu fie în detrimentul nici al R. F. Germania, nici al Iugoslaviei.

— În ultimul timp, în Iugoslavia se atribuie din nou presei occidentale faptul că prezintă greșit situația dv. internă. Cum apreciați, domnule președinte, realizarea rolului conducător al U.C.I. și democratizarea continuă a vieții sociale ?

— Se poate afirma că ne aflăm în etapa de transformare revoluționară internă a țării. S-au manifestat la noi o serie de euforii. Au existat naționalismul, tehnocratismul, liberalismul și altele. Unii din conducători s-au îndreptat destul de mult într-o direcție opusă intenției noastre de a crea o Iugoslavie socialistă unită și consolidată. Am fost nevoiți atunci să-i schimbăm. În prezent, situația s-a modificat, îndeosebi prin aplicarea amendamentelor la Constituție. Activitatea depusă pentru noua Constituție, care, în curînd, va fi pusă în dezbaterea publică, se apropie de sfîrșit. Toate acestea promit mult și vor crea multiple posibilități clasei muncitoare, producătorilor de a deține acel loc și statut care le revin în societatea noastră, pentru că totul este creat de ei. În prezent, clasa muncitoare are și trebuie să aibă un rol important în țara noastră.

De asemenea, a trebuit să consolidăm ceva mai mult Uniunea Comuniștilor. În rîndul U.C.I. au existat oameni cu tot felul de concepții, iar, la noi, partidul este cel care orientează dezvoltarea noastră socială. Firește, avem și Uniunea Socialistă — în care intră comuniștii, sindicatele, tineretul — și Uniunea luptătorilor. Uniunea Comuniștilor trebuie să fie însă organizația cea mai solidă și cea mai pură din punct de vedere ideologic, pentru a putea orienta și asigura o dezvoltare justă a țării. În acest context, toate zvonurile dinafară privind deficiențele societății noastre sînt inexacte. Dimpotrivă, tot ceea ce întreprindem în momentul actual tinde spre consolidarea societății. Prin soluționarea problemei naționale, realizată astăzi definitiv, prin amendamentele la Constituție, am consolidat comunitatea noastră, unitatea ei. Poate că unora li se pare că ne-am dezintegrat. Nu ! Am acordat fiecărei republici, tuturor naționalităților acele drepturi pe care consideram că trebuie să le aibă. Prin astfel de soluții, comunitatea noastră s-a unit și consolidat și mai mult. În prezent, Iugoslavia este mai puternică și va fi și mai puternică, pentru că multe probleme existente între republici, care ar putea fi divergente, se vor soluționa în mod corespunzător. Și parlamentul nostru va avea un alt caracter. De asemenea, vom orîndui, într-un mod puțin diferit, și problema Prezidiului R.S.F.I., a forului colectiv al societății noastre. În acest sens, vom asigura toate condițiile de a nu permite în viitor ivirea unor conflicte între naționalități și republici.

Este o sarcină foarte importantă, dar popoarele noastre, muncitorii și alți cetățeni au acceptat-o foarte bine. M-am convins de acest lucru și în timpul vizitelor întreprinse prin Iugoslavia. Și mi-am dat seama că sîntem pe calea cea bună.

În timp ce, la Luxemburg, cei nouă miniștri ai agriculturii din țările Pieței comune discutau despre soarta „Europei verzi", 30 000 de fermieri francezi, vest-germani și belgieni demonstrau, cu prilejul unei reuniuni comunitare, pe străzile din Valenciennes. Interesele diferite, în special, ale Marii Britanii, Franței și R.F.G. în domeniul politicii agrare și-au spus încă o dată cuvîntul. Fixarea unor prețuri agrare comune se dovedește dificilă

POSTA REDACTIEI

„Mini-alegerile generale"

Constantin Cosmin, Bucureşti Campania pentru alegerile regionale britanice, din 12 aprilie, nu a produs, într-adevăr, prea multă agitaţie. Desfăşurate pentru desemnarea membrilor Consiliului Marii Londre (Greater London Council) şi în alte 53 de comitate (45 în Anglia şi 8 în Ţara Galilor), s-a considerat că aceste alegeri au mai mult un „caracter local". Cu toate acestea, observatorii politici şi partidele care se înfruntau, deşi nu sperau într-o participare prea mare (fapt obişnuit în confruntările electorale de acest gen), aşteptau rezultatele cu interes, considerîndu-le drept un test pentru actuala guvernare conservatoare şi pentru politica, în general, a partidelor. Ceva mai animată a fost campania electorală (2 săptămîni) la Londra, unde sloganul „Save London, vote Labour" („Salvaţi Londra, votaţi-i pe laburişti"), tipărit cu mari litere de un roşu aprins peste fotografii înfăţişînd o aşa-numită de opoziţie „nebunie motorizată" sau „haos al transporturilor", dezmorţea atmosfera străzilor. Alegerile acestea au fost primele după reforma care crea, alături de Londra, alte şase mari aglomerări urbane sau centre metropolitane : Merseyside – cu Liverpool, West Midlands (incluzînd oraşele Wolverhampton, Walsall, Dudley, West Bromwich, Solihull, Warley şi Birmingham), Greater Manchester (cu Wigan, Bolton, Rochdale, Bury, Oldham, Stockport şi Salford), South Yorkshire (cu Sheffield, Doncaster, Rotherham, Barnsley), West Yorkshire (cu Leeds, Bradford, Halifax, Huddersfield, Dewsbury şi Wakefield) şi Tyne and Wear. În Londra şi în aceste noi centre metropolitane trăiesc, după unele surse, aproximativ 25 milioane de locuitori (prin urmare un important număr de electori şi un important buget). Accentul în cadrul campaniei electorale a fost pus pe probleme de ordin local — locuinţe, transporturi, educaţie, taxe locale. Dar, desfăşurarea alegerilor la aproape trei ani de la revenirea conservatorilor la putere şi în condiţii considerate de mare importanţă pentru viitorul economic şi social britanic le-a conferit o anume semnificaţie politică, mulţi fiind de părere că ele constituie un fel de „mini-alegeri generale". După cum se ştie, în Londra (care dispune de un buget mai mare decît al multor state din „lumea a treia"), laburiştii au obţinut majoritatea absolută pe care o pierduseră în urmă cu şase ani : din 92 locuri, 58 au revenit laburiştilor, 32 conservatorilor, 2 liberalilor (aceştia obţinînd primele locuri de după 1930). Laburiştii controlează acum şi cinci din cele şase noi metropole şi au reuşit să pătrundă şi în circumscripţii socotite drept tradiţional conservatoare (fapt pentru care ziarele scriau despre o „spectaculoasă redresare" laburistă). Dar, îndeosebi datorită redusei participări (aproximativ 36 la sută din numărul celor înscrişi), nu s-ar putea trage concluzia că, în eventualitatea unor alegeri generale, conservatorii ar fi înfrînţi, fapt recunoscut de observatorii politici. Comentatorul agenţiei U.P.I. sublinia, de altfel, că dezacordului unui mare număr de alegători faţă de politica guvernului Heath i se adaugă lipsa de încredere într-o alternativă laburistă. În ceea ce priveşte politica actuală a guvernului, după introducerea T.V.A. şi relaţiile cu sindicatele, vom reveni pe larg într-un alt număr.

Noul cabinet turc

D.N. Nichifor, Braşov. Lista noului cabinet turc, numit de **Naim Talu,** este următoarea : prim-ministru : **Naim Talu** ; vicepremieri : **Kemal Satir** (Partidul republican al poporului) şi **Nizamettin Erkmen** (Partidul dreptăţii) ; miniştri de stat : **Ilhan Oztrak** (tehnocrat) şi **Ismail Hakki Tekinel** (Partidul dreptăţii) ; ministrul justiţiei : **Hayri Mumcuoglu** (independent) ; ministrul apărării : **Ilhami Sancar** (Partidul republican al poporului) ; ministrul de interne : **Mukadder Oztekin** (independent) ; ministrul de externe : **Haluk Bayulken** (tehnocrat) ; ministrul de finanţe : **Sadik Tekin Muftuoglu** (Partidul dreptăţii) ; ministrul educaţiei : **Orhan Dengiz** (Partidul dreptăţii) ; ministrul lucrărilor publice : **Nurettin Ok** (Partidul dreptăţii) ; ministrul comerţului : **Ahmet Turker** (Partidul dreptăţii) ; ministrul sănătăţii : **Vefa Tanir** (Partidul republican al poporului) ; vamă şi monopol : **Fethi Oelikbas** (Partidul republican al poporului) ; ministrul agriculturii : **Ahmet Nusret Tuna** (Partidul dreptăţii) ; ministrul comunicaţiilor : **Sabahattin Ozbek** (independent) ; ministrul muncii : **Ali Naili Erdem** (Partidul dreptăţii) ; ministrul industriei : **Nuri Bayar** (Partidul dreptăţii) ; ministrul energiei şi rezervelor naţionale : **Kemal Demir** (Partidul republican al poporului) ; ministrul turismului : **Nebil Oktay** (Partidul republican al poporului) ; ministrul problemelor rurale : **Orhan Korumoglu** (Partidul dreptăţii) ; ministrul silviculturii : **Isa Bingol** (Partidul dreptăţii) ; ministrul tineretului şi sportului : **Celalettin Coskun** (Partidul dreptăţii).

Acordul „Norad"

Ion Dumitrescu, Bucureşti. 1. Acordul „Norad" a fost încheiat în anul 1958, pentru o perioadă de zece ani, între Statele Unite şi Canada, în scopul protejării împotriva unui atac aerian străin. În 1968, acordul a mai fost prelungit cu cinci ani, iar, recent, ministrul canadian al apărării, James Richardson, a anunţat că cele două părţi s-au înţeles pentru prelungirea cu încă doi ani a acordului.

2. Potrivit unor declaraţii ale ministrului apărării al Statelor Unite, Elliot Richardson, din 1969 pînă astăzi au fost închise ori s-a redus efectivul a 249 de baze americane în 19 ţări, iar în prezent se examinează posibilitatea unor noi reduceri. Evident, numărul bazelor americane în străinătate, precum şi al efectivului militar american este încă foarte mare.

3. Experienţele nucleare franceze din Pacific au avut şi au efecte grave şi asupra omului. Un recent raport elaborat de profesori australieni în medicină, genetică, biochimie şi biologie afirma că exploziile nucleare franceze efectuate pînă acum vor avea drept consecinţă în Australia, anual, un caz de cancer tiroidian şi 1—4 cazuri de cancer de alt tip. Preocupîndu-se şi de consecinţele de lungă durată, documentul atrage atenţia asupra faptului că, în anumite condiţii meteorologice, exploziile vor putea antrena puternice căderi radioactive asupra Australiei, situaţie în care cazurile de cancer tiroidian ar putea ajunge la 10 anual.

Sergiu Tofan, Galaţi. Vă mulţumim pentru sesizarea greşelilor care s-au strecurat în serialul „Nimic nou la Dallas ?" : „automobilul prezidenţial în care se aflau Jackie şi John F. Kennedy era un «Lincoln» şi nu un «Cadillac» ; preşedintele Johnson a murit în noaptea de 22 spre 23 ianuarie 1973 şi nu în luna februarie ; Robert Kennedy avea, în momentul asasinării, 43 de ani şi nu 36 ; generalul Dwight Eisenhower a decedat în 1969 şi nu în 1973". Nu dispunem, deocamdată, de lista solicitată a tuturor copiilor din marea familie Kennedy, cu datele naşterii fiecăruia.

Iahim Lauraş, Focşani. Vă mulţumim pentru scrisoare. Aveţi întru totul dreptate.

Vasile Grigoriu, Bucureşti. 1. Iată **fotografia noului cabinet egiptean,** a cărui listă completă am publicat-o în cadrul acestei rubrici din nr. 15.

2. Reuniunea comitetului militar al CENTO, desfăşurată la sfîrşitul lunii martie la Washington (au participat delegaţi din S.U.A., Marea Britanie, Turcia, Pakistan şi Iran), a fost prezidată de amiralul nord-american T. Moorer.

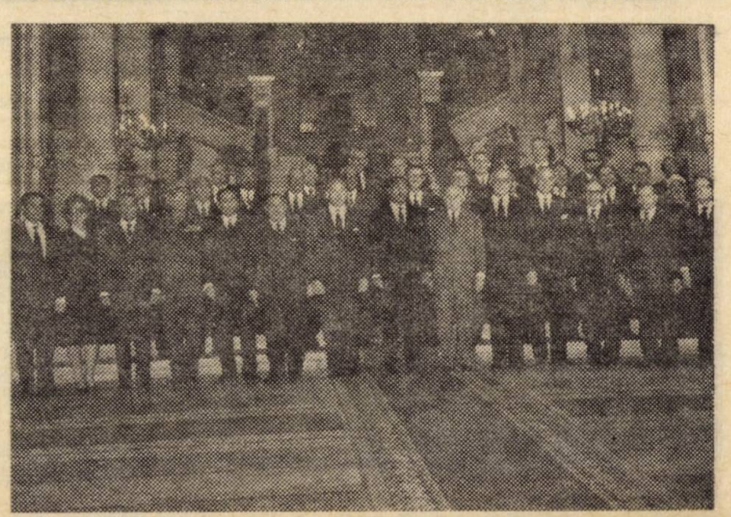

POSTA REDACȚIEI

Ustași

George Marinescu, Timișoara : Tribunalul militar din Saraievo a anunțat, recent, că procesul grupului fascist terorist, pătruns ilegal în Iugoslavia, la 20 iunie 1972, a avut loc între 11 și 21 decembrie 1972. El a confirmat că membrii grupului — H. Djuri, V. Kesici, M. Vlasnovici și L. Pavlovici — s-au făcut vinovați de acte penale, dispunînd condamnarea lor la moarte în baza articolului 100 al Codului penal iugoslav. Cu o singură excepție, L. Pavlovici, căruia i s-a comutat pedeapsa cu moartea în închisoare severă pe 20 de ani. Tribunalul militar suprem a respins recursul înaintat de condamnați, sentința fiind adusă la îndeplinire.

Secretariatul federal iugoslav pentru afaceri interne a anunțat infiltrarea ilegală, în R.S.F.I., a grupului de teroriști fasciști ustași, printre care se aflau și cîțiva criminali notorii, la 2 iulie 1972. Populația din regiunea în care a apărut grupul, zona de vest a Bosniei — relata comunicatul oficial al Secretariatului federal pentru afacerile interne — s-a angajat în modul cel mai activ și a oferit un sprijin prețios organelor de securitate și unităților apărării teritoriale pentru anihilarea teroriștilor, grupul acestora fiind, în scurt timp, dezmembrat și, în cea mai mare parte, distrus. Deși bine echipat, grupul de teroriști nu a găsit nici un sprijin în rîndul populației, neînregistrîndu-se nici un caz de complicitate cu acesta. Dimpotrivă, în unele sate — în care a participat, la acțiunea de lichidare a teroriștilor, un număr mai mic de reprezentanți ai forțelor teritoriale — și-au oferit concursul mai multe sute de voluntari. La 24 iulie 1972, Secretariatul federal pentru afacerile interne a precizat că grupul infiltrat ilegal în Iugoslavia era format din 19 teroriști — ustași și criminali emigrați din țară cu mulți ani în urmă, după ce au intrat de mai multe ori în conflict cu legea, precum și un număr de persoane recrutate ulterior de organizațiile ustașe teroriste, cunoscute, de multă vreme, pentru activitățile lor antisociale și criminale. În încleștarea cu diversioniștii, relata presa iugoslavă, 13 cetățeni iugoslavi și-au pierdut viața.

Președintele Consiliului Executiv Federal al R.S.F.I., Gemal Biedici, a declarat, la 13 august 1972, că un mare număr de teroriști din grupul fascist nimicit, precum și conducătorii lui, și-au avut sediul în Australia ; în vederea atacului asupra Iugoslaviei s-au plasat și pe teritoriul Austriei, unde și-au stabilit tabăra înainte de a pătrunde în Iugoslavia, instruindu-se în scopuri diversioniste.

Consiliul de Miniștri al Austriei a examinat un „aide-mémoire" prezentat de guvernul iugoslav în această chestiune, ministrul de externe austriac declarînd că guvernul țării sale condamnă orice activitate teroristă, precum și pregătirile în vederea unor asemenea activități ce ar fi efectuate pe teritoriul său.

Autoritățile australiene au descoperit, recent, documente care dovedesc, în mod cert, existența în Australia a cel puțin trei organizații teroriste ustașe. La domiciliul unui conducător ustaș a fost descoperită o hartă amănunțită din regiunea Bosnia, unde teroriștii au pătruns ilegal, în iunie anul trecut. Aceste dovezi — a declarat senatorul L. Murphy — confirmă afirmațiile guvernului iugoslav care, într-o notă adresată guvernului australian în 1972, arăta că statul major al organizației teroriste „Frăția revoluționară croată" se găsea în Australia. Primul ministru al Australiei, Gough Whitlam, a declarat că guvernul său este ferm hotărît să pună capăt oricărei activități teroriste a ustașilor din Australia, aceștia punînd țara sa într-o lumină nefavorabilă. Totodată, el a confirmat că măsurile severe adoptate de guvern pentru combaterea activității ustașilor au provocat deja plecarea din Australia a unora dintre ei.

Referitor la cea de a doua întrebare : în 1929, Ante Pavelici înființează organizația ustașilor — organizație teroristă a emigraților croați, avînd ca protectori mai întîi pe Mussolini și, apoi, pe Hitler. În 1941 cînd Germania și Italia au ocupat Iugoslavia, Ante Pavelici a format, cu sprijinul Germaniei naziste, „Statul Național Croat". Pavelici a fost unul dintre cei mai cruzi conducători de organizații fasciste din perioada celui de al doilea război mondial. Imitînd modelul fascist, el a înființat pe teritoriul Iugoslaviei un lagăr de exterminare unde au fost uciși zeci de mii de oameni. După război, numeroși ustași au fost condamnați. Unii au reușit însă să fugă împreună cu Pavelici. Acesta a încetat din viață în 1959.

Constituția pakistaneză

Valentin Dragomir, Tecuci. 1. Noua constituție a Republicii Islamice Pakistan a fost adoptată cu 125 voturi pentru și trei abțineri, la 10 aprilie anul acesta. Ea este a treia constituție a statului pakistanez de la formarea acestuia, în 1947, și prima adoptată prin vot popular. Celelalte două datează din 1956 (abrogată în 1958), respectiv din 1962 (abrogată în 1969). Noua constituție prevede : instaurarea unui sistem federal cu un regim parlamentar bicameral ; autonomia provinciilor țării ; recunoașterea islamismului ca religie de stat. Ea garantează drepturile fundamentale ale cetățenilor pakistanezi în fața justiției, iar, pe plan economic, vizează desființarea oricărei forme de exploatare și o distribuție echitabilă a veniturilor țării. Sînt prevăzute, de asemenea, alegeri generale la fiecare cinci ani, prin vot universal. Deocamdată, nu dispunem de amănunte privind statutul naționalităților. Vom reveni. Răspunsul acesta se adresează și lui **E. Victor, Craiova.**

2. Într-adevăr, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, s-a aflat anul acesta, la începutul lunii februarie, în India. În timpul vizitei, Kurt Waldheim s-a întîlnit și a avut convorbiri cu premierul Indira Gandhi și cu ministrul afacerilor externe Swaran Singh. El a vizitat o serie de obiective de mare interes, printre care Taj Mahal din Agra, templele Khajuraho din Uttar Pradesh și Institutul indian de cercetări agricole din New Delhi. **În fotografie : dr. Kurt Waldheim** și soția sa în fața Taj-Mahal-ului.

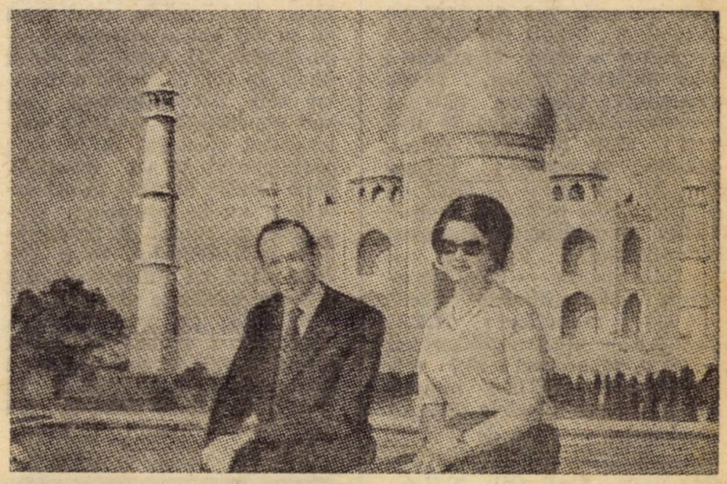

D. Stănescu, Craiova. Commonwealth-ul Australiei, apărut din federația celor șase colonii, a fost instituit la 1 ianuarie 1901, în virtutea unei legi a parlamentului Marii Britanii intitulată „**The Commonwealth of Australia Constitution Act**" (text care a consacrat independența federației față de metropolă, dînd Australiei și actuala sa constituție). În ceea ce privește dezvoltarea industrială a Australiei, saltul de care vorbiți a avut loc după cel de al doilea război mondial. Între 1950 și 1970, contribuția agriculturii la produsul intern brut a scăzut de la 27 la 8 la sută, sporind considerabil partea industriei. În legătură cu raporturile comerciale ale Australiei cu fosta metropolă, datele publicate de „Overseas Trade" arată că dependența economică de Marea Britanie a diminuat constant în ultimele două decenii : în 1951, exporturile către Marea Britanie erau de 32,7 la sută din totalul comerțului exterior australian, în 1961 — 23,9 la sută, în 1971 — 11,2 la sută, tendința de scădere accentuîndu-se ; aceeași situație în problema importurilor : 1951 — 48 la sută, 1961 — 31,3 la sută, 1971 — 21,4 la sută, 1972 — 20,9 la sută. Paralel, se constată o intensificare a raporturilor comerciale cu țările Asiei, cu Japonia în primul rînd (un salt de 6,3 la sută în 1951, la 27,8 la sută în 1972 în exporturile în Japonia și un salt de la 2,1 la sută în 1951, la 15,7 la sută în 1972 în importurile din aceeași țară), precum și cu state din celelalte zone ale lumii.

POSTA REDACȚIEI

Firme occidentale

Constantin Petrescu, Hunedoara. Iată lista solicitată cu primele 20 de firme ale lumii economice occidentale, care cuprind cifrele de afaceri în mărci (pe anul 1971) și numărul de muncitori, listă pe care o reproducem din „Die Zeit“ : **General Motors** (S.U.A.) — automobile — cifra de afaceri : 98,9 miliarde mărci, 773 400 muncitori ; **Standard Oil** (New Jersey — S.U.A.) — petrol — cifra de afaceri : 65,4 miliarde mărci, 143.000 muncitori ; **Ford Motor** (S.U.A.) — automobile — cifra de afaceri : 57,5 miliarde mărci, 433 100 muncitori ; **Royal Dutch/Shell** (Olanda — Marea Britanie) — petrol — cifra de afaceri : 44,5 miliarde mărci, 185 000 muncitori ; **General Electric** (S.U.A.) — electrotehnică — cifra de afaceri : 32,9 miliarde mărci, 363 000 muncitori ; **I.B.M.** (S.U.A.) — electronică — cifra de afaceri: 28,9 miliarde mărci, 265 500 muncitori ; **Mobil Oil** (S.U.A.) — petrol — cifra de afaceri : 28,8 miliarde mărci, 75 300 muncitori ; **Chrysler** (S.U.A.) — automobile — cifra de afaceri : 27,9 miliarde mărci, 227 400 muncitori ; **Texaco** (S.U.A.) — petrol — cifra de afaceri : 26,3 miliarde mărci, 75 200 muncitori ; **Unilever** (Olanda/Marea Britanie) — aparate casnice — cifra de afaceri : 26,1 miliarde mărci, 324 000 muncitori ; **I.T.T.** (S.U.A.) — electronică/servicii — cifra de afaceri : 25,7 miliarde mărci, 348 000 muncitori ; **Western Electric** (S.U.A.) electronică — cifra de afaceri: 21,1 miliarde mărci, 207 000 muncitori ; **Gulf Oil** (S.U.A.) — petrol — cifra de afaceri : 20,7 miliarde mărci, 57 200 muncitori ; **British Petroleum** (Marea Britanie) — petrol — cifra de afaceri : 18,1 miliarde mărci, 70 600 muncitori ; **Philips** (Olanda) — electrotehnică — cifra de afaceri : 18,1 miliarde mărci, 367 000 muncitori ; **Standard Oil** (California — S.U.A.) — petrol — cifra de afaceri : 18 miliarde mărci, 42 500 muncitori : **Volkswagenwerk** (R.F.G.) — automobile — cifra de afaceri: 17,3 miliarde mărci, 202 000 muncitori ; **U.S. Steel** (S.U.A.) — oțel — cifra de afaceri : 17,2 miliarde mărci, 183 900 muncitori ; **Westinghouse Electric** (S.U.A.) — electrotehnică — cifra de afaceri : 16,2 miliarde mărci, 180 700 muncitori ; **Nippon Steel** (Japonia) — oțel — cifra de afaceri : 14,3 miliarde mărci, 100 800 muncitori.

Constituția Suediei

Mihai Nucleanu, com Aninoasa, jud. Gorj. Constituția Suediei este, într-adevăr, cea mai veche din Europa, datînd din 1809, iar discuțiile privind schimbarea ei datează de aproape două decenii. Noua constituție va intra în vigoare la 1 ianuarie 1976. Potrivit stipulațiilor noii constituții, Suedia rămîne o monarhie, dar suveranul nu va mai dispune de nici o putere. Pînă acum, regele numea primul ministru (sarcina aceasta va reveni președintelui parlamentului), prezida Consiliul de Miniștri (funcție asumată de premier), deschidea sesiunile Riksdagului (parlamentul) printr-un discurs al tronului. Regele va rămîne însă șef al statului, cu funcții de reprezentare : să primească conducătorii statelor străine în vizită în Suedia, să înmîneze premiile Nobel, să inaugureze diverse expoziții, tîrguri etc. (Încă o precizare : toate aceste modificări nu se vor aplica actualului rege Gustav VI Adolf, în vîrstă de 90 de ani, ci numai urmașilor săi). Alte stipulații ale noii constituții : scăderea majoratului electoral la 18 ani ; parlamentul se va deschide, după fiecare alegere, în octombrie și nu în ianuarie ; premierul, desemnat de președintele parlamentului, va fi ales doar dacă va întruni acordul a peste jumătate din numărul deputaților (în cazul în care, după patru votări succesive, nu se ajunge la numirea unui nou premier, parlamentul va fi dizolvat și se trece la noi alegeri).

Imigranți

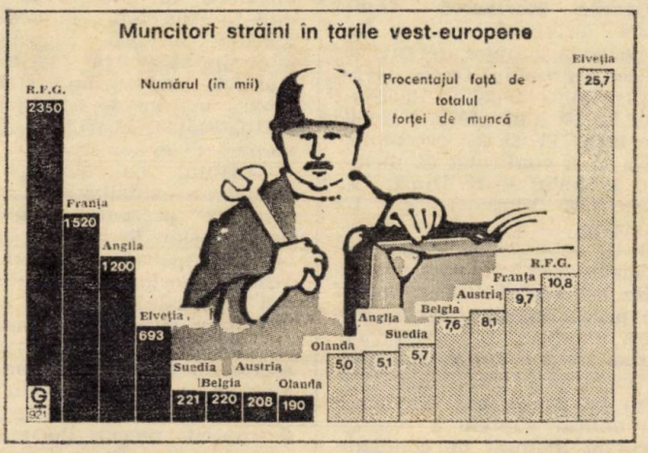

(Din **The German Tribune**)

Alexandru Daneș, București. Conform datelor furnizate de O.C.D.E. (Organizația pentru cooperare economică și dezvoltare), între 1970—1975, mai mult de jumătate din numărul noilor salariați vest-europeni o vor forma imigranții. Pe ansamblul țărilor din Europa occidentală, populația de origine neeuropeană atinge în prezent 11,5 milioane de locuitori. În 1980, această cifră se va dubla. R.F. Germania, Marea Britanie, Franța au, fiecare, în jur de 3 milioane de lucrători străini. Recordul îl deține însă Elveția, unde imigranții reprezintă 16 la sută din populația totală și 25,7 la sută din forța de muncă. „Azi — scria săptămînalul american «Business Week» — în fond, faimosul cristal elvețian este făcut de muncitori greci, iar lucrători aparținînd la aproximativ patruzeci de naționi asamblează automobilele suedeze Volvo. În minele de cărbuni belgiene, practic, alături de fiecare minier belgian, lucrează unul străin. Muncitorii străini participă, cu aproape 50 la sută, la producția franceză de oțel. Jumătate din fiecare Ford construit la Köln poate fi atribuit unui imigrant. Și sînt atîția lucrători turci care muncesc la uzinele Ford încît, la porțile lor, ziarul «Daily Turcûman» din Istanbul este larg distribuit“. Alăturat vă oferim un grafic al repartiției forței de muncă străină în Europa occidentală.

Florin Coman, București. Trenul pe pernă de aer (din fotografie) a murit, ca să spunem așa, la naștere. Poate de teamă să nu izbucnească un alt „caz Concorde“, guvernul de la Londra a interzis fabricarea acestui modern mijloc de transport, prevăzut a intra în funcțiune în 1980, care ar fi reprezentat o ambițioasă aplicare a tehnologiei britanice. Suspendat pe o șină de ciment (pe care nu o atinge, fiind separat de ea prin presiunea unui jet de aer) vehiculul, extrem de silențios și deloc producător de vibrații, urma să atingă o viteză de 400 km/h. Datorită acestor excepționale calități, timpul de parcurgere a distanțelor dintre orașe ar fi fost redus cu 60 la sută. Dar, așa cum s-au petrecut lucrurile și cu „Concorde“, cheltuielile prevăzute au crescut vertiginos și nici o societate feroviară nu a arătat un interes real pentru un proiect „atît de sofisticat“.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.52.63 și 18.53.55. Telex 197. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate: prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA“ — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001.

C.P.C.S.

Uzina de construcții utilaj petrolier

1 MAI PLOIEȘTI

produce :

- Instalația F 320 — 3 D H Diesel hidraulic. Adîncimea de forare : pînă la 6 000 m.
- Instalația de foraj F 320 — D E , Diesel electric. Adîncimea de forare : 6 000 m.
- Instalația de foraj 3 D H — 250, pentru forări de 5 000 m adîncime.
- Instalația de foraj 3 D H — 400, pentru adîncime 7 000 m. ; sarcina maximă de lucru la cîrlig — 400 tone.

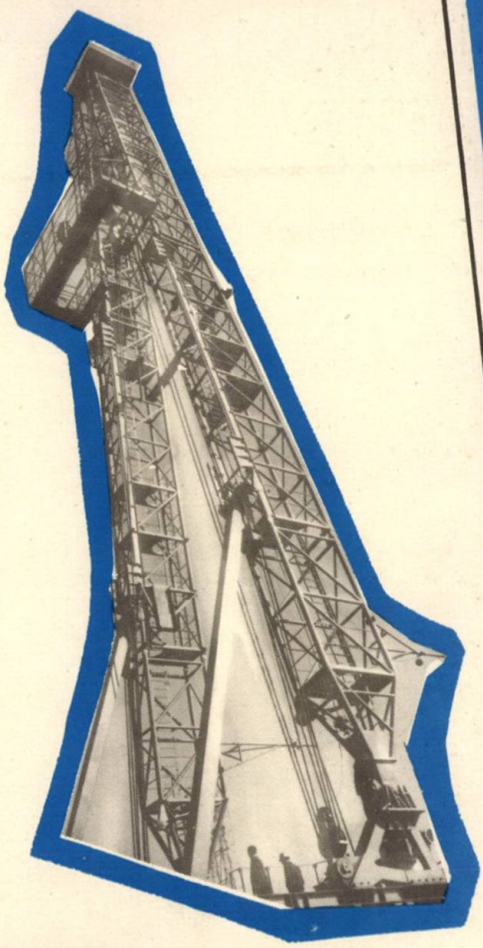

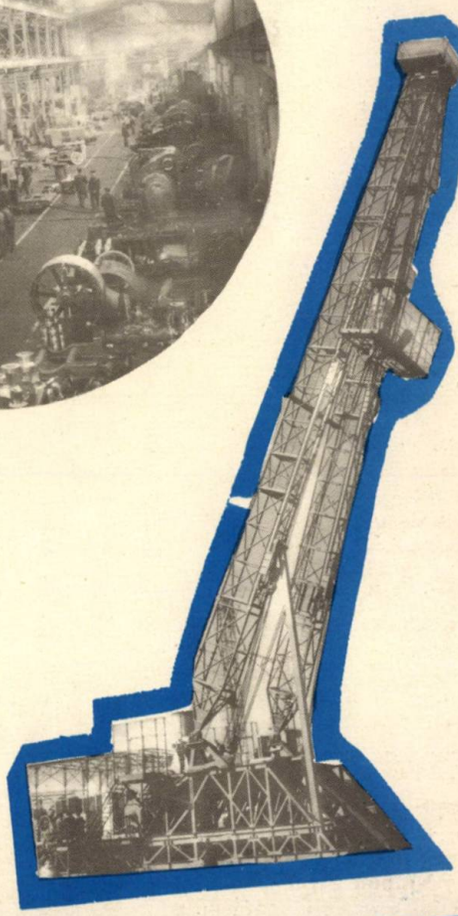

UZINA DE CONSTRUCȚII UTILAJ PETROLIER 1 M A I
Ploiești, str. Democrației nr. 121
telefon 10300 telex. 019219

Lei 2

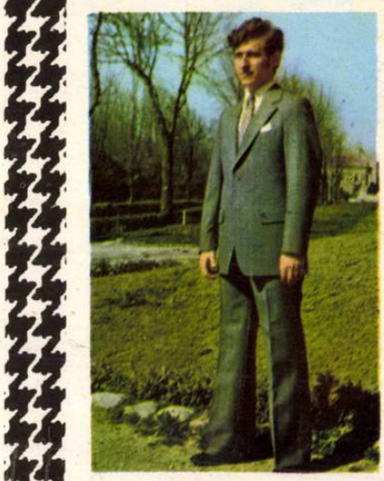

vă recomandăm
noile modele
realizate de

FABRICA DE CONFECȚII

oradea

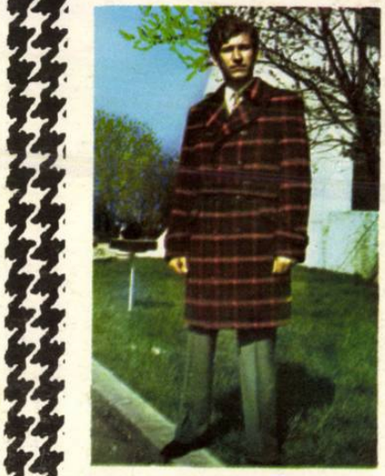

LUMEA

Nr. 19 3 mai 1973

CABINETUL DE ... ILIU

Helsinki – runda a IV-a

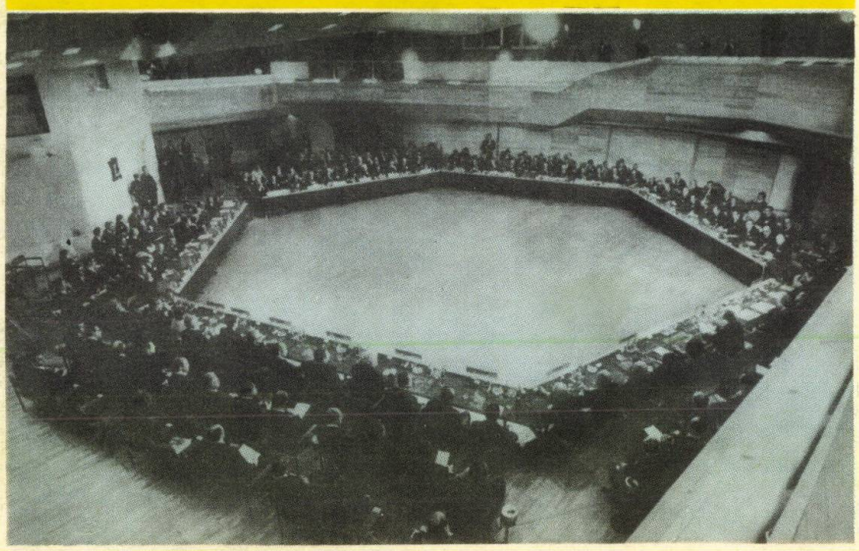

WASHINGTON
Trasee politice

LISABONA
Opoziţia se afirmă

MEXIC
Coordonate externe

Tehnica şi securitatea zborurilor aeriene

reportaj pe glob
ALSACIA

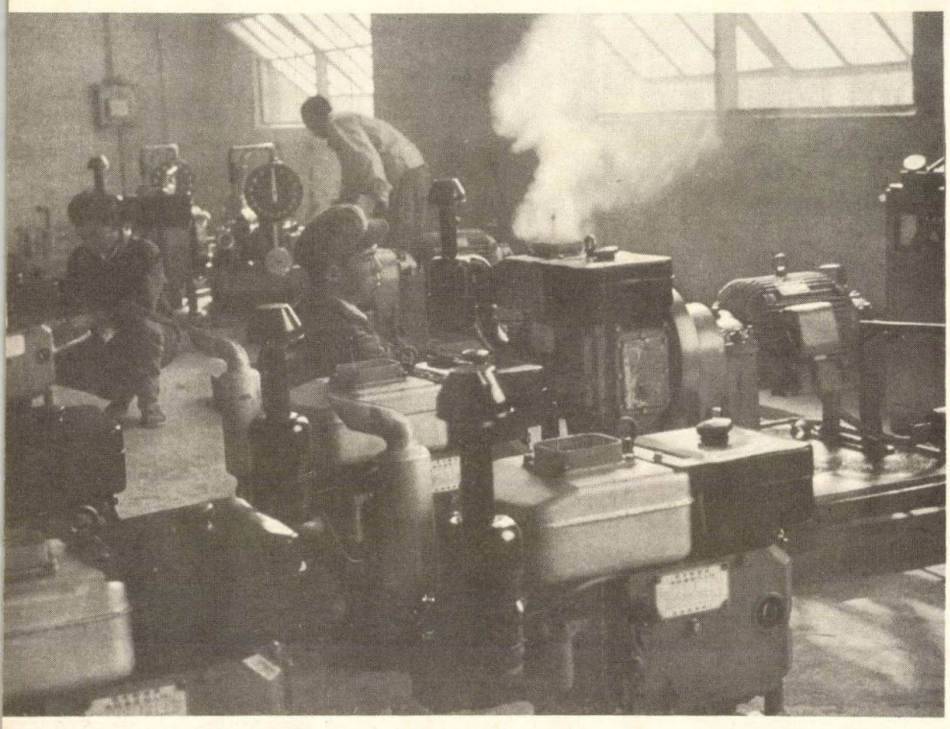

R. P. CHINEZĂ. Într-o hală a fabricii de motoare Diesel din Yenan

CUBA. Termocentrala din Renté

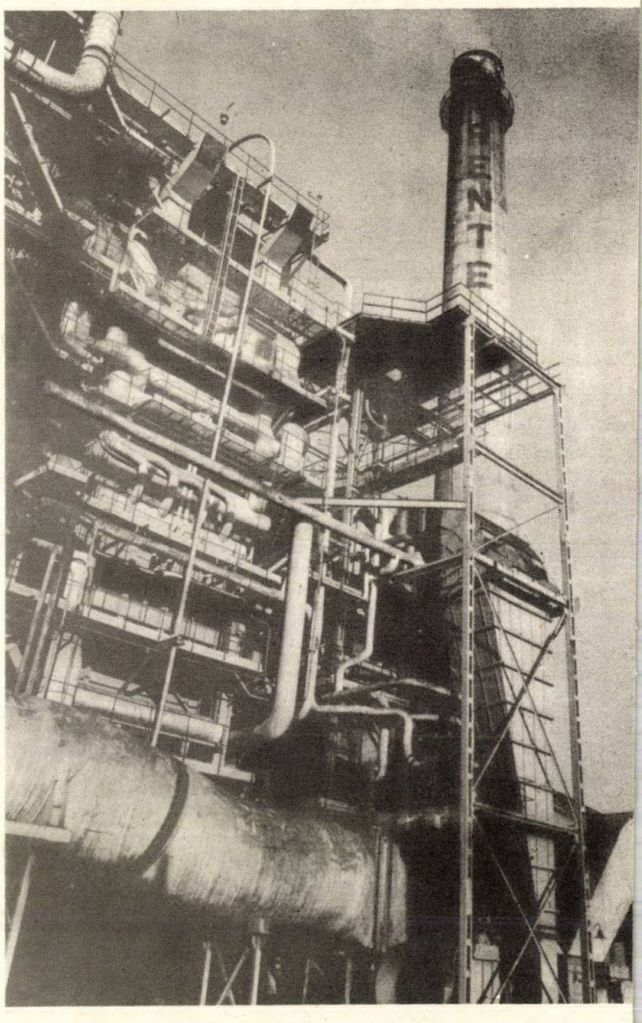

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R. P. UNGARĂ. Centrul de calculatoare al Facultății de Științe naturale din Budapesta

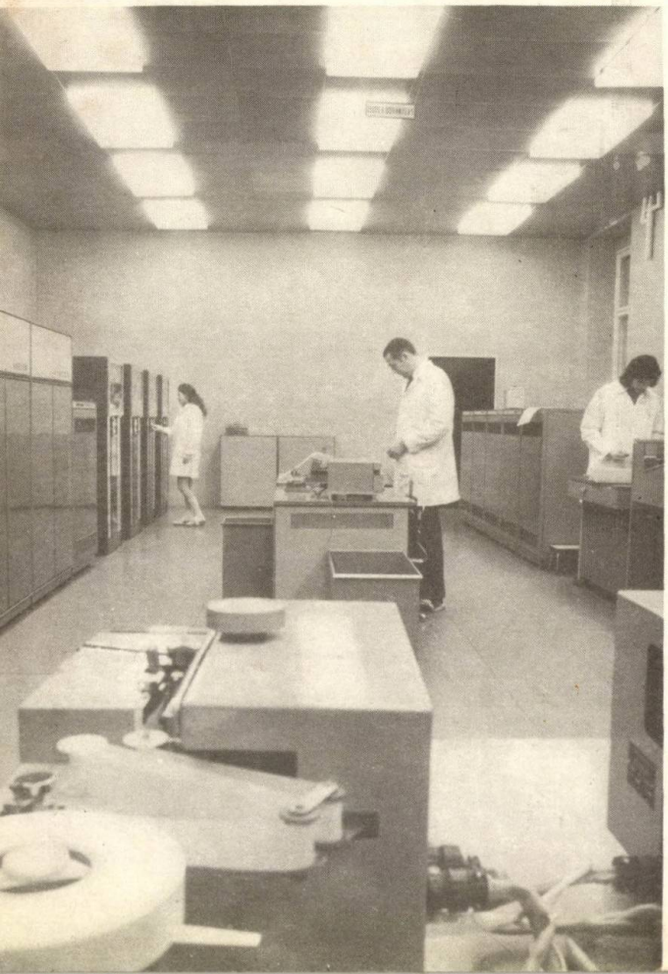

R. D. GERMANĂ. Instalațiile de distilare ale complexului petrochimic din Schwedt

LUMEA

19 (497)

3 mai 1973

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

Helsinki. Etapă decisivă. Dumitru Tinu 2

Indochina. Desfășurarea evenimentelor. Liana Enescu 3

Geneva. Strategia internațională a dezvoltării. Corneliu Vlad 4

Proiect de agendă interoccidentală ? Mihai Matei 5

Programul noului guvern turc. Ion Badea 6

Portugalia. Al patrulea front. Rodica Dumitrescu 18

Ciudad de Mexico. Deschidere spre lume. Anca Voican 19

Watergate. Dosarul ia proporții. Pierre Salinger 21

Tehnica și securitatea zborurilor aeriene. Liviu Mureșan 23

INTERVIUL NOSTRU

Oliver Tambo, președintele Congresului Național African (A.N.C.) din Africa de Sud 6

BLOC-NOTES ECONOMIC

Comerț, monedă, reformă. Costin C. Kirițescu 8

SINTEZE

Securitatea europeană — factor activ al destinderii internaționale. George G. Potra 9

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R. P. Bulgaria. Prima rotație de turbină la Sestrimo. Constantin Amariței 12

U.R.S.S. Precizie și viteză. Nicolae Crețu 12

R. P. Polonă. Un start bun. Gheorghe Ciobanu 13

1000+1 14

REPORTAJ PE GLOB

Periplu alsacian. N. Popescu-Bogdănești 16

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Agenția Novosti, Le Monde, Medunarodna Politika, Relazioni Internazionali 26–29

PROFIL

Michel Jobert, ministrul afacerilor externe al Franței 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

CABINETUL DE PARTID SIBIU

ACTUALITATEA internațională a săptămînii : o corespondență de la Helsinki despre a IV-a rundă a negocierilor privind conferința general-europeană (pag. 2) ; noi elemente privind evoluția situației în Indochina (pag. 3) ; din Geneva — o corespondență despre sesiunea Consiliului pentru Comerț și Dezvoltare al U.N.C.T.A.D. (pag. 4) ; după conferința de presă a lui Henry Kissinger — raporturile dintre Statele Unite și partenerii lor occidentali (pag. 5)

DIN ȚĂRILE socialiste — un grupaj de corespondențe pe teme economice din Sofia, Moscova, Varșovia (pag. 12)

UN INTERVIU în exclusivitate pentru „Lumea" : Oliver Tambo, președintele Congresului Național African din Africa de Sud (pag. 6)

RAPORTUL dintre securitatea europeană și securitatea internațională — o sinteză, la pag. 9

PERSPECTIVE ale diplomației mexicane — după turneul internațional al președintelui Echeverria (pag. 19)

SEMNIFICAȚIA noilor regrupări ale opoziției în Portugalia (pag. 18)

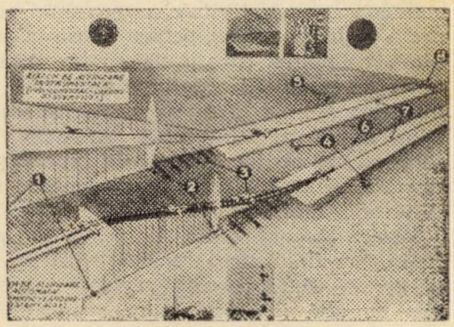

DESPRE TEHNICA și securitatea zborurilor aeriene (pag. 23)

HELSINKI

Etapă decisivă

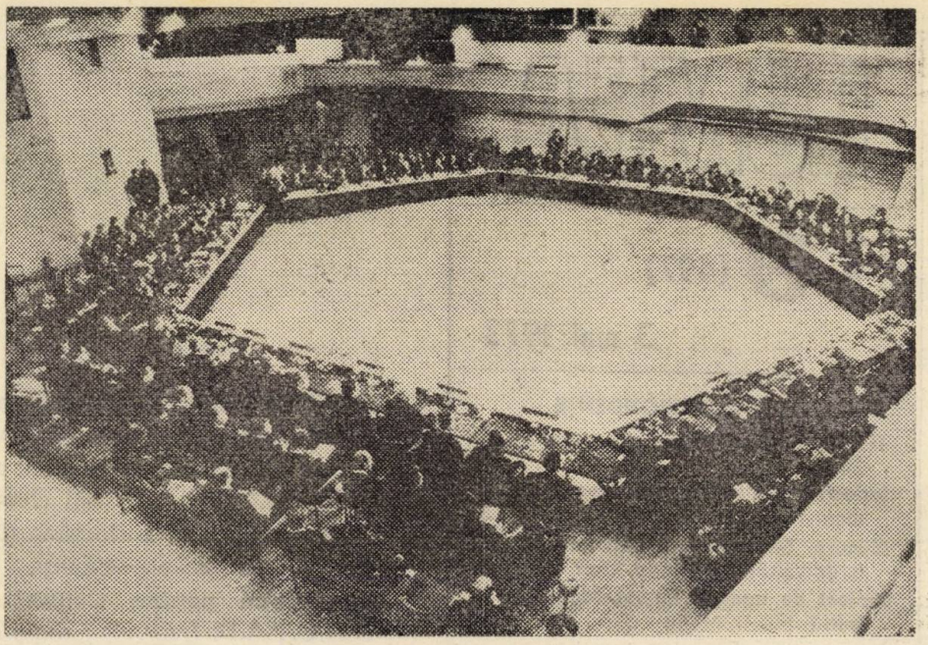

Corespondență de la Dumitru Tinu

Consultările multilaterale de la Helsinki, începute în urmă cu cinci luni, în scopul pregătirii conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, au intrat în etapa decisivă. Revenind, după o scurtă pauză, la 25 aprilie, în jurul mesei de tratative de la Dipoli, reprezentanții celor 34 de state participante și-au exprimat, în diverse forme, dorința de a acționa pentru urgentarea pregătirilor, astfel încît, în această a patra etapă, să poată fi încheiată activitatea de redactare a ordinii de zi și a directivelor pentru organismele Conferinței general-europene. Finalizarea acestor negocieri va fi hotărîtoare, întrucît se apreciază că, în ceea ce privește celelalte probleme legate de organizarea conferinței — participanții, regulile de procedură, chestiunile financiare, locul și data ținerii marelui forum european etc. —, există premisele pentru soluționarea lor rapidă.

Primele ședințe de lucru din etapa actuală sînt, de altfel, concludente pentru atmosfera constructivă ce s-a instaurat la Dipoli. Se dovedește, astfel, că pauza de două săptămîni după încheierea etapei a treia a reuniunii multilaterale a fost eficientă. Pe de o parte, a existat posibilitatea unei informări detaliate a guvernelor respective despre progresele înregistrate și problemele care mai rămîn de soluționat. Pe această bază s-a putut face o evaluare exactă a stadiului pregătirilor și, în consecință, delegațiile au revenit la Helsinki cu noi instrucțiuni, corespunzătoare momentului actual. Pe de altă parte, corespondenții de presă de aici subliniază importanța contactelor la diferite niveluri ce au avut loc în acest timp între diverse capitale, pentru armonizarea pozițiilor în problemele aflate în atenția reuniunii.

A fost notat cu interes faptul că, încă în prima ședință plenară din această etapă, participanții și-au manifestat dorința de a-și consacra toate eforturile pentru terminarea, mai întîi, a redactării ordinii de zi a viitoarei conferințe. În acest scop, s-a convenit cu operativitate asupra unui program de lucru intens, pentru folosirea maximă a timpului care a mai rămas. Astfel, urmează ca numai o dată pe săptămînă să aibă loc ședințe plenare, restul timpului fiind afectat activității în grupurile de lucru și întîlnirilor la nivel de experți. Ca urmare, zilnic vor avea loc mai multe ședințe de lucru.

Pentru început, eforturile vor fi concentrate spre finalizarea redactării ordinii de zi. Se știe că, în această privință, negocierile se află într-un stadiu avansat. Un loc central l-au ocupat, în mod firesc, problemele primului capitol — aspectele politice, juridice și militare ale securității. Dezbaterile de pînă acum au permis să se schițeze cadrul general și conținutul acestui capitol. Astfel, se poate spune că există în mod virtual o listă, încă nedefinitivată a principiilor ce trebuie așezate la temelia relațiilor dintre statele participante. Negocierile în această etapă vizează tocmai definitivarea formulării lor ; de asemenea, finalizarea — prin elaborarea unui text corespunzător — a dezbaterilor presupune definirea căilor și măsurilor menite să asigure aplicarea în practică a acestor principii, sublinierea legăturii dintre ele și a obligativității respectării lor depline și în permanență de către toate statele și față de toate statele participante.

În ce privește aspectele militare, s-a ajuns la un acord pentru examinarea legăturii ce există între aceste aspecte și celelalte probleme ale securității. Au fost formulate primele texte vizînd creșterea încrederii și întărirea stabilității în Europa, prin adoptarea unor măsuri, ca limitarea și apoi renunțarea la demonstrații de forță, la concentrarea de trupe la frontierele altor state, limitarea și renunțarea la mișcările de trupe și manevre militare de mari proporții sau notificarea unor asemenea acțiuni și efectuarea unor schimburi de observatori în cazul cînd ele au loc. La reluarea lucrărilor reuniunii, grupul de lucru care se ocupă de aceste probleme și-a concentrat atenția spre găsirea unor formule general acceptabile privind scopurile și obiectivele conferinței în această privință, măsurile de creștere a încrederii și întărirea stabilității, precum și alte probleme ale limitării armamentelor și pentru dezarmare pe continent. În acest sens, delegația română a prezentat o propunere de text care prevede dezbaterea, la viitoarea conferință, a unor aspecte militare ale securității, cum ar fi principiile ce trebuie să fie așezate la baza negocierilor privind reducerea forțelor armate și armamentelor în Europa, modalitățile de informare a participanților la conferință despre progresul și rezultatele negocierilor respective, precum și posibilitatea adoptării și înfăptuirii, în viitor, a unor măsuri de dezarmare.

Paralel cu activitatea de finalizare a acestor negocieri, se desfășoară dezbaterile în grupul de lucru asupra problemelor capitolului al treilea al ordinii de zi a viitoarei conferințe general-europene: cooperarea culturală și relațiile umane. (Dezbaterile privind problemele capitolului al doilea — cooperarea economică, tehnico-științifică, în domeniul protejării și ameliorării mediului înconjurător — urmează să fie reluate în a doua săptămînă a lunii mai).

Schimbul de păreri cu privire la cooperarea culturală a arătat că tinde să se afirme tot mai mult conceperea dezvoltării relațiilor cultural-artistice, a circuitului de informații, a schimburilor turistice și sportive, ca modalitate de promovare a înțelegerii internaționale, prieteniei și păcii între popoare. La reluarea lucrărilor în noua etapă, grupul de lucru a trecut în revistă diversele propuneri de documente, prezentate spre examinare de o serie de state. În intervențiile lor, participanții la dezbateri au pus în evidență existența unor numeroase puncte comune în propunerile amintite, ceea ce permite să se aprecieze că, pe baza lor, se poate ajunge, prin eforturi conjugate, la o armonizare a pozițiilor.

Totodată, grupul pentru probleme financiare și tehnice și-a început activitatea, luînd în dezbatere chestiunea stabilirii criteriilor și modalităților de finanțare a cheltuielilor legate de organizarea și desfășurarea conferinței general-europene.

Desigur, nu se poate afirma că sarcina delegațiilor, în această etapă a consultărilor multilaterale de la Helsinki, este ușoară. Etapa care a început va fi o perioadă de lucru intensă, de mari eforturi. Nu se poate nega faptul că, în fața reuniunii, se află numeroase probleme de soluționat, unele dintre ele foarte complexe. Aceasta presupune o activitate susținută, o atmosferă de lucru constructivă, de conlucrare între delegații, luîndu-se în considerație punctele de vedere ale tuturor, în spiritul respectului și stimei reciproce.

În ceea ce o privește, delegația română, acționînd pe baza poziției de principiu a României socialiste — de sprijin susținut pentru conferința general-europeană și înfăptuirea deziderateului securității pe continentul nostru —, și-a afirmat dorința fermă de a contribui la redactarea neîntîrziată a ordinii de zi și la soluționarea celorlalte chestiuni legate de organizarea conferinței.

Este o opinie larg împărtășită aici, la Dipoli, că, printr-o conlucrare fructuoasă, participanții vor putea să-și îndeplinească, în timp util, misiunea încredințată, astfel încît conferința generală pentru securitate și cooperare în Europa să poată fi convocată cît mai curînd posibil.

INDOCHINA

Desfășurarea evenimentelor

Consemnam în articolul de săptămîna trecută evoluția spinoasă a situației din cele trei țări indochineze. Constatînd în continuare că, în Vietnamul de Sud, la trei luni după semnarea acordului de pace, mai au încă loc incidente și se înregistrează pierderi de vieți omenești, că, în Cambodgia, luptele continuă, situația înăsprindu-se și prin reluarea bombardamentelor americane, înregistrăm în același timp faptul că ultima săptămînă a înscris o serie de fapte care vorbesc despre intensificarea eforturilor pe plan politic și diplomatic, în vederea depășirii momentelor de criză, pentru avansarea pe calea soluționării depline a diferendelor din Vietnam, Laos sau Cambodgia.

Evenimentul care a suscitat cea mai puternică reacție în rîndul observatorilor îl reprezintă noile propuneri prezentate, la Paris, la 25 aprilie, în cadrul celei de a opta ședințe a consultărilor politice dintre cele două părți sud-vietnameze, de delegația Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud. Nguyen Van Hieu, conducătorul delegației G.R.P., a dat, astfel, citire unui plan în șase puncte prevăzînd : 1) încetarea imediată a tuturor acțiunilor militare și respectarea tuturor clauzelor privind caracterul efectiv și nelimitat în timp al încetării focului, în scopul asigurării unei păci trainice în Vietnamul de Sud ; 2) eliberarea neîntîrziată a întregului personal civil vietnamez capturat și deținut în Vietnamul de Sud ; 3) asigurarea neîntîrziată și deplină a tuturor libertăților democratice ; 4) crearea Consiliului național de reconciliere și înțelegere națională (se reamintește că, în conformitate cu prevederile Acordului de pace de la Paris, el trebuie să fie alcătuit din „trei componente egale" și că are ca obiectiv „organizarea de alegeri generale libere și democratice") ; 5) organizarea de alegeri libere și democratice (în scopul, prevăzut de Acordul de pace, „alegerii Adunării constituante și elaborării Constituției") ; 6) reglementarea problemei forțelor armate vietnameze în Vietnamul de Sud. Nguyen Van Hieu a precizat că cele șase puncte ale planului prezentat de delegația G.R.P., menit să faciliteze realizarea în cel mai scurt timp a unui acord asupra problemelor interne ale Vietnamului de Sud, trebuie să fie abordate „în ordinea prezentată" și „în două faze", soluționarea primelor patru puncte constituind baza reglementării celorlalte două.

La rîndul său, delegația saigoneză a prezentat „un proiect de acord preliminar de principiu" în șase capitole și însoțit de un „calendar", inițiative caracterizate de delegația G.R.P. ca o „manevră de propagandă și de diversiune sortite să înșele opinia publică". Propunerile saigoneze își evidențiază ineficacitatea în măsura în care ele nu țin seama de situația existentă și situează obiective de primă necesitate după altele, de perspectivă. Ele vorbesc despre alegeri generale și alcătuirea Consiliului național de reconciliere și înțelegere națională, dar fixarea unor termene arbitrare și, mai ales, omiterea intenționată a măsurilor de respectare strictă a acordului de pace golesc de substanță aceste „propuneri". Dimpotrivă, așa cum subliniază propunerile G.R.P., numai punîndu-se capăt ostilităților și rezolvînd problema personalului civil vietnamez capturat și deținut, se poate obține climatul necesar abordării viitorului politic al Vietnamului de Sud. În acest sens, se reliefează și mai bine caracterul constructiv al celor șase propuneri ale G.R.P. care vizează toate aspectele reglementării problemelor sud-vietnameze. De altfel, a subliniat recent Nguyen Van Hieu, delegația G.R.P. va purta convorbiri cu toate personalitățile sud-vietnameze care se pronunță pentru aplicarea Acordului de la Paris pentru restabilirea păcii în Vietnamul de Sud.

Ca o nouă dovadă a seriozității atitudinii Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, generalul Hoang Anh Tuan, adjunctul șefului delegației militare a G.R.P. în Comisia militară mixtă bipartită, a declarat că guvernul său este gata să remită administrației saigoneze întregul personal civil capturat și să încheie această acțiune în termenul fixat de Acordul de la Paris. La inițiativa sa, planul și măsurile de remitere a personalului civil al celor două părți au fost puse în discuția comisiei.

Un alt fapt semnificativ este începerea la 27 aprilie, la Paris, a întrevederilor dintre Nguyen Co Thach, adjunct al ministrului afacerilor externe al R. D. Vietnam, cu William Sullivan, asistent adjunct al secretarului de stat al S.U.A. Reprezentanții celor două guverne examinează aplicarea Acordului de la Paris și măsurile menite să asigure stricta aplicare a acordului. Observatorii diplomatici consideră însă că ceea ce se impune fără nici o amînare este reluarea convorbirilor economice dintre S.U.A. și R. D. Vietnam, întrerupte unilateral de delegația americană, precum și respectarea Acordului de la Paris în ceea ce privește acțiunea de deminare a apelor R. D. Vietnam, acțiune de asemenea blocată de S.U.A.

În acest timp, în **Laos** situația stagnează deocamdată. Într-o declarație publicată la 25 aprilie, C.C. al Frontului Patriotic Laoțian arată că, în vreme ce, în cele două luni cîte au trecut de la semnarea Acordului asupra restabilirii păcii și realizării înțelegerii naționale în Laos, F.P.L. a respectat cu rigurozitate prevederile acordului (forțele sale armate au încetat focul, au fost angajate convorbiri cu partea de la Vientiane și, la cererea părții americane, F.P.L. a eliberat înainte de termen, întregul personal militar și civil american capturat în timpul războiului) partea de la Vientiane și cea americană au încălcat documentele semnate. Din această cauză — se specifică în declarație — încă nu a putut fi format, cum se stipula în acord, un nou guvern provizoriu de uniune politică națională și nu au fost traduse în fapt alte prevederi ale acordului. Se așteaptă însă ca negocierile angajate între părți în vederea găsirii de măsuri eficace pentru aplicarea Acordului din 22 februarie să capete un nou impuls prin venirea la Vientiane, în calitate de consilier special al delegației F.P.L. și ca reprezentant plenipotențiar al prințului Sufanuvong, a lui Fumi Vongvicit, prim-secretar al C.C. al Frontului Patriotic Laoțian.

Ostași ai Armatei Populare de Eliberare călduros întîmpinați, după o luptă victorioasă, de către populația unei localități cambodgiene.

Centrul cel mai fierbinte al Indochinei rămîne **Cambodgia.** Rezultatele de pe frontul de luptă care a atins periferia capitalei, deruta economică și politică a regimului de la Pnom Penh indică o evoluție a situației în mod cert favorabilă forțelor patriotice khmere. Atacurile acestora s-au extins pe întreg teritoriul cambodgian, bombardamentele întreprinse de forțele patriotice afectînd zilele trecute periferia Pnom Penhului și în special cartierul Pochentong unde se află aeroportul și cea mai importantă bază aeriană a administrației lonnoliste. „Capitala cambodgiană, scria cotidianul «Le Figaro», în lipsa aprovizionării, cunoaște în continuare un regim de austeritate. Benzina, electricitatea și alimentarea cu apă sînt strict raționate". Regimul Lon Nol trăiește, după expresia unei telegrame France Presse, „o psihoză a fricii", iar pașii făcuți de Lon Nol în direcția „opoziției" cu prilejul constituirii, cu o săptămînă în urmă, a unui Înalt Consiliu Politic cu participarea lui Sirik Matak, Cheng Heng și In Tam, acțiune menită să indice o democratizare a regimului, n-au făcut decît — sublinia prințul Norodom Sianuk — „să multiplice cu trei impopularitatea regimului lonnolist". „Primejdia este de asemenea intensitate — remarca cotidianul britanic «Daily Telegraph» — încît de la Saigon, Thieu s-a simțit obligat să-și trimită în sprijin trupele în Cambodgia".

Bombardamentele succesive ale aviației americane, remarcă observatorii politici competenți, nu vor izbuti decît să prelungească agonia regimului Lon Nol și nu să-l salveze. De altfel, în rîndul opiniei publice americane, ideea unui nou angajament militar al S.U.A. în Cambodgia și, în genere, în Indochina nu-și află decît adversari. Reflectînd această stare de spirit, „New York Times" scria : „O nouă intervenție militară americană în scopul respectării propriei versiuni despre o reglementare a conflictului ce nu poate fi făcută decît de popoarele Indochinei n-ar fi decît o tragică repetare a erorilor trecutului".

Liana Enescu

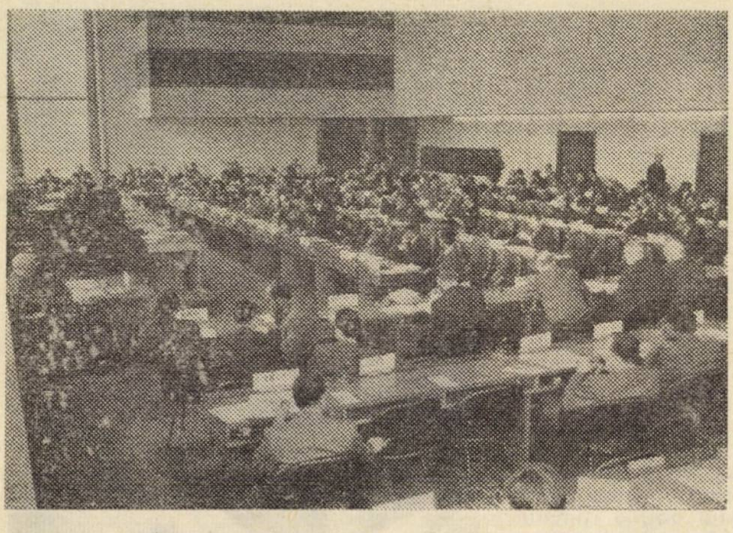

Geneva. Una din sesiunile U.N.C.T.A.D. „Toate țările pot și trebuie să contribuie la progresul economic și social în lume" (Manuel Perez Guerrero)

GENEVA

Strategia internațională a dezvoltării

Corespondență de la Corneliu Vlad

Este pentru prima oară cînd, după doi ani de la lansarea celui de-al doilea Deceniu al Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, unul din marile organisme ale organizației mondiale, în speță UNCTAD, procedează la o analiză, pe cît posibil exhaustivă, a modului de înfăptuire a obiectivelor dezvoltării fixate în cadrul Deceniului. Cea de-a cincea sesiune a Consiliului pentru Comerț și Dezvoltare al UNCTAD, care își desfășoară lucrările în aceste zile (24 aprilie — 4 mai), la Palatul Națiunilor, este consacrată, conform ordinii sale de zi, examinării și evaluării programului de acțiune, stabilit în cadrul Deceniului și cunoscut sub numele de Strategia Internațională a Dezvoltării. Altfel spus, sesiunea prilejuiește trecerea în revistă a eforturilor țărilor în curs de dezvoltare pentru realizarea obiectivelor lor de progres economic și social, precum și analiza rezultatelor obținute pînă acum și descifrarea tendințelor de evoluție în perspectivă pe planul dezvoltării.

Lucrările sesiunii au darul de a compune, înainte de toate, un diagnostic cuprinzător al fenomenului mondial al subdezvoltării. Pentru dimensionarea mai exactă a acestei probleme sesiunea furnizează un concludent material statistic. Raportul prezentat în această privință de secretarul general al UNCTAD, Manuel Perez Guerrero, informează că, în prezent, aproape trei sferturi din populația țărilor în curs de dezvoltare trăiește în state al căror ritm de creștere economică este inferior parametrilor stabiliți în cadrul Deceniului („de cel puțin 6 la sută pe an"). În țările cel mai puțin dezvoltate, producția pe locuitor nu a marcat, practic, nici un avans în primii ani ai Deceniului (1970—1792), față de perioada celor trei ani precedenți. Elemente care îndreptățesc aprecierile secretarului general al UNCTAD că, „în ciuda rezultatelor obținute de cîteva țări în curs de dezvoltare pe planul producției și exporturilor, tendințele constatate pînă acum, în cursul celui de-al doilea Deceniu al Dezvoltării sînt departe de a fi încurajatoare". Această situație — apreciază secretarul general al UNCTAD — este datorată, în bună măsură, faptului că, „în ansamblu, politicile naționale ale țărilor dezvoltate, precum și cele ale țărilor în curs de dezvoltare nu au fost încă reorientate, în măsură corespunzătoare, în scopul realizării obiectivelor enunțate în strategie".

Pentru accelerarea progresului țărilor în curs de dezvoltare și reducerea decalajului care le desparte de statele avansate din punct de vedere industrial — s-a subliniat frecvent în cadrul dezbaterilor — se impune mobilizarea cît mai deplină a resurselor țărilor în curs de dezvoltare, în vederea îndeplinirii programelor de emancipare socială și economică, înfăptuirea unor transformări structurale care să asigure reușita eforturilor de dezvoltare. „Responsabilitatea primordială pentru adoptarea politicilor corespunzătoare revine țărilor în curs de dezvoltare însile" — evidențiază secretarul general al UNCTAD. „Țările Americii Latine — declara, în sesiune, reprezentantul Republicii Chile — subliniază, în mod hotărît, necesitatea intensificării efortului propriu, mobilizării propriilor lor resurse umane și materiale. Se impune o sporire a participării sociale în toate formele și procesele dezvoltării".

Lucrările sesiunii evidențiază, deopotrivă, necesitatea asigurării, în planul relațiilor internaționale, a cadrului necesar pentru sprijinirea eforturilor țărilor în curs de dezvoltare. Se poate vorbi, în această privință, de existența unui consens larg în ce privește necesitatea folosirii din plin a actualului context politic internațional, favorabil într-o măsură crescîndă destinderii și colaborării între statele lumii, pentru promovarea obiectivelor dezvoltării lor economice și sociale. În raportul său, Manuel Perez Guerrero apreciază că, prin încheierea Acordului de pace în Vietnam și evoluția pe calea destinderii politice și militare în Europa, problemele dezvoltării pot beneficia, în atenția comunității internaționale, de cea mai înaltă prioritate. În același context, a fost abordată și dinamica raporturilor dezvoltare-dezarmare, în cursul lucrărilor subliniindu-se, de pildă, că reducerea cheltuielilor militare ale țărilor dezvoltate ar asigura baza materială pentru o accelerare semnificativă a progresului economic și social al țărilor în curs de dezvoltare.

Abordînd în detaliu multiplele aspecte de ordin politic, economic și comercial, care concură la asigurarea unei conjuncturi internaționale, favorabile eforturilor țărilor în curs de dezvoltare, vorbitorii s-au pronunțat pentru adoptarea unor măsuri vizînd în ansamblu stimularea eficacității și reușita acestor eforturi. Măsurile evocate țintesc, în mod deosebit, dezvoltarea economică a țărilor în curs de dezvoltare prin diversificarea agriculturii, crearea și extinderea diferitelor ramuri ale industriei, sporirea exporturilor, lărgirea cooperării economice între state. În acest sens, în plenara sesiunii s-au făcut auzite frecvente pledoarii pentru abolirea de către țările dezvoltate a restricțiilor de import, a practicilor discriminatorii, a obstacolelor tarifare și netarifare din calea comerțului lor cu țările în curs de dezvoltare, pentru îngrădirea sferei de acțiune a companiilor multinaționale implantate în economia țărilor în curs de dezvoltare.

Participînd activ la lucrările sesiunii Consiliului pentru Comerț și Dezvoltare, România, ea însăși țară socialistă în curs de dezvoltare, este hotărîtă să-și aducă, alături de celelalte țări în curs de dezvoltare, întreaga sa contribuție la îndeplinirea obiectivelor fixate în cadrul celui de-al doilea Deceniu al Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, la accelerarea progresului economic și social al popoarelor lumii.

Helsinki. Convorbiri bulgaro-finlandeze. În imagine — președintele Urho Kekkonen (dreapta) și primul ministru Stanko Todorov

WASHINGTON

Proiect de agendă interoccidentală?

Dejunul oferit, anual, de agenția de presă americană „Associated Press" nu poate fi considerat o ocazie oficială și nici o reuniune de ziariști impusă de evenimente. Este, însă, un excelent cadru pentru o alocuțiune de politică externă care nu-și asumă caracterul unei luări de poziție oficiale, fiind totuși destinată atenției presei internaționale și, poate chiar în mai mare măsură, cancelariilor diplomatice. Tocmai acesta a fost cadrul în care Henry Kissinger, consilier prezidențial pentru problemele securității naționale, a expus considerentele pentru care 1973 va fi, pentru diplomația S.U.A., un „an al Europei". Se cuvine precizarea prealabilă că „Europa" avută în vedere de Kissinger este o noțiune diferită de aceea cu care operează geografia, consilierul prezidențial referindu-se, de fapt, la țările vest-europene, Japonia și Canada. Așadar, principalii parteneri occidentali ai S.U.A.

Conform aprecierii lui Henry Kissinger, „1973 este anul Europei, întrucît epoca conturată de hotărîrile generației precedente se apropie de sfîrșit", evoluțiile semnificative fiind : (1) refacerea economică a Europei occidentale și progresele C.E.E. ; (2) în „raportul militar-strategic Est-Vest" nu se mai poate vorbi despre superioritatea americană ; (3) ponderea altor zone ale lumii a sporit, Japonia fiind citată de Kissinger ca „un nou centru major de forță" ; (4) s-a produs o reducere a încordărilor, divizările se micșorează, apărînd, totodată, ceea ce Kissinger numește „noi afirmări ale identității naționale" ; (5) au apărut probleme noi, imprevizibile cu o generație în urmă, necesitînd o coordonare de un tip nou, singurul exemplu citat fiind aprovizionarea cu combustibili (în primul rînd, petrol).

În această nouă conjunctură, constată Kissinger, necesitatea alianțelor militare este contestată, rivalitățile economice merg pînă la confruntarea directă, aliații își aduc, reciproc, învinuiri, spiritul „atlantic" riscă să se atrofieze. Soluția, prezentată de Kissinger ca un imperativ al momentului, ar fi reîmprospătarea alianței atlantice prin negocieri care să reglementeze problemele politice, militare și economice. În această privință, rolul decisiv ar reveni convorbirilor între factorii politici, la cel mai înalt nivel, astfel încît soluțiile să țină seama de perspectiva ansamblului — pentru că, apreciază consilierul președintelui (după cum se va vedea mai departe, aceasta este una dintre cele mai contestate dintre ideile expuse de el), problemele politice, militare, economice constituie un ansamblu.

Această interdependență, necesitatea asocierii Japoniei (îndeosebi la reglementările economice, pare să rezulte din textul discursului) și sugestia abordării coordonate a problemei resurselor de energie sînt, potrivit unui consens al primelor comentarii, principalele elemente noi ale expunerii rostite de Kissinger la 23 aprilie. Discursul evocă, totodată, perspectiva negocierilor comerciale și monetare pe care S.U.A. și-au propus să le susțină, anul acesta, cu C.E.E. și Japonia, reluînd poziția cunoscută a S.U.A. privind necesitatea unor aranjamente care să degreveze balanța de plăți americană. De asemenea, cunoscută este și abordarea problemei trupelor americane cantonate în Europa occidentală (S.U.A. au în vedere această problemă în funcție de evoluția convorbirilor de la Viena ; separat de aceasta, S.U.A. intenționează să-și mențină trupele în Europa, dar pretind ca aliații vest-europeni să participe în mai mare măsură la efortul militar comun).

Primele ecouri la acest discurs, în care „propunerile sînt combinate cu avertismente" — așa cum observa, în „The New York Times", James Reston — reflectă, dincolo de reținerea în fața unei expuneri de poziții nu întru totul oficială, o certă diversitate de opinii — efect, poate, scontat — precum și evitarea răspunsurilor care să vizeze ansamblul problemelor.

De fapt, interlocutorii S.U.A. nu par dispuși să accepte sistematizarea efectuată de Henry Kissinger ; „prezența forțelor americane în Europa răspunde, în primul rînd, intereselor strategice ale Statelor Unite — scrie oficiosul francez «La Nation» — și este inacceptabil ca ea să fie transformată în obiect de tîrguială pentru a obține pătrunderea în C.E.E. a unei cantități mai importante de produse agricole americane". De asemenea, citînd cercuri oficiale din Bruxelles, agenția „France Presse" relevă aprecierea că examinarea „globală" a problematicii, propusă de Kissinger, „nu ar trebui să pună în discuție cadrele adecvate dezbaterii : N.A.T.O. pentru problemele militare, F.M.I. pentru cele monetare, G.A.T.T. pentru negocierile comerciale" — trimitere la instituțiile existente care implică, fără îndoială, rezerve față de perspectiva unor noi instituții „atlantice".

Necesitatea unor reglementări monetare și comerciale (aceasta este, pentru vest-europeni, ordinea prioritară, Washingtonul fiind interesat, dimpotrivă, în primul rînd de aranjamente comerciale care să favorizeze exporturile americane) nu a fost contestată ; dar, în majoritatea capitalelor „celor nouă", discursul lui Henry Kissinger a reînnoit preocuparea pentru unitatea membrilor C.E.E., atunci cînd vor începe tratativele. Este, fără îndoială, o reacție din care spiritul „atlantic" — nou sau mai vechi — lipsește.

Consilierul prezidențial Henry Kissinger la dejunul de presă, organizat de „Associated Press". Apel sau avertisment ?

Neliniștiți de insistența cu care S.U.A. solicită concesii comerciale, lipsiți de orice inițiativă în direcția „împărțirii echitabile" a poverii cheltuielilor militare, nefavorabili ideii de a se angaja să pună la dispoziția S.U.A. rezerve de combustibil, nedumeriți în fața unui proiect atlantic care ar putea include Japonia, aliații vest-europeni ai S.U.A. au tendința de a descompune ansamblul de probleme sistematizate de Henry Kissinger în părțile componente. Este o atitudine implicit nefavorabilă „revitalizării alianței atlantice". Există, însă, și rezerve mai categorice, la nivelul opiniei publice și al presei, dar și al unor cercuri guvernamentale, privind întregul concept al „revitalizării". „O nouă alianță atlantică — scria cotidianul francez «Les Echos» — nu s-ar putea alcătui decît în dauna C.E.E.". „O alianță a lupului cu mielul, datorită greutății specifice a principalului partener", scria „Le Figaro", în timp ce „Combat", deschizîndu-l pe La Fontaine la altă pagină, afirmă că interesul american pentru Europa occidentală „seamănă oarecum cu interesul pisicii pentru șoarece".

Fără îndoială, Henry Kissinger cunoștea aceste reticențe — nu tocmai noi — și încerca să combată „neliniștea crescîndă (...) că diplomația de superputere ar putea sacrifica interesele aliaților tradiționali și ale altor prieteni". Dar alte pasaje sînt de natură să alimenteze tocmai neliniștea menționată. De pildă, această ierarhie : „Statele Unite au interese și răspunderi globale. Aliații noștri au interese regionale". Sau acest avertisment : „nu ne mai putem permite să urmărim un interes propriu, național sau regional, în afara unui cadru unificator". Sau acest apel : „cerem o înțelegere a ceea ce trebuie făcut în comun și a limitelor pe care trebuie să le impunem sferei autonomiei noastre". Sau acest neobișnuit raport de cauzalitate : „Procesul de destindere a încordării în care sîntem angajați face ca coeziunea aliaților să fie indispensabilă, ba chiar mai dificilă". Incontestabil, apelul „atlantic", un apel la polarizarea, la consolidarea (sau „revitalizarea") blocurilor nu poate fi argumentat prin destindere. „Aceste tentative — constata ziarul «L'Humanité» — nu corespund decît extrem de imperfect realităților lumii actuale. Ele sînt orientate, mai ales, împotriva destinderii internaționale și a «exigențelor securității generale», evocată în treacăt de dl. Kissinger, dintre care prima este aceea de a pune capăt politicii blocurilor".

Reprezentînd ceva mai mult decît „un balon de încercare", dar rămînînd mai puțin angajat decît o declarație a președintelui S.U.A. sau a secretarului de stat, discursul rostit de Kissinger adresează partenerilor occidentali un avertisment și un apel. Avertismentul privește tratativele concrete și el a fost, desigur, reținut de destinatari, al căror răspuns urmează să fie formulat în multiplele negocieri programate anul acesta. Apelul de „revitalizare a alianței atlantice" amintește de „marele proiect" („The Grand Design") lansat, fără succes, de președintele Kennedy, cu peste zece ani în urmă — adică înainte de realizarea multor pași pe calea destinderii în Europa. Opinia publică de pe continentul nostru speră că 1973 se va dovedi un an de progrese, cu participarea în condiții de egalitate a tuturor țărilor interesate, pe calea securității și cooperării general-europene.

Mihai Matei

Oliver Tambo

președintele Congresului Național African (A.N.C.) din Africa de Sud

La invitația C.C. al P.C.R., Oliver Tambo, președintele Congresului Național African (A.N.C.) din Africa de Sud, a făcut o vizită în țara noastră.

Născut în luna octombrie 1917 în Transkei – Republica Sud-Africană, Oliver Tambo este licențiat în drept, citva timp el practicînd și avocatura. A intrat în activitatea politică în anul 1943, cînd a aderat la A.N.C., fiind, totodată, membru fondator al Ligii Tineretului din A.N.C. În anul 1949 Oliver Tambo este ales membru al Comitetului Executiv al A.N.C. Cinci ani – 1953–1958 – deține funcția de secretar general al acestui partid, apoi este ales locțiitor al președintelui partidului. În anul 1967 devine președinte al A.N.C.

În timpul șederii sale în România, Oliver Tambo s-a întîlnit cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., și a purtat convorbiri la C.C. al P.C.R. De asemenea, el a vizitat obiective economice și sociale din București și din țară.

Oaspete al redacției revistei „Lumea", Oliver Tambo a avut amabilitatea să acorde un interviu redactorilor noștri Rodica Georgescu **și** Dumitru Constantin.

„România este un prieten de nădejde"

– Care sînt obiectivele A.N.C. și preocupările sale actuale ?

– Congresul Național African aspiră la cucerirea puterii din mîinile forțelor colonialiste, rasiste și neocolonialiste. Într-un sens mai larg, lupta noastră face parte din lupta împotriva imperialismului. Unul din obiectivele Organizației Unității Africane îl constituie, după cum se știe, eliberarea întregului teritoriu african de sub colonialism și dominația minorității albe, iar Congresul Național African este un detașament al acestui front de luptă. O.U.A. există din 1963 și între obiectivele sale s-a aflat întotdeauna exercitarea puterii politice și economice de către majoritatea populației din sudul Africii, indiferent de rasă sau credințe. Obiectivul nostru este de a elimina nu numai ceea ce este denumit apartheid, ci întreg sistemul reprezentat de apartheid și prin care întreaga putere politică și economică este acaparată prin forță, exclusiv de populația albă. Noi luptăm pentru transferarea puterii către masele populare, nu pentru exercitarea ei exclusivă împotriva vreunui grup sau vreunei rase, ci pentru a asigura distribuirea justă a puterii în țară, repartizarea echitabilă a bogăției economice. Acestea sînt obiectivele A.N.C. : eliberarea poporului nostru de sub sistemul represiv și de exploatare în care trăiește.

Programul A.N.C. este prezentat, pe larg, într-un document adoptat, nu de mult, într-o Cartă a libertății în care arătăm ce fel de sistem avem în vedere. Pentru a rezuma : este vorba de o Africă de Sud lipsită de orice formă de rasism și în care democrația să guverneze pentru ca poporul african să capete controlul deplin asupra destinului său, ceea ce, în prezent, i se refuză.

Lupta pentru atingerea acestui țel îmbracă forme diferite : de la proteste, revendicări, demonstrații, pînă la metode mai militante care, în prezent, includ recurgerea la acțiunea armată. Am hotărît, aproape în același timp cu mișcările de eliberare din Guineea-Bissau, Mozambic și Angola, să pornim la lupta armată. Desigur, lupta armată trebuie privită drept o etapă în aspirația popoarelor la libertate și independență, o etapă impusă de refuzul regimului colonialist, rasist de a ceda cererilor pașnice ale populației. Această etapă începe atunci cînd condițiile pentru ducerea ei sînt favorabile. În ceea ce ne privește, deși am desfășurat acțiuni de tip militar, nu am dezvoltat toate formele luptei armate care există în Mozambic, Angola, Guineea-Bissau și, acum, în Zimbabwe. Bineînțeles, pe această listă trebuie inclusă și Namibia. Deci, noi ne pregătim pentru lupta armată, care, după cum a arătat experiența, este inevitabilă în împrejurările actuale. Preocuparea noastră este tocmai de a acționa în această direcție. Pînă atunci însă – și aceasta este o condiție prealabilă – noi sîntem angajați în mobilizarea maselor, într-o muncă politică pe scară largă implicînd pe muncitori, țărani și chiar pe intelectuali. Întreaga populație este mobilizată pentru promovarea și intensificarea acțiunilor dictate de condițiile interne.

Coordonăm activitatea noastră, în mare măsură, din afara R.S.A. și aceasta creează anumite probleme întrucît, cu excepția Zambiei, nu avem frontiere cu state vecine care să ne sprijine. Deși aceste probleme nu sînt insolubile, ele necesită eforturi și sacrificii mari. Guvernul sud-african folosește împotriva noastră toate formele posibile, toate mijloacele puterii sale militare și economice, prejudiciile rasiale fiind încurajate, cultivate și întărite prin legi adoptate de parlamentul alcătuit în întregime din albi. Obiectivul regimului sud-african este de a lichida forțele revoluționare din țară, indiferent dacă ele sînt alcătuite din africani – care sînt victimele principale ale sistemului – sau din albi cu vederi progresiste, care se opun sistemului.

Lupta pentru înlăturarea oprimării este, în prezent, foarte viguroasă în Africa de Sud. Este o luptă în mare măsură necunoscută în exterior, întrucît acțiunile sale sînt, îndeosebi, clandestine. Nu a fost ușor să atragem atenția, înăuntru și înafara țării, asupra acestui tip de luptă. Regimul sud-african pretinde că guvernează o țară calmă, pașnică, dar în realitate este implicat într-o foarte aprigă luptă internă. În încercarea de a preveni o stare explozivă, el recurge la toate metodele represive pentru a se împotrivi luptei poporului.

– S-a aflat, în ultimul timp, despre existența unor acțiuni greviste împotriva regimului rasist. Ce ne puteți spune despre aceasta ?

– O parte a opiniei publice a considerat, multă vreme, că în Africa de Sud nu se întîmplă nimic. În ultimii ani, datorită muncii politice în care am fost angajați, vălul tăcerii la adăpostul căreia acționau forțele represiunii a fost destrămat. Încercarea de a combate spiritul de luptă al poporului, hotărîrea sa, a eșuat.

O expresie a succesului repurtat în lupta împotriva regimului l-a constituit valul de greve care a crescut continuu ca amploare, intensitate și frecvență pînă în acest an, cînd presa sud-africană și cea mondială au fost obligate să ia notă de el. S-a afirmat că este vorba de un fenomen nou în Africa de Sud. Dar nu este așa ; este vorba de o consecință a muncii politice desfășurate la toate nivelurile, inclusiv cel al clasei muncitoare. Ceea ce a lipsit acțiunii greviste a fost însă coordonarea, antrenarea unor muncitori albi. Constituie o parte a obiectivelor noastre de viitor organizarea luptei clasei muncitoare sud-africane împotriva exploatatorilor comuni. Semnificativă a fost reacția studenților și a unor profesori de la universitățile rezervate albilor, care critică în mod constant politica de apartheid. În măsura în care ei se opun rasismului, ei sînt aliații noștri. Dar, soluția finală se află în mîinile forțelor revoluționare din țară, a muncitorilor exploatați, a populației de culoare, victimă a politicii rasiste.

– Cum colaborează A.N.C. cu celelalte mișcări de eliberare națională din Africa ?

– În afara mobilizării maselor pentru o acțiune comună în interiorul Africii de Sud, A.N.C. a fost întotdeauna interesat în realizarea unității cu toate forțele care luptă pentru întărirea legăturilor cu alte mișcări de eliberare din Africa. Cea mai semnificativă acțiune este alianța cu ZAPU (Uniunea Afri-

cană a Poporului Zimbabwe) realizată în anii 1967–1968. Aceasta a fost probabil cea mai înaltă formă de unitate cu o altă mișcare de eliberare națională. A.N.C. încearcă să folosească orice prilej pentru consolidarea legăturilor sale cu alte mișcări de eliberare națională. Formele noi și active ale acestei unități urmează a fi elaborate în luna mai, după întîlnirile recente de la Oslo, între toate mișcările de eliberare națională recunoscute de O.U.A.

– Ați menționat recenta Conferință internațională de la Oslo. Ce semnificație a avut ea pentru A.N.C. ?

– Conferința de la Oslo, pe lîngă faptul că a oferit prilejul reprezentanților mișcărilor de eliberare de a se întîlni, a avut o mare însemnătate și semnificație politică. În primul rînd, ea a recunoscut rolul important al mișcărilor de eliberare națională ca forțe ale progresului, a demascat colonialismul și rasismul, strategia imperialismului, care este obligată să se schimbe ca rezultat al luptei de eliberare națională. Ea a recunoscut, de asemenea, legitimitatea și necesitatea luptei noastre. Ceea ce am dorit să accentuăm este faptul că sprijinul material, politic și diplomatic nu trebuie acordat din simpatie și milă, că lupta noastră este parte integrantă din lupta forțelor progresiste internaționale. Credem că această idee a fost acceptată, așa cum a fost subliniată și necesitatea ca mișcările de eliberare să fie reprezentate la Națiunile Unite. De aceea, considerăm că reuniunea de la Oslo a însemnat un important succes, oferindu-ne perspective de asistență internațională în lupta împotriva colonialismului portughez și a minorităților albe din sudul Africii.

– Cum apreciați vizita dv. în România, dezvoltarea relațiilor dintre P.C.R. și A.N.C. ?

– Am avut prilejul de a vizita România, precum și marele privilegiu de a fi primit de secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu. A fost o întîlnire extrem de valoroasă, deosebit de cuprinzătoare. L-am întîlnit pe tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru a discuta situația din Africa de Sud, de pe întreg continentul african și din lume. Acest lucru l-am realizat și am cîștigat enorm de pe urma a ceea ce domnia-sa a avut de spus în cursul discuției, care m-a impresionat profund. Statul socialist român are o poziție față de mișcările de eliberare care este nu numai corectă, dar insuflețește chiar acele mișcări care întrețin legături cu România. Conducătorii țărilor socialiste tratează pe liderii mișcărilor de eliberare ca egali. Țările socialiste consideră această luptă ca propria lor cauză, ele oferă ajutorul maxim de care sînt capabile, arată înțelegere pentru problemele implicate, discută situația deschis ,obiectiv.

În mod cert, România este un prieten de nădejde în lupta noastră de eliberare națională. Liderii mișcărilor de eliberare care au vizitat țara dv. au plecat cu sentimentul că Partidul Comunist Român, sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, este neabătut în hotărîrea, dorința sa de a sprijini și participa la lupta împotriva colonialismului, împotriva rasismului și apartheidului.

În ceea ce ne privește, considerăm că am stabilit relații excelente cu România și Partidul Comunist Român și sîntem convinși că vom realiza o cooperare tot mai strînsă.

ANKARA

Programul noului guvern turc

Corespondență de la Ion Badea

Cele două Camere ale Parlamentului turc au început, săptămîna trecută, dezbaterile asupra programului noului guvern de coaliție, constituit la 15 aprilie de premierul Naim Talu. Adunarea deputaților a fost chemată, la 27 aprilie, să-și dea girul pentru trecerea la înfăptuirea prevederilor programului. Întrucît Partidul dreptății și Partidul republican al încrederii, care compun coaliția, dispun împreună de 269 (226+43) din cele 450 de locuri ale Medjilisului, orice surpriză în privința votului de încredere, obținut cu 261 voturi pentru, 94 contra și două abțineri, era, de fapt, exclusă.

În felul acesta, după desemnarea de către Parlament a președintelui Fahri Korüturk, o nouă etapă majoră pe calea restabilirii situației politice din Turcia este deschisă. Pentru că, deși este un guvern pe termen de numai șase luni — cum declara chiar premierul în exercițiu — guvernul Talu se impune totuși atenției prin cîteva trăsături specifice, cu anumite semnificații.

Astfel, prezentîndu-și programul, primul ministru sublinia că actualul guvern se deosebește de cele formate după 12 martie 1971 și care l-au precedat, prin aceea că se bazează pe o majoritate parlamentară solidă, rezultată din asumarea obligațiilor politice de către partidele coaliției. „Prin acest mod de constituire — releva Naim Talu — noul guvern reprezintă un important pas înainte pentru regimul democratic din Turcia".

O a doua trăsătură rezultă din însuși conținutul programului, care este o dezvoltare a protocolului de coaliție în 10 puncte, semnat de partidele dreptății și încrederii. Practic, programul s-a păstrat în limitele concrete ale completării legislației, propunîndu-și trecerea prin Parlament a proiectelor de reforme, de modificare a legii electorale și de combatere a activităților extremiste, elaborate de ultimele guverne precedente.

Guvernul a stabilit însă o ordine de precădere privind trecerea prin Parlament a proiectelor de legi cerute a fi adoptate pînă la alegerile generale din octombrie a.c. Agenda parlamentară propusă de guvern cuprinde, în acest sens : 1) proiectul reformei pămîntului și agriculturii ; 2) proiectele privind universitățile ; 3) învățămîntul elementar ; 4) proiectul reformei bogățiilor minerale ; 5) cel privind crearea tribunalelor securității statului ; 6) modificările cerute în legea partidelor și 7) în cea electorală, precum și alte măsuri legislative.

Se subliniază, totodată, că adoptarea unor asemenea proiecte are, în concepția guvernului de coaliție, scopul de a consolida înaintarea dinamică a națiunii turce pe calea dezvoltării, în cadrul prevederilor Constituției și în spiritul politicii elaborate de Kemal Atatürk. Acestui scop îi vor fi consacrate în 1973 — se spune în program — noi măsuri economice și juridice îndreptate împotriva scumpirii vieții, a creșterii artificiale a prețurilor și cîștigurilor ilicite. Între altele, se intenționează a se pune accentul pe sporirea maximă a activităților productive, pe promovarea unei politici monetare echilibrate și a uneia de credite care să nu creeze lichidități excesive, iar importurile și exporturile să fie orientate în așa fel încît să nu afecteze situația prețurilor și producția internă. Guvernul Naim Talu își propune, de asemenea, să încurajeze investițiile de capital străin în sectoarele a căror dezvoltare prioritară este stabilită prin programele economice ale statului, îndeosebi în domeniul tehnologiei, pentru a stimula eforturile de reducere a importurilor și creștere a exporturilor de produse industriale.

Capitolul consacrat politicii externe reiterează perenitatea principiilor fondatorului Republicii Turcia, Kemal Atatürk, punînd totuși accentul pe extinderea relațiilor cu statele membre ale Consiliului Europei de vest. Menținerea lui Haluk Bayulken la Departamentul afacerilor externe este interpretată, de altfel, de observatori ca o expresie a continuității politicii internaționale promovate pînă acum.

Înfăptuirea măsurilor incluse în program, îndeosebi a celor legislative, este considerată drept premisa pentru atingerea scopului principal al guvernului Naim Talu: organizarea alegerilor generale la 14 octombrie 1973. O sarcină nu tocmai ușoară — dat fiind faptul că sesiunea parlamentară se încheie, practic, la sfîrșitul lui iunie a.c. — dar nici imposibil de realizat. Totul se pare că va depinde de coeziunea și funcționalitatea coaliției.

Orientările apropiate ale celor două partide componente — moderate de dreapta — determină pe observatori să creadă că nu se vor ivi obstacole insurmontabile. Dificultăți mai deosebite se așteaptă a se întîlni la modificarea legii electorale, asupra căreia opiniile Partidului republican al încrederii diferă substanțial de cele ale Partidului dreptății. În timp ce Partidul dreptății consideră necesare numai mici modificări, Partidul republican al încrederii, care s-a format prin desprinderea din Partidul republican al poporului, după ultimele alegeri, din 1969 și care va fi deci, pentru prima oară confruntat cu electoratul în octombrie 1973, cere schimbarea sistemului de atribuire a mandatelor, de pe baza rezultatelor din fiecare circumscripție electorală, cum se procedează acum, pe baza totalizării voturilor obținute de fiecare partid în toată țara.

Comerț, monedă, reformă

Costin C. Kirițescu

Dezbaterile plenare organizate de „Comitetul celor 20", ca și activitatea de zi cu zi a grupelor de lucru din cadrul acestui comitet, special creat de Fondul Monetar Internațional (F.M.I.) pentru a elabora reforma sistemului monetar internațional, se desfășoară acum în jurul unor probleme cheie : echilibrarea balanțelor de plăți externe, stabilitatea parităților și cursurilor de schimb, structura rezervelor valutare naționale și a lichidității internaționale, finanțarea dezvoltării economice a țărilor în curs de dezvoltare, combaterea mișcărilor speculative de capitaluri pe termen scurt. După cum se vede, o agendă încărcată.

La prima impresie, ești tentat să crezi că asemenea probleme de tehnică monetară și financiară, cu greu ar fi în stare să „încălzească" inima unui nespecialist. Realitatea este însă alta. Ele se dovedesc a fi capabile să aprindă pînă la incandescență spiritele, să dezlănțuie pasiuni, furtuni de proteste sau de fierbinte adeziune. Totul, bineînțeles, acoperit de faldurile unui ceremonial studiat, discret, chiar curtenitor.

Cum se explică existența unei asemenea încărcături afective în miezul problemelor aflate în discuția „Comitetului celor 20" ? De ce aceste probleme tehnice, aproximativ de același calibru cu cele pe care le are de rezolvat un colectiv de ingineri și tehnicieni pus să construiască o mașină nouă, n-ar putea fi tratate „la rece" ? În fond, pe planșetele „Comitetului celor 20" se află tot schițele unei „mașini" — și anume ale viitorului sistem monetar internațional. Rolul comitetului este să-l creeze, piesă cu piesă, angrenaj cu angrenaj, subansamblu cu subansamblu, să-i creeze premisele tehnice ale unei funcționări cît mai precise, cît mai eficiente.

Asemănarea este valabilă numai pînă la un punct. Colectivul de ingineri și tehnicieni are o comandă de mașină care să corespundă anumitor parametri și care să fie instalată într-o fabrică alături de suratele ei, celelalte mașini. „Comitetul celor 20" are o comandă de sistem care trebuie să funcționeze fără cusur din punct de vedere tehnic, dar și să facă față solicitărilor unei umanități frămîntate, străbătute de curente adverse, aspirînd însă spre progres.

Ce este mai firesc, de exemplu, decît să dorești ca parităților monetare și cursurile de schimb să fie stabile ? Stabilitatea este o condiție fundamentală pentru dezvoltarea normală a relațiilor economice internaționale și, ca atare, a fost înscrisă la loc de frunte între principiile actualului sistem monetar internațional încă de la înființarea lui, în 1944.

În prezent, însă, această problemă constituie un măr al discordiei între marile puteri capitaliste. Țările vest-europene și Japonia pledează pentru menținerea stabilității parităților și cursurilor, în timp ce Statele Unite ale Americii sprijină ideea unei cît mai mari libertăți posibile de fluctuație a acestora. Stabilitatea convine Pieței comune și Japoniei, principalele concurente ale americanilor, deoarece ea nu afectează dinamismul comerțului exterior al acestor țări. În schimb, fluctuația liberă convine Statelor Unite, deoarece ea ar spori caracterul competitiv al mărfurilor americane, ajutîndu-i pe americani să lupte împotriva concurenței străine.

Explicația este următoarea : azi, monedele „forte" ale lumii capitaliste sînt, în primul rînd, marca vest-germană și yenul japonez. Ca atare, cererea pentru ele este mare. În condițiile fluctuației libere a cursurilor, cererea mare ar duce la creșterea cursului acestor monede, cu alte cuvinte la scumpirea lor pentru cumpărătorul străin. Dacă acest cumpărător va dori să folosească mărcile sau yenii pentru achiziționarea unor mărfuri din țările respective, va constata că trebuie să le plătească mai scump decît în cazul cînd cursul valutar ar fi rămas pe loc. Fluctuația liberă a cursurilor va îndepărta pe cumpărătorii străini de piețele vest-germane și japoneze — și-i va apropia, de bună seamă, de piața americană, deoarece este aproape sigur că dolarul nu va suferi o creștere de curs.

Iată cum adoptarea unui principiu sau a altuia poate schimba radical situația pe tabla de șah a comerțului mondial. Controversa între stabilitate și fluctuație ilustrează, deci, lupta care se dă între marile puteri occidentale pentru menținerea sau cucerirea de poziții pe marile piețe de desfacere ale lumii.

Același substrat are și controversa privitoare la mișcările de capitaluri. Statele Unite sînt pentru libertatea circulației capitalurilor, alte țări sînt pentru control. Explicația ? Americanii, după cum se știe, duc o politică economică expansionistă, iar exportul de capital este un instrument în slujba acestei politici. Americanilor le convine libertatea de mișcare a capitalurilor. Dimpotrivă, țările care se tem de o pătrundere excesivă a capitalului străin în economiile lor încearcă să încadreze circulația capitalurilor în anumite norme internaționale convenite și chiar să introducă unele măsuri administrative de control în acest domeniu.

Interesele fiind mai totdeauna divergente, soluțiile propuse se ciocnesc, iar realizarea unui eventual compromis cere timp, nervi, zbucium. Sub învelișul lor tehnic, problemele monetare internaționale ascund un conflict între uriașe interese politico-economice, reflectă schimbarea raporturilor de forță din lumea capitalistă, afirmarea tot mai vădită a țărilor în curs de dezvoltare pe arena internațională.

Se știe că americanii au cerut, la un moment dat, ca problemele reformei sistemului monetar internațional să fie discutate împreună cu cele ale comerțului internațional. Ulterior, s-a acceptat ca ele să fie separate, însă numai în timp : principiile reformei urmează să fie propuse la viitoarea adunare generală a Fondului Monetar Internațional care se va ține în septembrie viitor la Nairobi, iar problemele comerțului internațional vor fi puse în discuție... începînd cu septembrie viitor, în cadrul discuțiilor de la Tokio, patronate de Acordul General pentru Tarife și Comerț (G.A.T.T.), organism care reunește 81 de țări deținînd patru cincimi din volumul total al comerțului mondial. Chiar separate în timp, discuțiile privind reforma monetară și cele privind comerțul merg mînă în mînă.

La discuțiile din cadrul G.A.T.T., Statele Unite se pare că vor duce o campanie de lichidare a discriminărilor și restricțiilor din calea comerțului internațional, căutînd să realizeze la Tokio ceea ce nu au putut realiza prin tratative bilaterale cu principalii lor parteneri și concurenți comerciali, Piața comună și Japonia. Libertatea comerțului convine, astăzi, americanilor, deoarece, după cele două devalorizări ale dolarului, din 1971 și 1973, care au totalizat circa 20% din valoarea lui anterioară, mărfurile din Statele Unite s-au ieftinit pentru cumpărătorii străini cu monedă „forte" cam în aceeași proporție.

Partenerii principali ai Statelor Unite manifestă însă unele ezitări în această privință, mai cu seamă aceia care, prin reglementările monetare din 1971 și 1973, nu și-au îmbunătățit pozițiile competitive, ci dimpotrivă — și care, totodată, dispun de mijloace tarifare și de altă natură, menite să le apere de o invazie de mărfuri americane.

S-ar putea ca „documentul secret" dat la iveală de senatorul Hubert Humphrey în Congresul S.U.A. și potrivit căruia Statele Unite ar trebui să fie pregătite să se retragă din G.A.T.T. și să majoreze tarifele vamale, în cazul cînd nu vor obține în septembrie libertatea comerțului internațional, să fie apocrif. Însă conținutul lui ilustrează starea de încordare care caracterizează astăzi relațiile monetare și comerciale din Occident. Această stare este reală, iar lunile următoare sînt hotărîtoare pentru lichidarea ei.

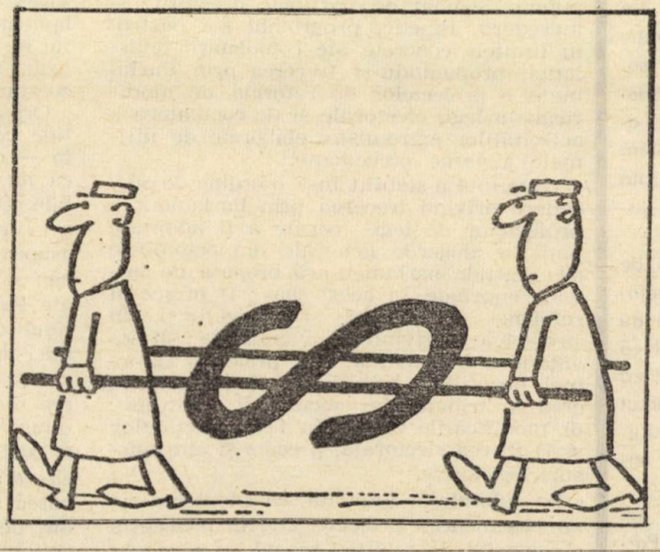

(Din **Frankfurter Allgemeine**)

SECURITATEA EUROPEANĂ — FACTOR ACTIV AL DESTINDERII INTERNAȚIONALE

George G. Potra

În abordarea problematicii contemporane, partidul și guvernul țării noastre pornesc de la necesitatea obiectivă a unei viziuni de ansamblu asupra fenomenelor vieții internaționale, a unei analize adînci și nuanțate a totalității evenimentelor, proceselor și tendințelor existente ca expresie a interacțiunii unui complex de factori și forțe social-politice. Viața însăși refuză o abordare îngustă, metafizică, a acestora, impunînd o analiză dialectică, de largă perspectivă, care să ia în considerare ansamblul fenomenelor internaționale, pozitive și negative, în evoluția lor neîntreruptă și, nu de puține ori, contradictorie. Un asemenea mod de a privi lucrurile — condiție importantă a asigurării unei aprecieri realiste a stadiului și perspectivelor dezvoltării social-istorice — este cu atît mai necesar în actuala etapă de evoluție a umanității, caracterizată printr-o complexitate fără precedent și printr-o multiplicare și adîncire a interdependențelor.

Evoluția vieții politice pe continentul european, mai ales în ultimii ani — evoluție care reliefează semnificative deplasări în sfera conștiinței politice, marcată de o puternică afirmare a ideii securității și cooperării europene, pe de o parte, ca și de un incontestabil progres pe calea destinderii, a normalizării și dezvoltării relațiilor interstatale pe multiple planuri, pe de altă parte, procese cu largi implicații și, în consecință, de larg ecou — face ca, mai mult ca oricînd în trecut, relația dintre securitatea europeană și securitatea internațională să preocupe într-o largă măsură, alături de alte probleme, pe oamenii politici și cercetătorii în domeniul relațiilor internaționale. Fac dovada în acest sens prevederile unor documente internaționale, bi sau multilaterale, declarațiile unor personalități politice, înscrierea acestei probleme pe agenda unor prestigioase reuniuni științifice, o serie de studii și articole ce i-au fost dedicate.

A vorbi astăzi despre raportul între securitatea europeană și securitatea internațională înseamnă a surprinde, în primul rînd, locul Europei în dezvoltarea umanității. Căci tocmai înțelegerea rolului pe care continentul european l-a avut în ansamblul civilizației mondiale a conferit în timp problemelor păcii, securității și colaborării europene o pondere și o semnificație aparte, atît pentru europeni, cît și pentru extraeuropeni.

De continentul european — leagăn al culturii, progresului și civilizației universale — sînt indisolubil legate evenimente epocale ale istoriei mondiale, care au determinat transformări profunde în gîndirea și existența socială, în dezvoltarea societății umane, în evoluția vieții internaționale în ansamblul ei. Tot atît de adevărat este însă faptul că, în decursul istoriei, Europa a fost teatrul a numeroase conflicte, punctul de pornire a mai multor conflagrații, unele dintre acestea antrenînd nu numai popoarele de pe continentul nostru, ci zeci și zeci de alte popoare, de pe întreg globul, provocînd omenirii incalculabile suferințe, ireparabile pierderi materiale și umane. Reprezintă toate acestea un argument istoric de cea mai mare însemnătate, atunci cînd se abordează și se studiază problema locului și rolului Europei în lume și, implicit, raportul dintre securitatea europeană și securitatea internațională.

Epoca contemporană substanțiază cu noi și numeroase argumente rolul continentului european în evoluția generală, materială, spirituală, politică, a omenirii. În condițiile date de marile mutații care au intervenit pe scena politică mondială în perioada de după cel de al doilea război mondial, Europa și-a conservat un loc important în lume. Este acest rol rezultatul direct al ponderii pe care continentul nostru o are în producția materială, în schimburile și raporturile cu celelalte continente, în viața spirituală a umanității, în imprimarea și susținerea, prin fapte și idei, a unui anumit curs de evoluție politică generală. Deși cuprind numai 20 la sută din populația globului, iar ca teritoriu nu reprezintă nici a șasea parte din lumea terestră, țările europene dau aproximativ jumătate din producția industrială și o treime din producția agricolă mondială, dețin aproape 50 la sută din comerțul mondial. Concură, așa după cum sugeram mai sus, la conturarea unui asemenea loc important o serie de date, fapte și idei privind domeniul creației spirituale, în care Europa nu a încetat nici un moment să aducă o contribuție de prim ordin, remarcabilă prin vitalitatea și originalitatea sa. Aprecierea acestui rol pozitiv nu ar putea trece cu vederea că, după sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, pe continentul nostru — locul de naștere al socialismului științific — au apărut, alături de Uniunea Sovietică, alte opt state socialiste. Depășind granițele unei țări, socialismul a devenit un sistem larg cuprinzător și puternic, cu o mare capacitate de influențare a cursului evenimentelor, fapt pus cu pregnanță în evidență de perioada ultimului sfert de veac. Europa este, de asemenea, aria de manifestare a unor puternice forțe social-politice, democratice și progresiste, cîmpul de acțiune a unor puternice partide comuniste și muncitorești, aflate în țările occidentale în fruntea luptelor pentru transformări structurale în toate domeniile vieții sociale.

Trecînd în revistă factorii care fundamentează interesul general față de Europa nu putem uita că pe continentul nostru se concentrează imense capacități de distrugere, inclusiv racheto-nucleare, că ființează, la mai mult de un sfert de secol de la terminarea războiului, blocuri militare opuse, grupări economice monopoliste cu caracter închis, că se încalcă, uneori flagrant, normele și principiile dreptului și moralei internaționale contemporane, că se perpetuează numeroase alte situații anacronice, că se manifestă forțe retrograde care doresc să oprească în loc roata istoriei, se opun normalizării relațiilor între state și instaurării unei păci trainice. Faptul că Europa nu a fost în ultimii 27 de ani scena unui conflict militar major, fapt de importanță remarcabilă, vitală am putea spune, nu poate să eclipseze periculoasa confruntare din perioada „războiului rece" ale cărei reziduuri, în mare parte eliminate astăzi, continuă totuși să mai greveze realitățile continentului nostru.

Trecutul și prezentul Europei oferă astfel un vast ansamblu de date, fapte și idei conturînd un loc de însemnătate distinctă. Reprezintă toate acestea argumente care explică interesul deosebit pe care opinia publică mondială îl manifestă față de rolul viitor al continentului european în configurația și evoluția politică a lumii, față de procesul statornicirii păcii, securității și colaborării în Europa menit a asigura regăsirea unei aparte identități.

Se înțelege astăzi cu mai multă claritate, atît de către europeni, cît și de către extraeuropeni că edificarea păcii și securității în Europa — aspirație fundamentală a tuturor popoarelor continentului nostru, condiție indispensabilă a desfășurării unei munci fructuoase a fiecăruia dintre ele, a unei colaborări rodnice, avînd ca rațiune supremă progresul și prosperitatea fiecăruia și a tuturora — reprezintă un deziderat de prim ordin al destinderii internaționale. Sintetizînd concepția partidului și statului nostru asupra acestui raport esențial, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că : **„Rezolvarea problemelor în Europa, crearea unui sistem de securitate colectivă pe continentul nostru ar avea o importanță excepțională pentru întreaga lume, și cu deosebire pentru țările europene, ar oferi un exemplu elocvent și stimulator tuturor popoarelor în lupta lor pentru pace și**

destindere. Normalizarea și dezvoltarea relațiilor dintre țările Europei ar veni în sprijinul forțelor antiimperialiste de pretutindeni, al popoarelor care militează pentru libertate și independență națională, al luptei pentru pace și securitate pe plan mondial. Orice pas înainte pe calea securității europene întărește lupta forțelor păcii și progresului, deschide tot mai larg perspectiva dezvoltării pașnice și a colaborării rodnice între țări și popoare în interesul propășirii lor, al progresului și civilizației întregii omeniri".

O asemenea apreciere se fundamentează pe faptul că în epoca noastră pacea și securitatea internațională sînt indivizibile. Adevăr evident, verificat deplin și concret în sfera vieții internaționale, indivizibilitatea păcii și securității în epoca actuală este un rezultat legic al revoluției științifice și tehnologice contemporane, care face să se multiplice și să se adîncească interdependențele între state și popoare, indiferent de situarea geografică, ducînd pe această cale la o dezvoltare fără precedent a relațiilor internaționale. În virtutea acestui proces și ca o expresie a lui, legăturile pe plan economic și politic între state capătă noi parametri, cantitativi și calitativi, însuși conceptul de cooperare internațională dobîndește o nouă dimensiune. Tot atît de adevărat este însă că, în virtutea aceleiași indivizibilități, stările de tensiune și conflictele născute într-una sau alta din regiunile lumii sînt oricînd susceptibile de a se extinde pînă la generalizare, afectînd popoare, state, zone situate la antipozi. Această nouă situație în domeniul strategiei, rezultantă directă a aplicării noilor cuceriri științifice și tehnologice în domeniul militar, impune, alături de factorii politici și economici, o revizuire a însuși termenului de „vecin". Comprimarea spațiului și universalizarea relațiilor internaționale ne îndreptățesc să afirmăm astăzi că, într-un anumit sens, toți sîntem vecini. Această nouă stare în relațiile internaționale actuale, găsîndu-și sprijin în datele obiective ale prezentului, în care indivizibilitatea păcii și securității este o realitate primordială, refuză teoriile și concepțiile privind „conflictele locale", „războaielor limitate", „cantonarea conflictelor și războaielor" avansate și susținute de către unii politologi din Occident și inspirînd încă unele acțiuni de politică externă ale factorilor responsabili din aceleași țări.

Caracterul indivizibil al păcii și securității în epoca noastră implică toate statele lumii indiferent de situarea lor geografică, le face responsabile — egale din această perspectivă — pe fiecare în parte și pe toate la un loc față de destinele evoluției comunității mondiale. Derivă din toate acestea constatarea că opera de normalizare și destindere în relațiile internaționale nu poate și nici nu trebuie să ocolească vreo regiune, pacea și securitatea omenirii presupunînd a se manifesta o egală preocupare pentru evoluția pașnică a tuturor zonelor globului.

Desigur, rezolvarea marilor probleme pe care pacea și securitatea le implică la scară globală nu se poate atinge dintr-odată. Asigurarea păcii și securității mondiale nu numai că nu vine în contradicție cu eforturile desfășurate la scară continentală, regională sau subregională, ci, dimpotrivă, le presupune. Abordarea parțială a problemelor normalizării relațiilor internaționale, ale păcii și securității în ultimă instanță, trebuie să aibă în mod expres în vedere ansamblul. Abordarea parțială, treptată, în etape succesive, de la simplu la complex, este singura cale realistă prin care se pot împlini progrese viabile, ea reprezentînd mai mult o chestiune de metodă. Cînd afirmăm aceasta avem în vedere și faptul că, drept rezultat al evoluției social-istorice, fiecare mare regiune geografică este confruntată cu un ansamblu de probleme specifice, derivînd din date, realități, interese și litigii distincte care cer modalități particulare de abordare și rezolvare. În mod obiectiv, drumul edificării păcii și securității nu va urma aceeași traiectorie, în mod legic, dialectica dezvoltării realizîndu-se și în acest plan al relațiilor internaționale, atît în spațiu cît și în timp, într-o pluralitate de forme și modalități. Comune sînt, mai bine zis ar trebui să fie, obiectivele, scopurile și aspirațiile. Astfel fiind, acțiunile pe plan regional, la nivel continental — în speță cel european — trebuie văzute și realizate ca o parte a unui întreg, întreg care, la rîndul său poate — în orice moment sau etapă a unui proces în continuă evoluție, așa cum este acela al edificării păcii și securității — exercita o influență directă asupra elementelor sale componente. Aparține adevărurilor axiomatice faptul că edificarea unui sistem de securitate regională în afara și cu atît mai puțin venind în contradicție cu principiile unui sistem de securitate internațională, nu este de conceput, nu se poate realiza ca o operă viabilă, eficientă. La fel de clar trebuie să fie și faptul, necesar credem a-l sublinia în acest context, că nici un sistem de securitate internațională nu poate ignora interesele și realitățile care decurg dintr-un sistem de securitate regională, fără riscul de a fi artificios și, deci, nerealist și lipsit de viabilitate, de a se nega pe sine atunci cînd se are în vedere totalitatea efectelor și implicațiilor sale.

Confirmă acest fel de a privi lucrurile însăși Carta Organizației Națiunilor Unite. Pornind de la necesitatea unei concordanțe de fond între eforturile și acțiunile la scară regională, pe de o parte, și eforturile și acțiunile la scară generală, pe de altă parte, de la necesitatea imperioasă a unei depline concordanțe atît a unora cît și a altora cu normele și principiile dreptului și eticii internaționale, art. 52 al acesteia stipulează că nici o dispoziție a Cartei O.N.U. nu se opune existenței acordurilor sau organismelor regionale destinate să reglementeze problemele care privesc menținerea păcii și securității internaționale, prin acțiuni cu caracter regional, cu condiția ca asemenea acorduri și organisme să funcționeze și să acționeze în deplină compatibilitate cu scopurile și principiile Națiunilor Unite. Altfel spus, raționea de a fi a unor asemenea acorduri sau înțelegeri nu trebuie să fie alta decît aceea de a promova generalul (ca obiectiv) prin particular (ca metode, forme, acțiuni, inițiative). Alte aprecieri făcute pe parcursul anilor, la Organizația Națiunilor Unite, fie în alt cadru au iluminat cu noi argumente interdependența strînsă dintre securitatea europeană și securitatea internațională. O dovedesc, de pildă, dezbaterile și aprecierile făcute în legătură cu adoptarea, în anul 1965, de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a rezoluției 2129/XX „Acțiuni pe plan regional în scopul îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate între statele europene aparținînd unor sisteme sociale și politice diferite", prima rezoluție a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite care a consacrat importanța fenomenului de destindere în Europa, care a afirmat însemnătatea acestuia pentru ansamblul relațiilor internaționale. „Ceea ce este bun, în sensul cel mai înalt, pentru o anumită regiune — sublinia cu această ocazie fostul secretar general al O.N.U., U Thant — este cu siguranță bun pentru lumea întreagă, și istoria arată că acest adevăr poate să se aplice cu o semnificație deosebită în Europa". Constatări similare se degajă din dezbaterile ultimelor trei sesiuni ale Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite legate de adoptarea și transpunerea în viață a Declarației cu privire la întărirea securității internaționale.

Corelația intimă dintre securitatea europeană și destinderea internațională, reală și recunoscută, refuză condiționarea operei de edificare a păcii și securității europene de evoluțiile de pe alte continente, de stadiul, evoluția și perspectivele tratativelor în alte domenii, cu atît mai mult cu cît acestea sînt purtate, uneori, într-un cadru restrîns. Din toate acestea se degajă necesitatea unor eforturi paralele, dar convergente în ambele direcții : pe planul securității continentale, europene în cazul de față, și pe planul securității internaționale, generale.

De natura evidenței, edificarea unui sistem trainic de securitate în zilele noastre nu se poate realiza pe criterii de forță. Aparține unor epoci revolute — gîndirea politică și activitatea politico-diplomatică a majorității statelor reliefează puternic această perspectivă contemporană de foarte largă audiență — ideea de a concepe securitatea ca un echilibru de forțe între țări, grupuri de țări sau regiuni geografice. Istoria continentului nostru certifică cu numeroase și convingătoare argumente, de necontestat am putea spune, eșecul tuturor acelor încercări de a obține securitatea pe asemenea căi. „Echilibrul" a fost întotdeauna fragil, precar, s-a rupt în numeroase rînduri, rezultatul fiind apariția a numeroase stări tensionale și conflictuale. Dezvoltarea social-istorică impune ca o concluzie de neeludat necesitatea unui nou tip de securitate, calitativ deosebită de tot ceea ce s-a încercat și „realizat" pînă în prezent. Pornind de la aceste considerente, partidul și guvernul țării noastre susțin și acționează cu consecvență pentru edificarea unui sistem de securitate fundamentat pe forța dreptului, care să excludă deplin și definitiv toate manifestările și actele care sînt inspirate de sau fundamentate pe forță. Numai un atare sistem de securitate, făurind noi relații între state și răspunzînd astfel intereselor tuturor statelor și popoarelor (a celor din zona sau regiunea direct implicată, cît și a celor din zone sau regiuni limitrofe ș.a.) va putea exercita o influență pozitivă asupra situației internaționale. Și lucrul este valabil cu precădere pentru Europa. **„Vorbind de securitatea europeană** — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — **trebuie să avem permanent în vedere că ea nu este îndreptată împotriva nici unui stat. Dimpotrivă, aceasta corespunde pe deplin intereselor tuturor țărilor, mai cu seamă țărilor vecine Europei, direct interesate ca pe acest continent să se întroneze o pace trainică,**

relații de colaborare de tip nou ale căror principii să fie promovate și în raporturile țărilor europene cu alte state".

Conținutul pozitiv și sensul benefic al eforturilor pe care țările continentului nostru sînt chemate să le împlinească pe calea edificării securității europene au fost expres și explicit relevate în numeroase rînduri de către țările socialiste din Europa, în mai multe documente multilaterale sau bilaterale, documente care proclamă voința acestora de a desfășura o acțiune care să conducă la o operă de interes general, în beneficiul tuturor statelor și popoarelor lumii. Declarațiile făcute de o serie de factori responsabili ai altor țări din Europa pun în relief puncte de vedere similare în această privință. Această concepție privind relația dintre securitatea europeană și securitatea internațională este astăzi tot mai larg împărtășită și în afara granițelor continentului nostru, aprehensiunile inițiale manifestate față de procesele politice europene fiind astăzi mai mici decît în anii imediat precedenți. Atestă această stare de spirit declarațiile unor personalități politice ale unor state din afara continentului european, prevederile unor declarații comune ale unor state din același cadru geografic.

Ferm hotărîtă să desfășoare în continuare o activitate internațională consacrată păcii, securității și cooperării tuturor popoarelor lumii, să-și aducă o contribuție majoră la edificarea securității și cooperării în Europa, România socialistă consideră conferința europeană de securitate și cooperare ca un mijloc însemnat de îmbunătățire a întregului climat internațional. De la sine înțeles, pentru a răspunde acestei necesități, conferința trebuie să țină seama de interesele tuturor statelor și popoarelor, de interesele generale ale păcii și securității. Evident, conferința nu va putea discuta toate problemele implicate de acest proces, dată fiind multitudinea și complexitatea lor ; cu atît mai puțin, ea va putea face acest lucru în legătură cu probleme avînd numai incidență cu aceasta. Recunoscînd complexitatea și interdependența fenomenelor sîntem înclinați să credem că principala contribuție a conferinței europene la îmbunătățirea climatului politic internațional se va realiza nu prin abordarea unor probleme extracontinentale, ci tocmai prin rezolvarea acelora, nu puține și nu ușoare, care privesc în mod direct Europa și rezultatele concrete se vor resimți, fără îndoială, în zone mai apropiate și mai îndepărtate. Dacă rolul și importanța, valoarea, în general a conferinței se vor defini prin elementele concrete obținute pe calea statornicirii și consolidării unor noi relații pe continentul european, nu este mai puțin adevărat că ele vor fi apreciate și din perspectiva efectelor directe, chiar dacă nu imediate, asupra ansamblului situației internaționale.

Pentru a juca rolul așteptat, atît din punct de vedere european, cît și internațional, se impune cu stringență ca această conferință să nu se mulțumească cu declarații generale, ci să ducă la adoptarea de măsuri concrete în problemele de importanță majoră.

În numeroase rînduri, România socialistă a reliefat, prin factorii ei cei mai autorizați, importanța cardinală pe care ar avea-o adoptarea de către statele participante la conferința general-europeană pentru securitate și cooperare a unui document care să consfințească normele și principiile care trebuie să stea la baza relațiilor dintre toate statele continentului nostru : independență și suveranitate națională, egalitate deplină în drepturi, neamestecul în treburile interne și avantaj reciproc.

Un complement absolut necesar, al unui asemenea document, ar fi un angajament solemn de respectare de către fiecare stat, în raporturile cu toate celelalte state, a acestor norme și principii, angajament care să prevadă că nimic nu poate justifica încălcarea lor. De remarcabilă însemnătate ar fi, de asemenea, adoptarea unui acord comun, în formă juridică corespunzătoare, prin care fiecare stat să se angajeze că renunță la folosirea forței sau la amenințarea cu folosirea forței în relațiile cu celelalte state în soluționarea problemelor divergente sau care s-ar putea ivi.

Promovarea cu consecvență și fermitate a normelor și principiilor dreptului și eticii internaționale contemporane în relațiile intraeuropene ar oferi o bază temeinică operei de normalizare deplină a raporturilor pe multiple planuri între statele continentului nostru, îngustînd simțitor aria de manifestare a forțelor reacționare. Reconfirmînd și dezvoltînd prevederile corespunzătoare ale Cartei Organizației Națiunilor Unite, a altor documente sau declarații pertinente adoptate de organizația mondială, documentele pe care conferința general-europeană este chemată să le elaboreze și să le adopte ar demonstra, cu noi argumente, deplina valabilitate a marilor principii ale acesteia, validitatea și aplicabilitatea universale ale dreptului internațional contemporan, ca bază sine qua non a unei evoluții normale în relațiile interstatale ale lumii de azi.

Proclamarea unor asemenea principii și, pe baza lor, adoptarea unor angajamente corespunzătoare, pe de o parte, rezolvarea unor probleme în suspensie și crearea unui sistem de securitate în Europa, pe de altă parte, ar lărgi sfera de acțiune a forțelor democratice, progresiste, antiimperialiste de pretutindeni, ar constitui o încurajare și un stimulent pentru toate popoarele în lupta lor pentru promovarea și salvgardarea prerogativelor inalienabile de independență, suveranitate și egalitate deplină în drepturi, în lupta lor pentru pace și securitate, la care toate au dreptul în mod egal. Această operă europeană, de largă și complexă construcție, ar oferi un exemplu elocvent statelor și popoarelor din celelalte regiuni ale globului, întărindu-le încrederea în posibilitatea reală a instaurării păcii și securității în întreaga lume. Edificarea unui sistem de securitate în Europa ar amplifica și adînci actualul curs pozitiv în sfera relațiilor internaționale, ar face să sporească efectiv șansele păcii în întreaga lume.

Nu scapă nimănui astăzi însemnătatea pe care ar avea-o, de asemenea, intensificarea schimburilor economice, științifice, tehnologice, culturale ș.a. pentru amplificarea și diversificarea circuitului european de valori materiale și spirituale, ca și contribuția substanțială pe care cooperarea în aceste domenii ar avea-o pentru opera politică propriu-zisă de realizare a securității pe continent. Dezvoltarea largă, neîngrădită, fără discriminări și bariere, a colaborării între statele europene în toate aceste domenii — problemă care se prefigurează tot mai accentuat ca unul dintre punctele agendei viitoarei conferințe general europene — nu trebuie văzută ca o tendință de exclusivă dinamizare a raporturilor pe aceste planuri între țările europene, ci și ca o modalitate concretă de a dobîndi un nou și mai larg suport material pentru potențarea legăturilor de cooperare cu statele de pe alte continente, ar stimula în mod viguros circuitul economic mondial, ar oferi un sprijin concret și direct eforturilor statelor și popoarelor din alte zone ale lumii pentru propășirea lor materială și spirituală.

Nu se poate concepe edificarea securității europene fără adoptarea unor măsuri concrete de dezangajare militară pe continent. Reducerea și retragerea trupelor aflate pe teritoriile altor state, desființarea bazelor militare străine, renunțarea la efectuarea de manevre militare pe teritorii străine, la demonstrații de forță, la masarea de trupe la granițele altor state, reducerea bugetelor militare și a efectivelor trupelor naționale, crearea condițiilor corespunzătoare pentru desființarea blocurilor ș.a., ca expresie a acestei necesități, ar marca, fără îndoială, pași esențiali pe drumul edificării securității europene și ar însemna, în același timp, un aport substanțial la instaurarea unei atmosfere de încredere și destindere în întreaga lume, propice abordării și soluționării altor probleme însemnate.

Pornind de la convingerea că înfăptuirea securității europene este o problemă a tuturor popoarelor continentului, ceea ce presupune în mod imperios ca la edificarea sa să participe, cu drepturi egale, fără nici un fel de discriminări, toate statele europene, România socialistă desfășoară o vastă activitate internațională în acest sens, aducîndu-și o contribuție activă la pregătirea cît mai temeinică și convocarea cît mai grabnică a conferinței general-europene. Activitatea țării noastre în această direcție — sintetizînd o gîndire clară, o concepție realistă, o atitudine principială și consecventă — ilustrează voința fermă a statului nostru de a face totul pentru ca această conferință și hotărîrile ei, profund democratice, să constituie un moment de însemnătate istorică în viața continentului nostru. Este convingerea întregului nostru popor că numai pe calea unei conlucrări sincere, a tuturor statelor europene, în condiții de deplină egalitate în drepturi, de respect și recunoaștere a pozițiilor și intereselor tuturor, conferința va putea ajunge la soluții realiste și hotărîri viabile, de certă însemnătate politică și practică, pentru viața Europei, pentru ansamblul vieții internaționale.

R. P. BULGARIA

Prima rotaţie de turbină la Sestrimo

Corespondenţă din Sofia de la Constantin Amariţei

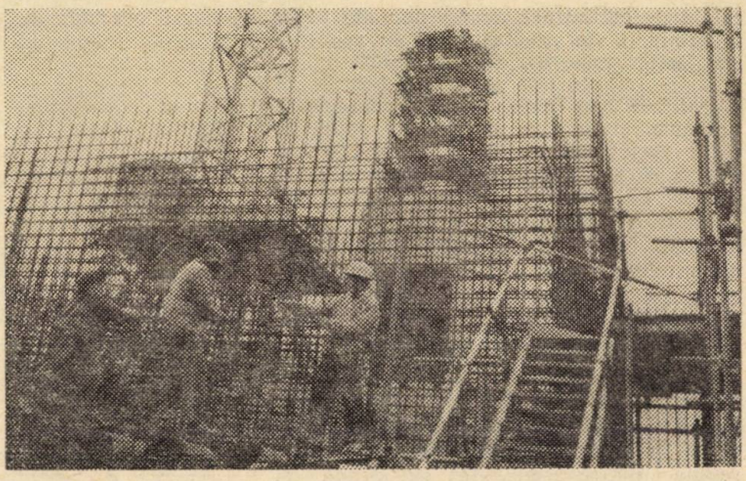

Pe şantierul primei centrale atomo-electrice bulgare din apropierea oraşului Kozlodui

Mîndria colectivului de specialişti de la „Energoproiect" : şantierele naţionale de la Kozlodui, Bobov Dol şi Belmeken-Sestrimo. Steagul roşu al întrecerii — pe cele mai înalte cote ale şantierelor.

În ciuda vremii din această primăvară, capricioasă, pe multe dintre cele mai mari şantiere de construcţii ale R. P. Bulgaria, se înregistrează o „temperatură" în creştere. Este temperatura „zilelor fierbinţi" din ajunul unor importante puneri în funcţiune închinate sărbătorii de 1 Mai. În mod deosebit, situaţii „meteorologice" de acest gen se întîlnesc pe şantierele energetice.

Creator şi părtaş la bucuria succeselor lor, colectivul de cercetători şi proiectanţi ai institutului „Energoproiect" din Sofia, care a sărbătorit la 19 aprilie 25 de ani de existenţă, angajat puternic, în aceste zile, alături de colegii lor români, la desăvîrşirea ultimelor amănunte legate de proiectarea marelui complex hidroenergetic „Cioara—Belene" de pe Dunăre, urmăreşte îndeaproape mersul lucrărilor pe şantierele cărora le-a dat naştere şi primeşte cu mult entuziasm veştile transmise de constructori.

Faptul că pe coşul de fum de 150 metri al centralei atomo-electrice de la Kozlodui a fost înălţat, în aceste zile, steagul roşu al întrecerii, marcînd cu aceasta intrarea celor 7 000 de constructori ai şantierului în etapa hotărîtoare a activităţii lor, sau că la cea mai mare capacitate termoenergetică a R. P. Bulgaria, Bobov Dol, a fost montat primul din cele patru generatoare cîte vor funcţiona aici — un colos metalic de 180 tone — este, în aceeaşi măsură, un succes al constructorilor şi montorilor de pe şantiere, cît şi al proiectanţilor de la „Energoproiect". Mai ales victoriile de la Bobov Dol, la care documentaţiile sînt semnate în totalitate de specialiştii bulgari, dovedind experienţa şi maturitatea dobîndite de ei în cei 25 de ani de activitate, sînt privite cu o justificată mîndrie.

Cele mai puternice emoţii, însă, le încearcă în aceste zile proiectanţii de la „Energoproiect" pentru soarta şantierului din Munţii Rila. Aici se înalţă cea mai mare cascadă hidroenergetică a ţării, cunoscută sub numele de „Belmeken-Sestrimo", care va avea, în prima etapă, o putere instalată de 750 mw., urmînd ca, într-o etapă viitoare, să atingă aproape 2 000 mw.

Oamenii sînt siguri pe ei, sînt siguri pe forţele lor. Iar faptele din aceste zile le dă o şi mai mare încredere : la 14 aprilie s-au terminat, cu succes, probele de verificare la principala conductă de presiune a hidrocentralei, iar la 20 aprilie a început, în inima Munţilor Rila, umplerea lacului de 460 000 metri cubi de apă, care va asigura energia necesară primei rotaţii de turbină.

Locul cel mai greu a rămas, acum, „turnul de apă". Aici, de fapt, întrecerea cunoaşte intensitatea cea mai puternică. Aici, brigada lui Anghelov a lucrat trei zile şi trei nopţi pentru a termina cofrajul şi a crea, astfel, front de lucru betoniştilor. Iar aceştia n-au întîrziat şi au început lucrul organizaţi în patru schimburi „24 de ore din 24", declarînd că vor termina lucrarea la termen.

— Numai apa să ajungă la turn, glumeau ei.

Or, acum, există toată certitudinea că „apa va ajunge". Hidrotehnicienii care au sărbătorit la 20 aprilie, improvizînd acolo în munţi, un mic banchet, umplerea lacului „Stankovi Baraki", au turnat de bucurie o picătură din paharul lor cu bere în uriaşa „cupă" a lacului.

Aşa se consumă în aceste zile, în Munţii Rila, bucuriile — mai mici sau mai mari — ale oamenilor pentru care primăvara începe, cu adevărat, la 1 Mai.

U.R.S.S.

Precizie şi viteză

Corespondenţă din Moscova de la Nicolae Creţu

Dacă siderurgia, în general, înseamnă forţă, industria metalelor neferoase înseamnă precizie şi viteză, părere auzită recent de la un specialist sovietic şi care sintetiza simultan direcţiile dezvoltării industriale mondiale şi ale planului cincinal al U.RS..S.

Conform prevederilor celui de-al nouălea cincinal sovietic şi sarcinilor trasate de directivele Congresului al 24-lea al

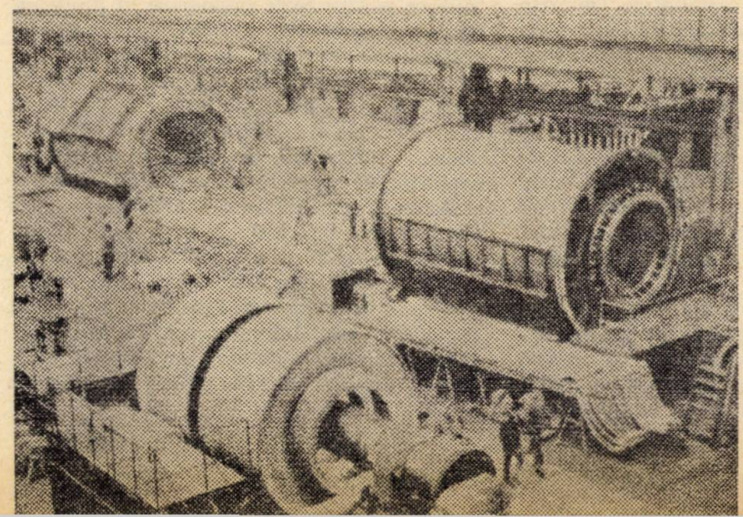

Secţia de turbogeneratoare a Uniunii de producţie „Elektrosila" din Leningrad. Aici se produc agregate pentru centralele atomoelectrice

P.C.U.S., metalurgia neferoasă își va spori producția de 1,6 ori la aluminiu, de 1,6 ori la nichel, de 1,4 ori la cupru etc.

Toate aceste depășiri, sublinia recent ministrul industriei metalurgiei neferoase a U.R.S.S., P. Lomako, vor fi obținute prin îmbunătățirea continuă a producției, utilizarea de noi tehnologii, aplicarea de noi cuceriri tehnico-științifice, folosirea tehnicii de calcul pe scară tot mai mare.

Au fost create și pregătite pentru producția de serie puternice complexe și instalații miniere. În 14 centre extractive și de îmbogățire a minereurilor sînt experimentate noi tehnologii. S-au realizat excavatoare de mare capacitate, buldozere, perforatoare pneumatice cu viteze sporite. Una din direcțiile principale constă și în utilizarea autocamioanelor grele. În numeroase centre miniere lucrează deja autobasculantele „Belaz-548" cu o capacitate de 40 de tone. Pentru anul viitor constructorii bieloruși de autocamioane vor livra industriei extractive autobasculante de 75 de tone.

Însemnate schimbări sînt prevăzute și în întreprinderile de prelucrare a metalelor neferoase și în obținerea de aliaje dure. În industria aluminiului, de exemplu, vor fi introduse agregate pentru laminarea directă a metalului.

O atenție deosebită este acordată lărgirii bazei de materii prime. În acest context se prevede lărgirea centrelor extractive a zăcămintelor din zonele Krasnoiarsk și Belinsk, din nordul Kazahstanului, precum și construirea unui mare complex de aluminiu în nordul Uralului.

În industria cobaltului și nichelului un loc însemnat revine combinatului minier de la Norilsk, care în acest cincinal își va spori producția de 1,7 ori. Pentru aceasta se prevede deschiderea altor două combinate, „Komsomolskii" și „Oktiabrskii". La sfîrșitul cincinalului, numai la „Oktiabrskii" se va obține o producție de nichel egală cu cea a tuturor întreprinderilor sovietice actuale.

Pe de altă parte, va fi, în curînd, dat în exploatare Combinatul de înnobilare a minereurilor de plumb și zinc de la Karagalinsk. Totodată, producția de wolfram, molibden și mercur a întreprinderilor de la Tyrnanski și Iaroslav va crește de 1,5 ori, iar a combinatelor de la Primorskii și Jirenski de 2,5 ori față de prevederi.

Muncitorii din industria metalurgiei neferoase raportează noi succese în realizarea sarcinilor de plan. Dacă în anul precedent, prin aplicarea a peste 100 000 de inovații și raționalizări au fost obținute economii în valoare de 100 milioane de ruble, în acest an, numai datorită creșterii productivității muncii se vor realiza economii de 16 000 000 ruble.

Szczecin. Șantierul naval „A. Warski"

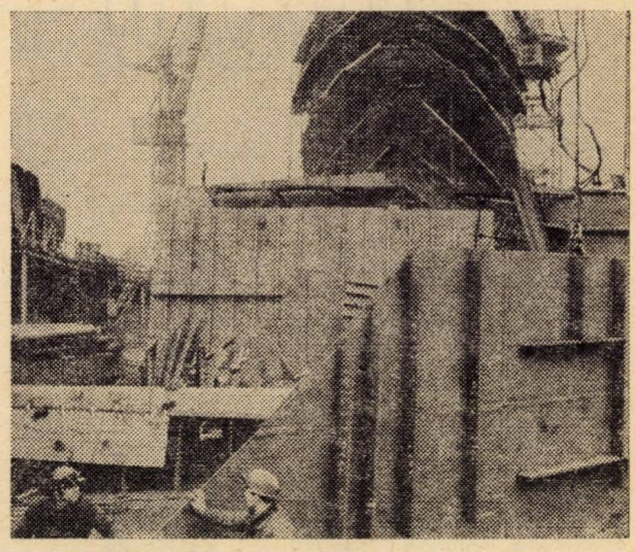

R. P. POLONĂ

Un start bun

Corespondență din Varșovia de la Gheorghe Ciobanu

Prima etapă a celui de-al treilea an al cincinalului, considerat decisiv pentru economia națională poloneză, a fost depășită, bilanțul conturat de cifrele statistice privitoare la rezultatele trimestrului fiind pozitiv. Această apreciere aparține Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P. și Președinției Consiliului de Miniștri care, într-o recentă reuniune comună, analizînd rezultatele economice ale trimestrului, și-au exprimat satisfacția asupra menținerii înaltului dinamism al sporului producției industriale, construcțiilor, investițiilor de capital, transporturilor precum și asupra mutațiilor calitative din agricultură. Concluzivă este sublinierea celor două instanțe superioare de partid și de stat că succesele constituie o argumentare edificatoare a transpunerii cu succes în viață a politicii orientate în direcția ridicării bunăstării poporului în condițiile dezvoltării accelerate a economiei naționale. Este încă o dovadă, sublinia „Trybuna Ludu", a aplicării consecvente în toate sferele a deziderateloe formulate de cel de-al VI-lea Congres al comuniștilor polonezi. Succesele din primul pătrar al acestui an, adaugă ziarul citat, reprezintă o continuare firească a rezultatelor economice ale anilor 1971—1972, în urma schimbărilor inițiate de plenarele a 7-a și a 8-a, de către noua conducere.

Producția industrială a crescut în primele trei luni, raportat la perioada corespunzătoare a anului trecut, cu 11,8 la sută. De semnalat că s-a îmbunătățit ritmicitatea producției, s-a accentuat conlucrarea întreprinderilor în domeniul cooperării, au sporit livrările de mărfuri de larg consum. Industria constructoare de mașini și-a mărit volumul producției cu 14 la sută față de aceeași perioadă a anului 1972, depășind sarcinile de plan în acest interval cu 1,7 la sută. Producția suplimentară realizată se cifrează în expresie valorică la un miliard de zloți. Ritmuri și mai înalte de dezvoltare a cunoscut industria chimică, care a obținut un spor de 17 la sută față de pătrarul precedent, în condițiile în care sarcinile de plan pe anul curent stipulează o creștere de 13 la sută a producției acestei ramuri de o deosebită importanță pentru economia națională.

Au depășit planul pe primele trei luni colectivele întreprinderilor industriei grele, al căror aport suplimentar la tezaurul avuției naționale este de 1,8 miliarde de zloți. Industria minieră a dat peste plan 200 mii tone combustibil, realizînd zilnic, în medie, cu 25 tone cărbune mai mult decît cu un an în urmă. Datorită acestor succese s-au putut satisface cerințele crescînde ale economiei naționale și ale populației în materie de combustibil. Rezultate bune au fost, de asemenea, dobîndite în producția de bază a industriei de construcții și montaj care a realizat, în ansamblu, un spor de peste 20 la sută față de aceeași perioadă a anului precedent. O serie de obiective importante au fost date în exploatare înainte de termen, iar constructorii au predat la cheie cu 20 600 locuințe mai mult comparativ cu trimestrul întîi al anului 1972. Aceste rezultate au fost posibile datorită volumului sporit al producției materialelor de construcție, cele mai dinamice fiind sporurile în domeniul producției de ciment și al semifabricatelor.

Primul trimestru nu este decît o pătrime din an, însă se poate afirma cu toată certitudinea, releva într-un comentariu agenția P.A.P., că pentru economia poloneză acest an a avut un start bun. Planul anual prevede dezvoltarea armonioasă a tuturor ramurilor economiei naționale, creșterea continuă a nivelului de trai și a bunăstării poporului.

Sînt deziderate ale celui de-al treilea an al cincinalului — etapă hotărîtoare în realizarea programului cutezător trasat de cel de-al VI-lea Congres al P.M.U.P. Bilanțul obținut al primelor trei luni conferă certitudinea realizării acestor deziderate care vizează continua dezvoltare social-economică a Poloniei populare.

1000 +1

A sosit la Washington delegația chineză care va deschide primul birou de legătură al R.P. Chineze în Statele Unite

Demitere

Președintele Liberiei, William Tolbert, l-a demis pe George Sherman din funcția de ministru al educației, deoarece acesta era absent la vizita zilnică pe care o face președintele liberian miniștrilor săi. În scrisoarea trimisă lui Sherman se arată că, cu prilejul unei alte vizite efectuate anul trecut la minister, Sherman era, de asemenea, absent. Președintele a anunțat în mod public că orice ministru, care nu se află în biroul său cu prilejul trecerii sale zilnice pe la ministere și care nu-și poate justifica absența, va fi destituit.

Voluntari

În seara de 24 aprilie a avut loc o întîlnire între ministrul de interne egiptean, Mamdouh Salem, și general-maior Ahmed Fathi Abdel Ghani, ministrul adjunct de război și comandant al apărării populare, în cadrul căreia s-a stabilit că, începînd de simbătă 28 aprilie, în întreaga țară vor începe recrutările de voluntari ai rezistenței populare, care vor face apoi un program de antrenament de trei săptămîni. Voluntarii vor fi instruiți în folosirea armelor, autoapărare, luptă în orașe și misiuni de patrulare și de ambuscadă, anunță agenția MEN.

Stadionul din Valenciennes (nordul Franței): își face intrarea unul dintre demonstranți — fermieri din țările Pieței comune — purtînd, pentru identificare, steagul belgian

Femei

Regele Hussein al Iordaniei a dispus modificarea legislației iordaniene, în sensul acordării dreptului de vot femeilor ca și a dreptului de a putea fi alese deputați. Dispoziția, citată de radio Amman, este conținută într-un mesaj adresat de Hussein premierului țării. Legile iordaniene, se arată în mesaj, trebuie revizuite în ansamblu, în direcția „îndreptării statutului femeii în viața publică".

Regret

Într-o conferință de presă pe care a ținut-o la aeroportul Mehrabad, de la Teheran, înainte de plecarea sa la Kabul, secretarul adjunct al Departamentului de Stat al S.U.A., Kenneth Rush, a declarat, între altele, că activitatea grupurilor de guerilă împotriva americanilor din regiunea Orientului Mijlociu constituie o problemă apreciată ca „foarte serioasă". El a adăugat că Statele Unite nu vor permite activității teroriste să influențeze desfășurarea normală a diplomației americane în Orientul Mijlociu. În ce privește soluționarea conflictului arabo-israelian, diplomatul american și-a exprimat părerea că „fiecare dintre părți va trebui să facă o concesie", dar că un prim pas pe calea unei „soluționări juste ar fi ca părțile în cauză să înceapă convorbiri directe și să ia unele măsuri provizorii în vederea retragerii și a redeschiderii Canalului de Suez".

Călătorii

Primul ministru japonez Kakuei Tanaka a declarat că intenționează să viziteze Statele Unite, Uniunea Sovietică și unele țări din Europa occidentală, printre care Anglia, Franța și Germania federală, în cursul acestui an, pentru a promova ceea ce a calificat „diplomația multipolară". Primul ministru a arătat că intenționează să viziteze Statele Unite în iunie sau iulie pentru convorbiri cu președintele Nixon, Uniunea Sovietică în august, iar Europa occidentală în octombrie. Tanaka a mai afirmat că în cursul anului viitor va vizita șase sau șapte țări din Asia de sud-est.

Fratele

Colaboratorii generalului de brigadă Lon Non, fratele președintelui Lon Nol, au declarat că, în urma presiunilor politice, acesta a hotărît să părăsească țara. Nici data plecării, nici destinația nu au fost încă stabilite. Anterior, un post de radio local afirmase că Lon Non urmează să plece într-o misiune oficială pentru a se întîlni cu președintele Nixon. Purtătorii de cuvînt cambodgian și american au dezmințit această informație.

Aluzia directă a unui simpatizant: Edward Kennedy să-și prezinte candidatura în alegerile prezidențiale americane din 1976

Ceremonie tradițională: paznicii de la Turnul Londrei (cunoscuții „beefeaters") sînt felicitați, pentru bunele servicii, de regina Elisabeta